

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ภายใต้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.oae.go.th

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี 2559

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 Office of Agricultural Economics

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2558 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2559 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้า และราคาของสินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2559 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่าง ๆ หากมีข้อผิดพลาดและคำแนะนำประการใด คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ธันวาคม 2558

สารบัญ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ

กลุ่มพืชไร่	7
1. ข้าว	9
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	27
3. มันสำปะหลัง	37
กลุ่มพืชพลังงานทดแทน	45
4. ถั่วเหลือง	47
5. อ้อยโรงงาน	55
6. ปาล์มน้ำมัน	63
กลุ่มพืชสวน	73
7. ยางพารา	75
8. กาแฟ	87
9. สับปะรด	99
10. ลำไย	111
11. ทูเรียน	119
12. มังคุด	127
13. มันฝรั่ง	133
14. กล้วยไม้	143
กลุ่มปศุสัตว์และประมง	153
15. ไก่เนื้อ	155
16. ไช้ไก่	163
17. สุกร	169
18. โคเนื้อ	179
19. ไก่ไข่	189
20. กุ้ง	199
21. ปลาป่น	213
บทความพิเศษ	221
22. ภาวะหนี้สินภาคเกษตร	223
23. แผนการปรับตัวแห่งชาติด้านการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศ	231

กลุ่มพืชไร่

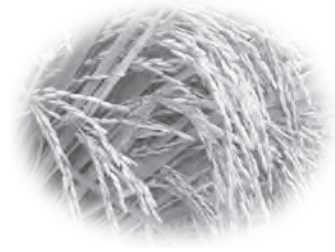
1. ข้าว

2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

3. มันสำปะหลัง

1. ข้าว

1. สถานการณ์ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2553/54 - 2557/58 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 450.35 ล้านตันข้าวสาร (672.40 ล้านตันข้าวเปลือก) เป็น 478.81 ล้านตันข้าวสาร (713.90 ล้านตันข้าวเปลือก) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.46 ต่อปี

ในปี 2557/58 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,000.88 ล้านไร่ ผลผลิต 478.81 ล้านตันข้าวสาร (713.90 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 714 กิโลกรัม โดยเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจาก 1,010.69 ล้านไร่ ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.97 ส่วนผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 478.39 ล้านตันข้าวสาร (713.40 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 706 กิโลกรัม ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.09 และร้อยละ 1.13 ตามลำดับ โดยประเทศที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ บราซิล เมียนมาร์ เกาหลีใต้ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีผลผลิตลดลง เช่น กัมพูชา จีน อียิปต์ อินเดีย ญี่ปุ่น เวียดนาม และไทย

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2553/54 - 2557/58 เพิ่มขึ้นจาก 445.08 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2553/54 เป็น 484.62 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.16 ต่อปี

สำหรับในปี 2557/58 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 484.62 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 481.56 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.63 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2553/54 - 2557/58 เพิ่มขึ้นจาก 36.48 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2553/54 เป็น 42.46 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 ต่อปี

1) การส่งออก

ในปี 2557/58 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 42.46 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 43.30 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.94 โดยประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น เมียนมาร์ กัมพูชา จีน กายอานา อินเดีย ปากีสถาน ปารากวัย และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่ส่งออกลดลง เช่น อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล อียิปต์ อุรุกวัย เวียดนาม และไทย

โดยปี 2557/58 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าไทยจะส่งออกเป็นอันดับ 2 ของโลก มีปริมาณส่งออก 9.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 21.19 ของการส่งออกข้าวโลก โดยประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเป็นอันดับ 1 คือ อินเดีย ปริมาณส่งออก 11.50 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 27.08 ของการส่งออกข้าวโลก ส่วนอันดับ 3 คือ เวียดนาม ปริมาณส่งออก 6.20 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 14.60 ของการส่งออกข้าวโลก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) การนำเข้า

ในปี 2557/58 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 42.46 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 43.30 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.94 โดยประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ จีน คาดว่าจะนำเข้าข้าวประมาณ 4.50 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 10.60 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ ไนจีเรีย ปริมาณ 4.00 ล้านตันข้าวสาร และฟิลิปปินส์ ปริมาณ 1.80 ล้านตันข้าวสาร

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2553/54 – 2557/58 เพิ่มขึ้นจาก 100.15 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2553/54 เป็น 101.79 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.39 ต่อปี

ในปี 2557/58 สต็อกข้าวโลกมีปริมาณ 101.79 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 107.60 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 ร้อยละ 5.40 โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย และอินโดนีเซีย

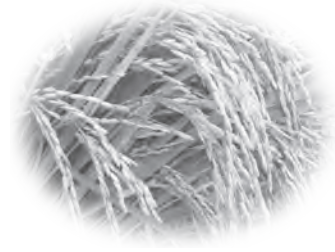
1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2553/54 - 2557/58 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจาก 64.57 ล้านไร่ ในปี 2553/54 เหลือ 60.54 ล้านไร่ ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 1.78 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เช่น เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน และเกษตรกรภาคใต้ปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมันและยางพารา เป็นต้น ส่วนผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจากไร่ละ 399 กิโลกรัม ในปี 2553/54 เป็นไร่ละ 430 กิโลกรัม ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.49 ต่อปี เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอและสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 25.74 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2553/54 เป็น 26.05 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.70 ต่อปี

ในปี 2557/58 มีเนื้อที่เพาะปลูก 60.54 ล้านไร่ ผลผลิต 26.05 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 430 กิโลกรัม เทียบกับปี 2556/57 มีเนื้อที่เพาะปลูก 62.08 ล้านไร่ ผลผลิต 27.09 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 436 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 2.48 ร้อยละ 3.85 และร้อยละ 1.38 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตลดลง เนื่องจากเกษตรกรที่เคยขยายเนื้อที่เพาะปลูกจากการลงทุนเช่าที่นาเพิ่มหรือปลูกเพิ่มในพื้นที่ว่างเปล่าในช่วงที่ราคาข้าวให้ผลตอบแทนสูง ลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปี 2557/58 ลง โดยเกษตรกรบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดเลย หนองบัวลำภู สกลนคร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน ซึ่งโรงงานน้ำตาลมีความต้องการส่งเสริมการปลูกอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น และเกษตรกรเห็นว่าเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนดี มีแหล่งรับซื้อแน่นอน ส่วนเกษตรกรในภาคใต้เปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมัน

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2554 – 2558 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 13.62 ร้อยละ 14.19 และร้อยละ 0.64 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2554 มีเนื้อที่เพาะปลูก 16.10 ล้านไร่ ผลผลิต 10.26 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 637 กิโลกรัม ในปี 2554 เป็นเนื้อที่เพาะปลูก 8.49 ล้านไร่ ผลผลิต 5.37 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 633 กิโลกรัม ในปี 2558 โดยเนื้อที่เพาะปลูกลดลงเนื่องจากภาพรวมปริมาณน้ำในเขื่อนขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่ใช้การได้มีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยเฉพาะภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก มีปริมาณฝนที่ตกลงมาในพื้นที่เหนือเขื่อนมีค่าน้อยกว่าค่าปกติ ทำให้น้ำไหลเข้าเขื่อนน้อยตามไปด้วย ประกอบกับราคาข้าวมีแนวโน้มลดลงทำให้เกษตรกรลดเนื้อที่เพาะปลูกลง โดยเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยกว่า เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และบางส่วนปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากเกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกเกินกว่าแผนการจัดสรรน้ำ ต้นข้าวจึงได้รับน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต

ในปี 2558 มีเนื้อที่เพาะปลูก 8.49 ล้านไร่ ผลผลิต 5.37 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 633 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2557 มีเนื้อที่เพาะปลูก 15.06 ล้านไร่ ผลผลิต 9.67 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 642 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 43.61 ร้อยละ 44.48 และร้อยละ 1.40 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่ใช้การได้มีน้อยและไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ประกาศงดการส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปรังจนถึง 30 เมษายน 2558 ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลองรวม 26 จังหวัด ประกอบกับราคาข้าวมีแนวโน้มลดลง ทำให้เกษตรกรลดเนื้อที่เพาะปลูกลง โดยปล่อยพื้นที่ว่างและบางรายปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยกว่า เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน เป็นต้น ส่วนในพื้นที่ที่ปลูกข้าวได้คาดว่าจะปลูกได้เพียงรอบเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรบางส่วนในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลองเสี่ยงที่จะปลูกข้าวนาปรัง เนื่องจากยังมีน้ำอนคลองและอยู่ใกล้แหล่งน้ำ สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลงจากปี 2557 เนื่องจากต้นข้าวได้รับน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต และในบางพื้นที่ทางภาคเหนือตอนล่างได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศหนาวในช่วงเดือนมกราคม 2558 ทำให้ข้าวมีเมล็ดลีบเนื่องจากไม่ผสมเกสร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2554 – 2558 ความต้องการใช้ภายในประเทศเพื่อการบริโภค ทำเมล็ดพันธุ์ อาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ลดลงจาก 16.26 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2554 เหลือ 16.12 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 0.43 ต่อปี

ในปี 2558 การใช้ในประเทศมีปริมาณ 16.12 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลงจาก 16.22 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2557 ร้อยละ 0.62 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนลดการปลูกข้าว ทำให้ความต้องการข้าวเปลือกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ลดลงจากปี 2557

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ปี 2554 – 2558 ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.51 ต่อปี แต่มูลค่ามีแนวโน้มลดลงร้อยละ 3.07 ต่อปี เนื่องจากตลาดยังคงมีความต้องการข้าวไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งในปี 2557 ราคาส่งออกข้าวไทยปรับตัวลดลงใกล้เคียงกับประเทศคู่แข่ง เช่น อินเดีย และเวียดนาม ส่งผลให้ผู้นำเข้าข้าวบางประเทศปรับเปลี่ยนกลับมานำเข้าข้าวจากไทยเช่นเดิม

ในปี 2558 คาดว่าส่งออกได้ 9.50 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 150,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2557 ที่ส่งออกได้ 10.97 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 174,851 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงคิดเป็นร้อยละ 17.96 และร้อยละ 14.21 ตามลำดับ เนื่องจากปีนี้เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ส่งผลให้กำลังซื้อของประเทศคู่ค้าข้าวไทยลดลง ประกอบกับราคาส่งออกข้าวของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งประมาณ 20 – 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ทำให้ผู้นำเข้าข้าวจากไทยปรับเปลี่ยนไปนำเข้าข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าแทน

(3) ราคา

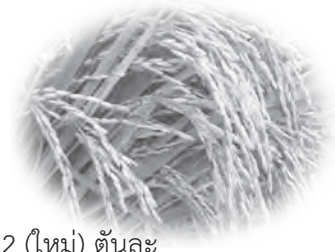
1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 – 2558 ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลง โดยราคาข้าวเปลือกหอมมะลิลดลงจากตันละ 14,961 บาท ในปี 2554 เป็นต้นละ 12,800 บาท ในปี 2558 ข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ลดลงจากตันละ 9,662 บาท ในปี 2554 เป็นต้นละ 7,800 บาท ในปี 2558 และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ลดลงจากตันละ 13,614 บาท ในปี 2554 เป็นต้นละ 11,400 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 4.74 ร้อยละ 6.74 และร้อยละ 5.04 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากช่วงปี 2554-2557 รัฐบาลมีโครงการรับจำนำข้าว ทำให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น

ในปี 2558 คาดว่าราคาเกษตรกรขายได้ ข้าวเปลือกหอมมะลิตันละ 12,800 บาท ลดลงจากตันละ 12,914 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 0.88 สำหรับข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ตันละ 7,800 บาท และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาวตันละ 11,400 บาท เพิ่มขึ้นจากตันละ 7,753 บาท และตันละ 10,141 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 0.61 และร้อยละ 12.41 ตามลำดับ เนื่องจากรัฐบาลไม่มีมาตรการแทรกแซงตลาด ราคาจึงเป็นไปตามกลไกตลาด

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2554 – 2558 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวหอมมะลิ ชั้น 2 (ใหม่) ลดลงจากตันละ 1,043 ดอลลาร์สหรัฐ (31,537 บาท/ตัน) ในปี 2554 เป็นต้นละ 900 ดอลลาร์สหรัฐ (30,000 บาท/ตัน) ในปี 2558 ข้าว 5% ลดลงจากตันละ 550 ดอลลาร์สหรัฐ (16,634 บาท/ตัน) ในปี 2554 เป็นต้นละ 390 ดอลลาร์สหรัฐ (13,100 บาท/ตัน) ในปี 2558 และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ลดลงจากตันละ 999 ดอลลาร์สหรัฐ (30,204 บาท/ตัน) ในปี 2554 เป็นต้นละ 800 ดอลลาร์สหรัฐ (27,000 บาท/ตัน) ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 3.94 ร้อยละ 9.47 และร้อยละ 4.02 ต่อปี ตามลำดับ

ในปี 2558 คาดว่าราคาส่งออก เอฟ.โอ.ปี. ข้าวหอมมะลิ ชั้น 2 (ใหม่) ต้นละ 900 ดอลลาร์สหรัฐฯ (30,000 บาท/ตัน) ข้าว 5% ต้นละ 390 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,100 บาท/ตัน) และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ต้นละ 800 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,000 บาท/ตัน) ลดลงจากต้นละ 970 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,252 บาท/ตัน) ต้นละ 423 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,630 บาท/ตัน) และต้นละ 843 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,184 บาท/ตัน) ในปี 2557 คิดเป็นร้อยละ 7.22 ร้อยละ 7.80 และร้อยละ 5.10 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 994.81 ล้านไร่ ได้ผลผลิตข้าว 474.02 ล้านตันข้าวสาร (706.80 ล้านตันข้าวเปลือก) ผลผลิตต่อไร่ 710 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2558 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,000.88 ล้านไร่ ผลผลิต 478.81 ล้านตันข้าวสาร (713.90 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 714 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 0.60 ร้อยละ 1.00 และร้อยละ 0.56 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2559 คาดว่าจะมีปริมาณ 487.52 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 484.62 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2558 ร้อยละ 0.60

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2559 คาดว่าจะมีปริมาณ 42.02 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 42.46 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2558 ร้อยละ 1.04

1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา อียิปต์ ภายอานา ปากีสถาน ปารากวัย และเวียดนาม ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง เช่น ออสเตรเลีย เมียนมาร์ กัมพูชา อินเดีย และสหรัฐอเมริกา

2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น บราซิล คาเมรูน จีน คิวบา กานา อินโดนีเซีย อิรัก ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก โมซัมบิก ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง เช่น ไต้หวัน ฮ่องกง อินเดีย และแอฟริกาใต้

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2558/59 คาดว่าจะมีปริมาณ 88.29 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 101.79 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2557/58 ร้อยละ 13.26 โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย และสหรัฐอเมริกา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2558/59** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินการข้อมูล เดือนพฤศจิกายน 2558 มีเนื้อที่เพาะปลูก 55.95 ล้านไร่ ผลผลิต 22.98 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 411 กิโลกรัม เทียบกับปี 2557/58 มีเนื้อที่เพาะปลูก 60.54 ล้านไร่ ผลผลิต 26.05 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 430 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 7.58 ร้อยละ 11.77 และร้อยละ 4.42 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกคาดว่าจะลดลงจากปี 2557/58 เนื่องจากตั้งแต่ช่วงต้นฤดูการเพาะปลูกในเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2558 ปริมาณน้ำฝนน้อย การกระจายของฝนไม่สม่ำเสมอ โดยปริมาณฝนรวมต่ำกว่าค่าปกติเกือบทุกภาค แม้จะมีฝนตกมากขึ้นในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม 2558 โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่สำหรับภาคอื่นยังคงมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติ ทำให้เกษตรกรปลูกข้าวล่าช้า ซึ่งมีผลให้บางพื้นที่ปลูกข้าวนาปีได้เพียงรอบเดียว โดยปลูกมากในเดือนกรกฎาคมและบางรายเลื่อนมาปลูกในเดือนสิงหาคม บางพื้นที่ไม่สามารถปลูกข้าวได้ต้องปล่อยพื้นที่ว่าง ประกอบกับราคาข้าวมีแนวโน้มลดลง เกษตรกรบางส่วนในภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหรือสินค้าเกษตรอื่นที่ขายได้ราคาดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และเพาะเลี้ยงกุ้ง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำฝนน้อยในระยะต้นกล้าและระยะแตกกอ ส่งผลต่อการงอกของต้นกล้า และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต นอกจากนี้บางพื้นที่ยังพบการระบาดของของศัตรูพืช เช่น เพลี้ยไฟ ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2558 – พฤษภาคม 2559 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2558 ปริมาณ 9.14 ล้านตันข้าวเปลือก และ 6.92 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 39.78 และร้อยละ 30.11 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมดตามลำดับ

(2) **ข้าวนาปรัง ปี 2559** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินการข้อมูล เดือนพฤศจิกายน 2558 มีเนื้อที่เพาะปลูก 6.50 ล้านไร่ ผลผลิต 4.03 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 620 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2558 มีเนื้อที่เพาะปลูก 8.49 ล้านไร่ ผลผลิต 5.37 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 633 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 23.44 ร้อยละ 24.95 และร้อยละ 2.05 ตามลำดับ โดยคาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกของทุกภาคลดลงเนื่องจากปี 2558 ฝนมาล่าช้า ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปี 2557 และต่ำกว่าค่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อนขนาดกลางและขนาดใหญ่หลายแห่งในทุกภาคยังคงอยู่ในเกณฑ์น้อยไม่เพียงพอสำหรับการปลูกข้าวนาปรัง เกษตรกรบางส่วนจึงปล่อยพื้นที่ว่างและปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น พืชตระกูลถั่ว สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ต้นข้าวบางส่วนแห้งตาย ขาดแคลนน้ำสำหรับการเจริญเติบโต

ทั้งนี้ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – ตุลาคม 2559 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายน 2559 ปริมาณรวม 2.68 ล้านตันข้าวเปลือกหรือคิดเป็นร้อยละ 66.58 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าจะมีความต้องการใช้ในประเทศ 16.06 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 0.38 เนื่องจากความต้องการข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์มีแนวโน้มลดลงจากภาวะภัยแล้ง

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าไทยจะส่งออกประมาณ 9.50 – 10.00 ล้านตันข้าวสาร ใกล้เคียงกับปี 2558 เนื่องจากคาดว่าภัยแล้งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวของประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม กัมพูชา และอินเดีย ทำให้ต้องลดการส่งออกข้าวลง และกระทบต่อผลผลิตข้าวประเทศคู่แข่ง เช่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งต้องเพิ่มการนำเข้าข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ไทยยังมีสัญญาต้องทยอยส่งมอบข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) กับต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย จีน และฟิลิปปินส์ ส่งผลให้มีตลาดรองรับข้าวในช่วงต้นฤดูการผลิตใหม่ด้วย

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาข้าวจะปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากผลกระทบจากภัยแล้ง ส่งผลให้ผลผลิตข้าวลดลง ขณะที่ความต้องการข้าวในตลาดยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออกข้าวของไทย

2.3.1 นโยบายข้าว ประเทศคู่แข่งและคู่ค้าข้าวไทย มีนโยบายข้าวที่อาจจะส่งผลกระทบต่อส่งออกข้าวไทยได้ เช่น **เวียดนาม** จากการที่จีนมีมาตรการเข้มงวดในการนำเข้าข้าวจากเวียดนามผ่านชายแดน ทำให้เวียดนามต้องหาตลาดอื่นเพิ่มเพื่อรองรับผลผลิตฤดูกาลใหม่ที่จะออกสู่ตลาด **อินเดีย** ดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหาร ทำให้รัฐบาลมีภาระที่จะต้องจัดหาและจัดสรรธัญพืชให้เพียงพอกับประชากรในประเทศที่เพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากอินเดียประสบกับภัยแล้งซึ่งกระทบต่อการผลิตข้าวและอาจจะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลดลง **เมียนมาร์** ได้ยกเลิกมาตรการห้ามส่งออกข้าวชั่วคราว หลังจากการระงับการส่งออกข้าวเป็นการชั่วคราวตั้งแต่เดือนสิงหาคม – กลางเดือนกันยายน 2558 เนื่องจากสถานการณ์อุทกภัยเริ่มบรรเทาและเกษตรกรสามารถเพาะปลูกข้าวได้ตามปกติ ซึ่งการระงับส่งออกข้าวชั่วคราวส่งผลให้การส่งออกข้าวลดลงประมาณ 400,000 ตัน **อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไนจีเรีย** ซึ่งเป็นประเทศผู้บริโภคข้าวและนำเข้าข้าวที่สำคัญ ได้ดำเนินนโยบายพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ด้วยการให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตเพื่อลดการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศลง

2.3.2 สต็อกข้าวของไทยและประเทศคู่แข่ง แม้ว่าไทยจะยังคงมีข้าวอยู่ในสต็อกเป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันรัฐบาลได้บริหารจัดการสต็อกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการระบายข้าวในช่วงเวลาและปริมาณที่เหมาะสมกับสภาวะตลาด ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งออกโดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตข้าวไทยลดลงจาก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

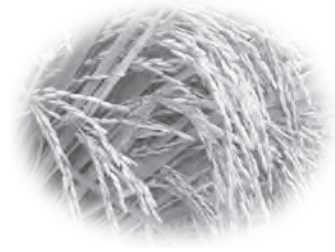
ปัญหาภัยแล้ง สำหรับประเทศคู่แข่งข้าวไทย เช่น อินเดีย มีการระบายข้าวในสต็อกออกมามาก เนื่องจากมีสต็อกข้าวมากทำให้ไม่มีพื้นที่เก็บ จึงคาดว่าอินเดียจะเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลกในปี 2558

2.3.3 ราคาข้าวไทย ราคาส่งออกข้าวไทย ปี 2558 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2557 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งราคาข้าวไทยยังคงสูงกว่ามาก โดยราคาส่งออกข้าว 5% ของไทย (มกราคม – ตุลาคม 2558) เฉลี่ยตันละ 391 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 5% ของเวียดนาม เฉลี่ยตันละ 355 ดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาข้าวไทยสูงกว่าตันละ 36 ดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับข้าว 25% ของไทย เฉลี่ยตันละ 376 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 25% ของเวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน เฉลี่ยตันละ 332 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตันละ 347 ดอลลาร์สหรัฐฯ และตันละ 324 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าราคาข้าวไทยสูงกว่าราคาข้าวทั้ง 3 ประเทศ โดยราคาสูงกว่าเวียดนามตันละ 44 ดอลลาร์สหรัฐฯ อินเดียตันละ 29 ดอลลาร์สหรัฐฯ และปากีสถานตันละ 52 ดอลลาร์สหรัฐฯ

2.3.4 ภาวะเศรษฐกิจโลก ภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อาจส่งผลทำให้กำลังซื้อของประเทศคู่ค้าข้าวไทยลดลง และปรับเปลี่ยนไปซื้อข้าวจากประเทศที่มีราคาถูกกว่าไทยแทน

2.3.5 ภัยธรรมชาติของประเทศคู่แข่งและคู่ค้าข้าวไทย จากปัญหาภัยแล้ง ปี 2558 ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวของไทย โดยคาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวจะลดลงจากปี 2557 รวมทั้งคาดว่าภัยแล้งได้ส่งผลกระทบต่อประเทศคู่ค้าและคู่แข่งข้าวไทยเช่นกัน เช่น **อินเดีย** ประสบปัญหาปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของฤดูมรสุม (สิงหาคม – กันยายน) ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผลผลิตข้าวลดลง และจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายการส่งออกข้าวได้ สำหรับ**ฟิลิปปินส์** คาดว่าผลผลิตข้าวปี 2559 จะลดลงจากปี 2558 เนื่องจากปัญหาภัยแล้งที่เป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Nino) โดยภัยแล้งจะส่งผลจนถึงกลางปี 2559 และจะมีความรุนแรงเทียบเท่ากับปี 2540 - 2541 ที่ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง และราคาสินค้าเกษตรสูงขึ้นอย่างมาก ทำให้คาดว่าต้องนำเข้าข้าวเพิ่มเพื่อเพิ่มปริมาณสำรองข้าวและพยุงราคาอาหารในประเทศ

2.3.6 ค่าเงินบาท ภาวะค่าเงินบาทอ่อนค่าลง จะทำให้ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวไทยลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ข้าวไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งที่มีราคาต่ำกว่าได้ โดยค่าเงินบาทช่วงครึ่งปีหลัง (เดือนกรกฎาคม – ตุลาคม 2558) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 33.71 บาท เมื่อเทียบกับช่วงครึ่งปีแรก (เดือนมกราคม – มิถุนายน 2558) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 32.72 บาท หรือลดลงร้อยละ 3.03

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	31.700	33.700	33.820	34.390	34.500	1.91	35.000	1.45
บราซิล	9.300	7.888	8.037	8.300	8.500	-1.28	8.000	-5.88
เมียนมาร์	11.060	11.473	11.715	11.957	12.600	3.07	12.200	-3.17
กัมพูชา	4.233	4.268	4.670	4.725	4.700	3.16	4.700	0.00
จีน	137.000	140.700	143.000	142.530	144.500	1.20	145.500	0.69
อียิปต์	3.100	4.250	4.675	4.750	4.530	9.09	4.000	-11.70
อินเดีย	95.980	105.310	105.240	106.646	104.800	1.90	103.500	-1.24
อินโดนีเซีย	35.500	36.500	36.550	36.300	36.300	0.39	36.300	0.00
ญี่ปุ่น	7.793	7.812	7.923	7.937	7.842	0.28	7.900	0.74
เกาหลีใต้	4.295	4.224	4.006	4.230	4.241	-0.24	4.000	-5.68
ปากีสถาน	5.000	6.200	5.800	6.700	6.900	7.48	6.900	0.00
ฟิลิปปินส์	10.539	10.710	11.428	11.858	11.915	3.53	12.000	0.71
เวียดนาม	26.371	27.152	27.537	28.161	28.074	1.63	28.200	0.45
สหรัฐอเมริกา	7.593	5.866	6.348	6.117	7.068	-1.01	5.963	-15.63
ไทย	20.262	20.460	20.200	20.460	18.750	-1.54	16.400	-12.53
อื่น ๆ	40.622	41.160	41.843	43.329	43.588	1.94	43.460	-0.29
รวม	450.348	467.673	472.792	478.390	478.808	1.46	474.023	-1.00

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 บัญชีสมดุลข้าวโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	94.618	100.147	106.862	110.766	107.600	3.64	101.787	-5.40
ผลผลิต	450.348	467.673	472.792	478.390	478.808	1.46	474.023	-1.00
นำเข้า	36.477	39.948	39.466	43.297	42.464	3.92	42.021	-1.04
ใช้บริโภค	445.084	460.958	468.888	481.556	484.621	2.16	487.517	0.60
ส่งออก	36.477	39.948	39.466	43.297	42.464	3.92	42.021	-1.04
สต็อกปลายปี	100.147	106.862	110.766	107.600	101.787	0.39	88.293	-13.26

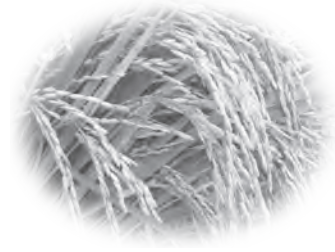
ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 3 การบริโภคข้าวโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	32.400	34.300	34.500	34.900	35.200	1.85	35.500	0.85
บราซิล	8.200	7.928	7.850	7.900	7.900	-0.78	7.950	0.63
เมียนมาร์	10.100	10.200	10.400	10.450	10.550	1.12	10.500	-0.47
กัมพูชา	3.370	3.400	3.550	3.650	3.700	2.61	3.700	0.00
จีน	135.000	139.600	144.000	146.300	148.400	2.39	151.000	1.75
อียิปต์	3.300	3.620	4.050	4.000	4.000	4.96	4.000	0.00
อินเดีย	90.206	93.334	94.031	99.180	99.251	2.55	99.200	-0.05
อินโดนีเซีย	38.044	38.188	38.127	38.500	38.600	0.37	38.650	0.13
ญี่ปุ่น	8.232	8.396	8.367	8.285	8.313	0.06	8.375	0.75
เกาหลีใต้	5.175	4.880	4.489	4.422	4.450	-3.93	4.360	-2.02
ไนจีเรีย	4.800	5.600	5.300	5.800	6.400	6.29	6.000	-6.25
ฟิลิปปินส์	12.900	12.860	12.850	12.850	13.200	0.45	13.250	0.38
เวียดนาม	19.400	19.650	21.900	22.000	22.100	3.81	22.200	0.45
สหรัฐอเมริกา	4.329	3.492	3.779	3.977	4.117	0.30	3.981	-3.30
ไทย	10.300	10.400	10.600	10.875	11.700	3.04	12.000	2.56
อื่น ๆ	59.328	65.110	65.095	68.467	66.740	2.90	66.851	0.17
รวม	445.084	460.958	468.888	481.556	484.621	2.16	487.517	0.60

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโลก ปี 2553/54 - 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
อาร์เจนตินา	0.732	0.608	0.526	0.494	0.400	-13.21	0.480	20.00
ออสเตรเลีย	0.311	0.449	0.460	0.404	0.400	4.06	0.330	-17.50
บราซิล	1.296	1.105	0.830	0.850	0.800	-11.55	0.800	0.00
เมียนมาร์	1.075	1.357	1.163	1.688	2.000	15.72	1.800	-10.00
กัมพูชา	0.860	0.900	1.075	1.000	1.100	6.16	1.000	-9.09
จีน	0.487	0.267	0.447	0.393	0.400	-0.07	0.400	0.00
อียิปต์	0.320	0.600	0.700	0.600	0.250	-4.82	0.400	60.00
กายอานา	0.260	0.265	0.346	0.422	0.500	19.40	0.520	4.00
อินเดีย	4.637	10.250	10.480	10.907	11.500	20.67	9.500	-17.39
ปากีสถาน	3.414	3.399	4.126	3.600	4.000	3.81	4.500	12.50
ปารากวัย	0.208	0.262	0.365	0.380	0.400	18.29	0.500	25.00
อุรุกวัย	0.841	1.056	0.939	0.957	0.950	1.46	0.950	0.00
เวียดนาม	7.000	7.717	6.700	6.325	6.200	-4.32	7.000	12.90
สหรัฐอเมริกา	3.246	3.298	3.295	2.998	3.350	-0.32	3.250	-2.99
ไทย	10.647	6.945	6.722	10.969	9.000	1.22	9.500	5.56
อื่น ๆ	1.143	1.470	1.292	1.310	1.214	0.05	1.091	-10.13
รวม	36.477	39.948	39.466	43.297	42.464	3.92	42.021	-1.04

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

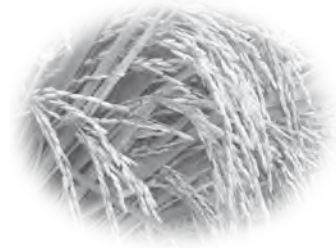
ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวโลก ปี 2556/57 – 2558/59

ปริมาณ: ล้านตันข้าวสาร

ส่วนแบ่งการตลาด: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2556/57		ปี 2557/58		ปี 2558/59	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด
อาร์เจนตินา	0.494	1.14	0.400	0.94	0.480	1.14
ออสเตรเลีย	0.404	0.93	0.400	0.94	0.330	0.79
บราซิล	0.850	1.96	0.800	1.88	0.800	1.90
เมียนมาร์	1.688	3.90	2.000	4.71	1.800	4.28
กัมพูชา	1.000	2.31	1.100	2.59	1.000	2.38
จีน	0.393	0.91	0.400	0.94	0.400	0.95
อียิปต์	0.600	1.39	0.250	0.59	0.400	0.95
กายานา	0.422	0.97	0.500	1.18	0.520	1.24
อินเดีย	10.907	25.19	11.500	27.08	9.500	22.61
ปากีสถาน	3.600	8.31	4.000	9.42	4.500	10.71
ปารากวัย	0.380	0.88	0.400	0.94	0.500	1.19
อุรุกวัย	0.957	2.21	0.950	2.24	0.950	2.26
เวียดนาม	6.325	14.61	6.200	14.60	7.000	16.66
สหรัฐอเมริกา	2.998	6.92	3.350	7.89	3.250	7.73
ไทย	10.969	25.33	9.000	21.19	9.500	22.61
อื่น ๆ	1.310	3.03	1.214	2.86	1.091	2.60
รวม	43.297	100	42.464	100	42.021	100

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บราซิล	0.591	0.732	0.712	0.586	0.450	-7.39	0.700	55.56
คาเมรูน	0.310	0.450	0.550	0.610	0.525	14.54	0.530	0.95
จีน	0.575	2.900	3.483	4.168	4.500	56.48	4.700	4.44
ไอเวอรีโคสต์	0.935	1.265	0.830	0.950	1.000	-1.51	0.900	-10.00
คิวบา	0.558	0.330	0.413	0.377	0.450	-2.93	0.500	11.11
อียู	1.496	1.313	1.375	1.556	1.580	2.83	1.550	-1.90
กานา	0.620	0.595	0.725	0.590	0.580	-1.41	0.600	3.45
อินโดนีเซีย	3.098	1.960	0.650	1.225	1.250	-20.43	1.300	4.00
อิหร่าน	1.870	1.500	2.220	1.650	1.700	-0.95	1.600	-5.88
อิรัก	1.036	1.478	1.294	1.080	1.100	-1.92	1.200	9.09
ญี่ปุ่น	0.742	0.650	0.690	0.669	0.650	-2.33	0.700	7.69
มาเลเซีย	1.076	1.006	0.885	0.989	0.950	-2.63	1.000	5.26
เม็กซิโก	0.705	0.680	0.746	0.658	0.680	-1.05	0.700	2.94
โมแซมบิก	0.360	0.445	0.500	0.500	0.480	7.16	0.500	4.17
ไนจีเรีย	2.550	3.400	2.400	3.200	4.000	8.76	3.000	-25.00
ฟิลิปปินส์	1.200	1.500	1.000	1.800	1.800	10.44	1.800	0.00
ซาอุดีอาระเบีย	1.059	1.193	1.326	1.410	1.460	8.43	1.550	6.16
เซเนกัล	0.805	1.200	1.075	1.200	1.100	6.44	1.100	0.00
แอฟริกาใต้	0.885	0.870	0.990	0.910	0.980	2.52	0.950	-3.06
สหรัฐอเมริกาเหนือ	0.420	0.430	0.440	0.450	0.460	2.30	0.460	0.00
เยเมน	0.300	0.375	0.500	0.480	0.500	13.52	0.500	0.00
สหรัฐอเมริกา	0.621	0.640	0.675	0.755	0.800	6.95	0.820	2.50
อื่น ๆ	14.665	15.036	15.987	17.484	15.469	2.61	15.361	-0.70
รวม	36.477	39.948	39.466	43.297	42.464	3.92	42.021	-1.04

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 สต็อกปลายปีข้าวโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56	ปี 2556/57	ปี 2557/58 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2558/59 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	42.574	45.023	46.826	46.811	46.800	2.31	45.600	-2.56
อินเดีย	23.500	25.1	25.44	22.757	16.606	-7.62	11.906	-28.30
อินโดนีเซีย	7.131	7.403	6.476	5.501	4.451	-11.66	3.401	-23.59
ญี่ปุ่น	2.897	2.735	2.857	3.108	3.212	3.40	3.362	4.67
ฟิลิปปินส์	2.459	1.509	1.487	1.695	2.110	-1.88	2.560	21.33
สหรัฐอเมริกา	1.514	1.303	1.156	1.025	1.552	-1.89	1.264	-18.56
อื่น ๆ	20.072	23.789	26.524	26.703	27.056	7.39	20.200	-25.34
รวม	100.147	106.862	110.766	107.600	101.787	0.39	88.293	-13.26

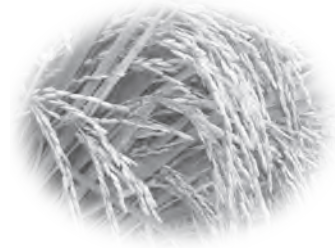
ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง ปี 2554 - 2559

รายการ	ปี 2554 (ปี2553/54)	ปี 2555 (ปี2554/55)	ปี 2556 (ปี2555/56)	ปี 2557 (ปี2556/57)	ปี 2558 (ปี2557/58) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2559 (ปี2558/59) [*] (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	64.574	65.304	64.950	62.080	60.538	-1.78	55.947	-7.58
- ผลผลิต (ล้านตัน)	25.743	25.867	27.234	27.090	26.047	0.70	22.980	-11.77
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	399	396	419	436	430	2.49	411	-4.42
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	16.102	18.101	16.087	15.055	8.490	-13.62	6.500	-23.44
- ผลผลิต (ล้านตัน)	10.261	12.235	10.766	9.672	5.370	-14.19	4.030	-24.95
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	637	676	676	642	633	-0.64	620	-2.05
ข้าวมรวม								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	80.676	83.405	81.037	77.135	69.028	-3.83	62.447	-9.53
- ผลผลิต (ล้านตัน)	36.004	38.102	38.000	36.762	31.417	-3.04	27.010	-14.03
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	446	457	469	477	455	0.82	433	-4.97

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย ปี 2554 - 2559

หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558* (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2559* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1)และ(2)
ผลผลิต	36.004	38.102	38.000	36.762	31.417	-3.037	27.010	-14.03
ความต้องการใช้	16.264	16.63	16.378	16.216	16.120	-0.43	16.058	-0.38
การส่งออก	16.228 (10.711)	10.203 (6.734)	10.018 (6.612)	16.620 (10.969)	14.394 (9.500)	2.51	14.394 (9.500-10.000)	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ ( ) หน่วยล้านตันข้าวสาร

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1: 0.66

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	10.711	193,842
2555	6.734	142,976
2556	6.612	133,839
2557	10.969	174,851
2558*	9.500	150,000
อัตราเพิ่มร้อยละ	2.51	-3.07
2559*	9.500 - 10.000	150,000 - 170,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2554 - 2558

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าวขาว			ข้าวเหนียวเมล็ดยาว		
	เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{1/}		เกษตรกร ^{2/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/}		เกษตรกร ^{4/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{5/}	
		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)
2554	14,961	1,043	31,537	9,662	550	16,634	13,614	999	30,204
2555	15,365	1,080	33,295	10,156	575	17,735	11,925	815	25,144
2556	14,859	1,151	35,012	8,763	517	15,684	12,586	935	27,886
2557	12,914	970	31,252	7,753	423	13,630	10,141	843	27,184
2558 ^{6/}	12,800	900	30,000	7,800	390	13,100	11,400	800	27,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.74	-3.94	-1.62	-6.74	-9.47	-7.14	-5.04	-4.02	-1.45

หมายเหตุ: ^{1/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิชั้น 2 (ใหม่) ^{2/} ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ที่เกษตรกรขายได้

^{3/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าว 5% ^{4/} ราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดยาวที่เกษตรกรขายได้

^{5/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ^{6/} ประมาณการ

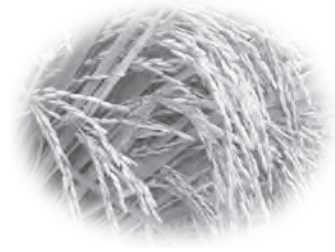
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ปี 2558

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

รายการ	ข้าว 5%		ข้าว 25%			
	ไทย	เวียดนาม	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
ปี 2558						
มกราคม	419	380	399	343	357	333
กุมภาพันธ์	422	364	401	328	359	319
มีนาคม	408	362	390	338	359	314
เมษายน	400	363	385	343	350	328
พฤษภาคม	386	355	373	333	341	342
มิถุนายน	377	353	366	332	349	356
กรกฎาคม	392	353	376	332	348	340
สิงหาคม	377	346	365	327	345	324
กันยายน	359	329	350	317	339	295
ตุลาคม	366	346	356	331	321	290
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.58 (1)	391	355	376	332	347	324
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.57 (2)	425	416	379	377	382	372
ผลต่าง (1) และ (2) (ร้อยละ)	-8.00	-14.66	-0.79	-11.94	-9.16	-12.90

ที่มา: FAO rice price update, October 2015

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2558/59 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปีจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2558/59*										รวม
	ส.ค.58	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.59	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.204	1.353	2.721	9.140	6.920	1.908	0.634	0.033	0.048	0.019	22.98
- ร้อยละ	0.89	5.89	11.84	39.78	30.11	8.30	2.76	0.14	0.21	0.08	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2559 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปรังจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2559*									รวม
	ก.พ.59	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.116	0.380	0.780	1.067	0.836	0.585	0.224	0.032	0.010	4.030
- ร้อยละ	2.87	9.44	19.36	26.48	20.74	14.52	5.56	0.78	0.25	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2553/54 - 2557/58 การผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 835.32 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1,008.68 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.97 ต่อปี

ปี 2557/58 การผลิตมีปริมาณ 1,008.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 991.42 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.74 โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 351.27 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 361.09 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80 นอกจากนี้ บราซิล สหภาพยุโรป เม็กซิโก และอาร์เจนตินา ผลิตได้เพิ่มขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2553/54 - 2557/58 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 851.87 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 988.53 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.80 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 284.55 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 301.85 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.72 ต่อปี

ปี 2557/58 ความต้องการใช้มีปริมาณ 988.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 953.46 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 3.68 โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นจาก 292.97 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 301.85 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.03 นอกจากนี้ บราซิล จีน สหภาพยุโรป อินเดีย และเม็กซิโก มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น

(2) การค้า

ปี 2553/54 - 2557/58 การค้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 91.71 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 127.08 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.19 ต่อปี

ปี 2557/58 การค้ามีปริมาณ 127.08 ล้านตัน ลดลงจาก 130.15 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 2.36 โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ส่งออกสำคัญส่งออกลดลงจาก 50.68 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 46.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 7.66 นอกจากนี้ประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และอียิปต์ มีการนำเข้าลดลง

(3) ราคา

ปี 2553/54 - 2557/58 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มลดลงจากตันละ 6,669 บาท ในปี 2553/54 เหลือตันละ 4,925 บาท ในปี 2557/58 หรือลดลง ร้อยละ 7.95 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2557/58 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ต้นละ 4,925 บาท ลดลงจากต้นละ 6,451 บาท ในปี 2556/57 หรือลดลงร้อยละ 23.66 เนื่องจากสถานการณ์การผลิตโลก กลับเข้าสู่ภาวะปกติหลังจากที่ผลผลิตได้รับความเสียหายจำนวนมากจากคลื่นความร้อนในปี 2555/56

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2553/54 - 2557/58 เนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงจาก 7.48 ล้านไร่ ในปี 2553/54 เหลือ 7.29 ล้านไร่ ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 0.47 ต่อปี เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ ไม่จูงใจ เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 650 กิโลกรัม ในปี 2553/54 เป็น 659 กิโลกรัม ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ต่อปี เนื่องจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโต ไม่กระทบแล้งในช่วงออกดอก สำหรับผลผลิตรวมลดลงจาก 4.86 ล้านตัน ในปี 2553/54 เหลือ 4.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือลดลง ร้อยละ 0.43 ตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

ปี 2557/58 เนื้อที่เพาะปลูกมี 7.29 ล้านไร่ ลดลงจาก 7.43 ล้านไร่ ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.88 เนื่องจากปี 2556/57 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวลดลงมากไม่จูงใจให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 657 กิโลกรัม ในปี 2556/57 เป็น 659 กิโลกรัม ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 เนื่องจากไม่กระทบแล้งในช่วงออกดอก สำหรับผลผลิตรวมลดลงจาก 4.88 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 4.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 1.64 ตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

1.2.2 การตลาด

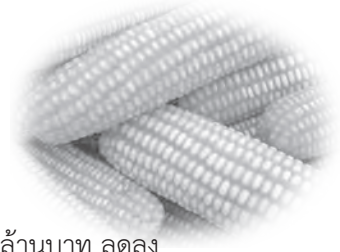
(1) ความต้องการใช้

ปี 2553/54 - 2557/58 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 4.28 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 5.04 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.15 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีมากขึ้น ตามการขยายตัวของการเลี้ยงสัตว์

ปี 2557/58 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 5.04 ล้านตัน เพิ่มขึ้น จาก 4.72 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 6.78

(2) การส่งออก

ปี 2553/54 - 2557/58 การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.20 ล้านตัน มูลค่า 1,558.66 ล้านบาท ในปี 2553/54 เป็นปริมาณ 0.25 ล้านตัน มูลค่า 2,221.66 ล้านบาท ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.07 และร้อยละ 17.83 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากปี 2556/57 มีการใช้มาตรการผลักดันการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ จีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และอินโดนีเซีย

ปี 2557/58 การส่งออกมีปริมาณ 0.25 ล้านตัน มูลค่า 2,221.69 ล้านบาท ลดลงจาก 0.99 ล้านตัน มูลค่า 7,493.01 ล้านบาท ในปี 2556/57 หรือลดลงร้อยละ 74.75 และร้อยละ 70.35 ตามลำดับ เนื่องจากปี 2556/57 มีการใช้มาตรการผลักดันการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามมาตรการแทรกแซงตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2556/57

(3) การนำเข้า

ปี 2553/54 - 2557/58 การนำเข้ามีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 0.35 ล้านตัน มูลค่า 1,333.91 ล้านบาท ในปี 2553/54 เหลือ 0.15 ล้านตัน มูลค่า 702.53 ล้านบาท ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 18.94 และร้อยละ 14.33 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้นและส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการช่วงเวลานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับผู้นำเข้าทั่วไปที่นำเข้าภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญากับประเทศเพื่อนบ้าน (Contract Farming) ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS)

ปี 2557/58 การนำเข้ามีปริมาณ 0.15 ล้านตัน มูลค่า 702.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.14 ล้านตัน มูลค่า 570.89 ล้านบาท ในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.14 และร้อยละ 23.06 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศลดลงขณะที่ความต้องการใช้มีเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการผลักดันนโยบายการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยนำร่องที่จังหวัดตาก

(4) ราคา

ราคาปี 2553/54 - 2557/58 มีแนวโน้มลดลงในทุกตลาด ดังนี้

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** (ความชื้นไม่เกิน 14.5%) ลดลงจากกิโลกรัมละ 8.13 บาท ในปี 2553/54 เหลือกิโลกรัมละ 7.31 บาท ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 2.93 ต่อปี

2) **ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ** ราคาโรงงานอาหารสัตว์รับซื้อลดลงจากกิโลกรัมละ 9.42 บาท ในปี 2553/54 เหลือกิโลกรัมละ 9.37 บาท ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 1.16 ต่อปี และราคาไซโลรับซื้อลดลงจากกิโลกรัมละ 8.60 บาท ในปี 2553/54 เหลือกิโลกรัมละ 8.51 บาท ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 1.47 ต่อปี

3) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** ลดลงจากตันละ 9,832 บาท ในปี 2553/54 เหลือตันละ 9,675 บาท ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 1.48 ต่อปี

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2557/58 ปรับตัวสูงขึ้นในทุกตลาดเมื่อเทียบกับปี 2556/57 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง ขณะที่ความต้องการใช้มีเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2558/59 คาดว่าการผลิตมีปริมาณ 972.60 ล้านตัน ลดลงจาก 1,008.68 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 3.58 โดยสหรัฐอเมริกาผลิตได้ลดลงจาก 361.09 ล้านตัน ในปี 2557/58 เหลือ 344.31 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือลดลงร้อยละ 4.65 เนื่องจากผลกระทบจากภัยแล้งทำให้เนื้อที่เพาะปลูกลดลง นอกจากนี้ บราซิล สหภาพยุโรป ยูเครน อาร์เจนตินา เม็กซิโก และอินเดีย ผลิตได้ลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2558/59 คาดว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 980.79 ล้านตัน ลดลงจาก 988.53 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 0.78 โดย สหภาพยุโรป เม็กซิโก และยูเครน มีความต้องการใช้ลดลง

(2) การค้า

ปี 2558/59 คาดว่าปริมาณการค้าของโลกมี 127.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 127.08 ล้านตันของปี 2557/58 ร้อยละ 0.52 โดยประเทศผู้ส่งออก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย อินเดีย และแอฟริกาใต้ จะมีการส่งออกเพิ่มขึ้น และประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และอียิปต์ จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2558/59 คาดว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557/58 เนื่องจากสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกยังคงมีปริมาณมาก ขณะที่ความต้องการใช้ลดลง นอกจากนี้ราคาธัญพืชโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2558/59 คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกมี 7.24 ล้านไร่ ลดลงจาก 7.29 ล้านไร่ ในปี 2557/58 ร้อยละ 0.69 เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ทนแล้ง และใช้น้ำน้อยกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 659 กิโลกรัม ในปี 2557/58 เหลือ 651 กิโลกรัม ในปี 2558/59 หรือลดลงร้อยละ 1.21 และปริมาณผลผลิตรวมลดลงจาก 4.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 เหลือ 4.71 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือลดลงร้อยละ 1.87

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2558/59 คาดว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 5.34 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.04 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 5.95 เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม การเลี้ยงสัตว์ ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2558/59 คาดว่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2557/58 เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลงจากผลกระทบของภัยแล้ง ขณะที่ความต้องการใช้ในภาค อุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2558/59 คาดว่าการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557/58 เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตภายในประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายผลักดัน การนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(4) ราคา

ปี 2558/59 คาดว่าราคาจะมีแนวโน้มสูงกว่า ปี 2557/58 เนื่องจากปัญหา ภัยแล้งส่งผลกระทบต่อเนื้อที่เพาะปลูก ส่งผลให้ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง ในขณะที่ความต้องการใช้ ยังคงมีทิศทางเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในเขตไม่เหมาะสม และเหมาะสมน้อยประมาณร้อยละ 21 ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศ ส่งผลทำให้ปริมาณ ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

(2) ปัญหาภัยธรรมชาติ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศอยู่นอกเขตชลประทานและอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว การเกิดปัญหาภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วง อาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) ความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ปริมาณผลผลิตมากกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความต้องการใช้ จะส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ

(4) การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน อาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ โดยเฉพาะช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม

(5) การนำเข้าพืชทดแทน การนำเข้าวัสดุราคาถูกมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บางส่วนในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก ได้แก่ ปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ความต้องการใช้ และราคาผลผลิตภายในประเทศ

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อก ต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อก ปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2553/54	143.63	835.32	91.71	91.71	851.87	127.08
2554/55	127.08	889.77	103.68	103.68	884.05	132.80
2555/56	132.80	870.31	100.53	100.53	865.19	137.92
2556/57	137.92	991.42	130.15	130.15	953.46	175.88
2557/58	175.88	1,008.68	127.08	127.08	988.53	196.03
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.99	4.97	9.19	9.19	3.80	12.16
2558/59*	196.03	972.60	127.74	127.74	980.79	187.83
ผลต่าง 2557/58 และ 2558/59 (ร้อยละ)	11.46	-3.58	0.52	0.52	-0.78	-4.18

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 2 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58 (1)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ) (ร้อยละ)	2558/59 (2)	ผลต่างร้อยละ (2)-(1)
สหรัฐอเมริกา	315.62	312.79	273.19	351.27	361.09	3.93	344.31	-4.65
บราซิล	57.40	73.00	51.50	80.00	85.00	9.16	80.00	-5.88
สหภาพยุโรป	58.27	68.12	58.90	64.63	75.73	4.83	58.00	-23.42
เม็กซิโก	21.06	18.73	21.59	22.88	25.00	5.59	23.50	-6.00
ยูเครน	11.92	22.84	20.92	30.90	28.45	22.66	25.00	-12.13
อาร์เจนตินา	25.20	21.00	27.00	26.00	26.50	3.19	24.00	-9.43
อื่นๆ	345.86	373.30	417.20	415.73	406.91	4.42	471.80	2.68
รวม	835.32	889.77	870.31	991.42	1,008.68	4.97	972.60	-3.58

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58 (1)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59 (2)	ผลต่างร้อยละ (2)-(1)
สหรัฐอเมริกา	284.55	277.96	262.97	292.97	301.85	1.72	302.40	0.18
บราซิล	49.50	50.50	52.50	55.00	57.00	3.74	59.00	3.51
จีน	180.00	188.00	200.00	212.00	217.00	5.06	219.00	0.92
สหภาพยุโรป	64.90	69.50	69.60	76.50	78.50	4.88	76.50	-2.55
อินเดีย	18.10	17.20	17.50	19.60	22.00	5.35	22.30	1.36
เม็กซิโก	29.50	29.00	27.00	31.70	34.25	3.95	34.00	-0.73
ยูเครน	6.50	7.80	8.10	9.70	9.40	10.03	8.40	-10.64
อื่นๆ	218.82	244.09	227.51	255.99	268.53	4.68	259.19	-3.48
รวม	851.87	884.05	865.19	953.46	988.53	3.80	980.79	-0.78

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58 (1)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59 (2)	ผลต่างร้อยละ (2)-(1)
สหรัฐอเมริกา	45.16	38.34	18.26	50.68	46.80	3.57	47.00	0.43
บราซิล	11.58	12.67	26.04	22.04	22.00	20.16	31.00	40.91
รัสเซีย	0.04	2.03	1.92	4.19	2.90	157.27	4.00	37.93
อินเดีย	3.38	4.67	4.77	3.89	1.10	-21.55	2.00	81.82
แอฟริกาใต้	2.84	1.83	2.40	2.10	0.80	-21.29	1.00	25.00
อื่นๆ	28.72	44.13	47.14	47.24	53.48	14.01	42.74	-20.08
รวม	91.71	103.68	100.53	130.15	127.08	9.19	127.74	0.52

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58 (1)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ) (ร้อยละ)	2558/59 (2)	ผลต่างร้อยละ (2)-(1)
ญี่ปุ่น	15.65	14.89	14.41	15.12	14.70	-1.09	14.80	0.68
เม็กซิโก	8.25	11.17	5.68	10.95	11.00	5.71	10.50	-4.55
สหภาพยุโรป	7.39	6.11	11.36	15.92	8.60	13.45	16.00	86.05
อียิปต์	5.80	7.15	5.06	8.73	7.50	7.38	8.00	6.67
อื่นๆ	54.63	64.35	64.02	79.43	85.28	11.64	78.44	-8.02
รวม	97.71	103.68	100.53	130.15	127.08	9.19	127.74	0.52

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 6 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2553/54 – 2557/58

ปี	ราคาตลาดชิคาโก (บาท/ตัน)
2553/54	6,669
2554/55	8,060
2555/56	8,933
2556/57	6,451
2557/58	4,925
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-7.95

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2553/54 – 2558/59

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2553/54	7.48	4.86	650
2554/55	7.40	4.97	672
2555/56	7.53	4.95	657
2556/57	7.43	4.88	657
2557/58	7.29	4.80	659
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.47	-0.43	0.05
2558/59*	7.24	4.71	651

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ในประเทศ การส่งออก และการนำเข้า ของไทย ปี 2553/54 – 2558/59

ปี	การใช้ใน ประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2553/54	4.28	0.20	1,558.66	0.35	1,333.91
2554/55	4.36	0.32	2,950.21	0.21	743.82
2555/56	4.67	0.04	391.10	0.10	410.47
2556/57	4.72	0.99	7,493.01	0.14	570.89
2557/58	5.04	0.25	2,221.69	0.15	702.53
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.15	17.07	17.83	-18.94	-14.33
2558/59*	5.34	0.10	-	0.20	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ราคาเกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ และส่งออก เอฟ.โอ.บี. ปี 2553/54 – 2557/58

ปี	เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ		ส่งออก เอฟ.โอ.บี. (บาท/ตัน)
		โรงงานอาหารสัตว์รับ ซื้อ (บาท/กก.)	ไซโลรับซื้อ (บาท/กก.)	
2553/54	8.13	9.42	8.60	9,832
2554/55	7.63	9.66	8.58	10,053
2555/56	9.34	10.39	8.35	10,679
2556/57	7.01	8.70	7.57	8,941
2557/58	7.31	9.37	8.51	9,675
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.93	-1.16	-1.47	-1.48

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3. มันสำปะหลัง

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554-2558 ผลผลิตของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.31 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังได้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ทั้งด้านความมั่นคงอาหาร ความมั่นคงพลังงาน และความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกร โดยพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา ประมาณร้อยละ 56 รองลงมาคือ เอเชียร้อยละ 32 ละตินอเมริการ้อยละ 11 และ โอเชียเนียร้อยละ 1 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในทวีปแอฟริกา มันสำปะหลังยังคงเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนชนบท สำหรับทวีปเอเชียมีความต้องการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ เอทานอล อาหาร และอาหารสัตว์ เป็นต้น โดยประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเอเชียใต้ มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร สำหรับเวียดนาม มีนโยบายจำกัดพื้นที่ปลูกไม่เกิน 2.81 ล้านไร่ (0.45 ล้านเฮกตาร์) เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า

ปี 2558 โลกมีผลผลิตมันสำปะหลัง 288.85 ล้านตัน เมื่อเทียบกับปี 2557 ที่มีผลผลิต 288.26 ล้านตัน พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 โดยทวีปเอเชีย ละตินอเมริกา และโอเชียเนีย มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.75 ร้อยละ 3.78 และร้อยละ 3.63 ตามลำดับ ส่วนทวีปแอฟริกา ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.88 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้ง ส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังลดลงในรอบ 10 ปี ทั้งนี้ ผู้ผลิตรายใหญ่ 5 อันดับแรก คือ ไนจีเรีย ไทย อินโดนีเซีย บราซิล และคองโก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ส่วนใหญ่มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก โดยอยู่ในรูปหัวมันสดและในรูปผลิตภัณฑ์ ยกเว้นประเทศไทย และเวียดนาม ที่มีการใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 25 ของผลผลิตที่ผลิตได้ ที่เหลือเป็นการส่งออก

ปี 2558 ความต้องการใช้มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจาก ปี 2557 ซึ่งเพิ่มขึ้นในส่วนที่ใช้เพื่อผลิตเป็นอาหาร พลังงาน และอาหารสัตว์ สำหรับทวีปเอเชีย อุตสาหกรรมเอทานอลเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยจีนมีหลายมณฑลได้บังคับให้ผสมเอทานอลในน้ำมันเบนซิน ทำให้มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลประมาณ 500 ล้านลิตร และยังคงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ สำหรับเวียดนามตั้งแต่ปลายปี 2557 รัฐบาลบังคับให้ผสมเอทานอลร้อยละ 5 ในน้ำมันเบนซิน และในปี 2558 รัฐบาลได้การเก็บภาษีส่งออกมันสำปะหลังร้อยละ 5 เพื่อให้มั่นใจว่าผลผลิตมันสำปะหลังในประเทศมีเพียงพอสำหรับการผลิตเอทานอล สำหรับไทยมีการใช้เอทานอลผสมในน้ำมันเบนซินร้อยละ 20 และร้อยละ 85 และปริมาณรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน E85 มีมากขึ้น ซึ่งเอทานอล

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ของไทยผลิตจากกากน้ำตาลและมันสำปะหลังเป็นหลัก และคาดว่าจะมีการใช้เอทานอลประมาณ 3 ล้านลิตรต่อวัน สำหรับความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อแปรรูปเป็นอาหาร ส่วนใหญ่จะอยู่ในทวีปแอฟริกา ละตินอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศบราซิล ได้มีมาตรการให้ผสมแป้งมันสำปะหลังในแป้งสาลี สำหรับทวีปเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีการบริโภคมันสำปะหลังอย่างแพร่หลาย สำหรับความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีมากในละตินอเมริกาและแอฟริกา โดยเฉพาะในบราซิล สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มันสำปะหลังยังคงเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญ โดยเฉพาะจีนที่มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น สำหรับไทยความต้องการใช้ลดลงเนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับพืชทดแทนได้

(2) การส่งออก

ปี 2553-2557 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.80 ต่อปี เนื่องจากตลาดโลกมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยเฉพาะความต้องการใช้มันเส้นและแป้งมันสำปะหลังของจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย ประกอบกับราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ปี 2557 โลกมีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง 3,688.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปี 2556 ที่มีมูลค่าการส่งออก 3,820.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ พบว่า มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 3.45 ทั้งนี้ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ คือ ไทย มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 76 รองลงมา คือ เวียดนาม และกัมพูชา มีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 16 และร้อยละ 3 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554-2558 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.68 ร้อยละ 8.17 และร้อยละ 3.34 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากราคามันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี ภาครัฐได้ดำเนินโครงการและมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก และการระบาดของเพลี้ยแป้งลดลงมาก รวมถึงเกษตรกรมีการดูแลรักษาดีขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น

ปี 2558 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.96 ล้านไร่ ผลผลิต 32.36 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.61 ตัน เทียบกับเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.43 ล้านไร่ ผลผลิต 30.02 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.56 ตัน ในปี 2557 พบว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.29 ร้อยละ 7.79 และร้อยละ 1.40 ตามลำดับ เนื่องจากราคาในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้เกษตรกรปลูกทดแทนพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงานที่รื้อต่อทิ้ง และพื้นที่ว่างเปล่า ประกอบกับเกษตรกรมีการบำรุงรักษาที่ดีขึ้น เช่น การเลือกใช้ท่อนพันธุ์ที่ดี การใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต และการแช่ท่อนพันธุ์ก่อนการเพาะปลูกเพื่อป้องกันการระบาดของเพลี้ยแป้ง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระจก สิ่งทอ เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศในแต่ละปีประมาณ ร้อยละ 20-25 ที่เหลือร้อยละ 75-80 เป็นการส่งออก

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2554-2558 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.23 ต่อปี โดยเฉพาะความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก ความต้องการใช้เพื่อผลิตแป้งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตมันเส้นเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีแนวโน้มลดลง โดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารสัตว์หันไปใช้กากมันสำปะหลังหรือพืชทดแทนอื่น ๆ เนื่องจากราคามันเส้นปรับตัวสูงขึ้น

ปี 2558 คาดว่าความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศประมาณ 9.48 ล้านตัน เมื่อเทียบกับปี 2557 ที่มีความต้องการใช้ประมาณ 8.64 ล้านตัน พบว่า ความต้องการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.72 เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลเพิ่มสูงขึ้น จากนโยบายยกเลิกน้ำมันเบนซิน 91 ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้เฉพาะมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 7 แห่ง ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตแป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น เนื่องจากแป้งมันสำปะหลังใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย ส่วนมันเส้นมีความต้องการใช้ลดลง เนื่องจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารสัตว์หันไปใช้พืชทดแทนอื่น ๆ ที่มีราคาถูก ประกอบกับราคามันเส้นปรับตัวสูงขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2554-2558 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.46 และร้อยละ 11.81 ต่อปี ตามลำดับ โดยการส่งออกมันเส้นและแป้งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการส่งออกมันอัดเม็ดมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากอดีตไทยส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปเป็นหลัก แต่ปัจจุบันราคามันอัดเม็ดจากไทยไม่สามารถแข่งขันกับธัญพืชของสหภาพยุโรปได้ ส่งผลให้การส่งออกมันอัดเม็ดลดลงมาก ผู้ประกอบการไทยจึงหันไปหาตลาดใหม่ ๆ ทดแทน เช่น จีน และญี่ปุ่น เป็นต้น

ปี 2558 คาดว่ามีปริมาณการส่งออก 11.19 ล้านตัน มูลค่า 116,080 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2557 ที่มีปริมาณการส่งออก 10.76 ล้านตัน มูลค่า 111,716 ล้านบาท พบว่า ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.98 และร้อยละ 3.91 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้การส่งออกมันเส้นขึ้นอยู่กักราคาธัญพืชของประเทศคู่ค้าสำหรับแป้งมันสำปะหลัง มีการใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลายมากขึ้นทำให้ความต้องการใช้ขยายตัว ปัจจุบันจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของไทย เนื่องจากมีความต้องการใช้มันเส้นเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์ และแป้งมันสำปะหลังเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมกระจกและสิ่งทอ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย
มันเส้น ได้แก่ จีน มันอัดเม็ด ได้แก่ จีน และญี่ปุ่น แป้งมันสำปะหลังดิบ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ไต้หวัน
มาเลเซีย และญี่ปุ่น แป้งมันสำปะหลังดัดแปร ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน อินโดนีเซีย และเกาหลีใต้

(3) ราคา

ปี 2554-2558 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ลดลงร้อยละ 2.43 ต่อปี
เนื่องจากในปี 2553-2554 เกิดปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้งทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังลดลงมาก
ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้ราคาเกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก ภายหลัง
ปี 2554 สามารถควบคุมการระบาดของเพลี้ยแป้งได้ทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคา
มันสำปะหลังอ่อนตัวลงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี นอกจากนี้ราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ยังขึ้นอยู่กับราคา
สินค้าพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี โดยราคาส่งออกมันอัดเม็ด ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ
2.21 ต่อปี ส่วนราคาส่งออกมันเส้นและแป้งมันสำปะหลัง ลดลงร้อยละ 1.77 และร้อยละ 1.52 ต่อปี
ตามลำดับ

ปี 2558 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.18 บาท เมื่อเทียบกับ
ปี 2557 พบว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้ทรงตัว สำหรับราคาส่งออกมันเส้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.25 บาท
ราคาส่งออกมันอัดเม็ดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.98 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังเฉลี่ยกิโลกรัมละ
14.24 บาท เมื่อเทียบกับปี 2557 พบว่า ราคาส่งออกมันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ
0.83 ร้อยละ 5.98 และร้อยละ 4.17 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์
มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่ามีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.71 ล้านไร่ ผลผลิต 31.04 ล้านตัน และผลผลิต
ต่อไร่ 3.56 ตัน เมื่อเทียบกับปี 2558 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.96 ล้านไร่ ผลผลิต 32.36 ล้านตัน และผลผลิต
ต่อไร่ 3.61 ตัน พบว่า พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 2.79 ร้อยละ 4.08 และ
ร้อยละ 1.39 ตามลำดับ เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง จากสภาวะอากาศแห้งแล้งเป็นเวลานานทำให้มันสำปะหลัง
บางพื้นที่ตาย เกษตรกรขาดแคลนท่อนพันธุ์ที่จะใช้ปลูกทดแทนจึงปล่อยพื้นที่ว่างไว้ บางรายปลูกพืชชนิดอื่น
ที่หาพันธุ์ง่ายกว่าปลูกทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย ถั่ว เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจาก
ประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน เกษตรกรจึงเก็บเกี่ยวก่อนครบอายุ ประกอบกับเกิดการ
ระบาดของเพลี้ยแป้ง ทำให้ผลผลิตบางส่วนเสียหายจึงต้องปลูกใหม่หลายรอบ บางพื้นที่ขาดแคลนท่อนพันธุ์
ที่จะปลูกใหม่จึงหันไปใช้ท่อนพันธุ์นอกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพดิน ส่งผลทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง
ภาพรวมผลผลิตรวมทั้งประเทศจึงลดลงด้วย

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้ในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปี 2558 โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลจะเพิ่มขึ้นจาก 2.30 ล้านตัน หัวมันสด ในปี 2558 เป็น 2.90 ล้านตันหัวมันสด ในปี 2559 ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตเป็นมันเส้นและแป้งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจะใกล้เคียงกับปี 2558 เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งในรูปของมันเส้นและแป้งมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าหลักของไทย

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ราคาส่งออกมันเส้น และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังจะใกล้เคียงกับปี 2558 อย่างไรก็ตาม หากผลผลิตมันสำปะหลังของเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชา เวียดนาม และลาว มีปริมาณเพิ่มขึ้นหรือราคาพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปรับตัวลดลง จะส่งผลกระทบต่อราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นอย่างมาก

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดมันสำปะหลัง

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่จะประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ รวมถึงราคามันสำปะหลังตกต่ำ ซึ่งปัญหาราคามันสำปะหลังตกต่ำส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไปกำลังการผลิตของโรงแป้งมันสำปะหลังและลานมัน โดยในปี 2559 คาดว่าผลผลิตมันสำปะหลังจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน ปริมาณ 21.22 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 68 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด ดังนั้นหากเกษตรกรชะลอการเก็บเกี่ยวเพื่อไม่ให้ผลผลิตออกมากกระจุกตัว จะช่วยให้ราคามันสำปะหลังไม่ตกต่ำในช่วงเวลาดังกล่าว และหากเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้เพิ่มสูงขึ้นก็จะสามารถช่วยให้ต้นทุนการผลิตลดลงได้ ดังนั้นคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการมันสำปะหลัง (นบมส.) จึงมีมติเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558 เห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการตลาดมันสำปะหลัง ปี 2558/59 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ดังนี้

2.2.1 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2558/59

เพื่อสนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาการปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยดให้แก่เกษตรกร และช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เป้าหมายคือ เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกมันสำปะหลัง 20,000 ราย โดยให้เกษตรกรกู้เงินจาก ธ.ก.ส. วงเงินกู้รายละไม่เกิน 230,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งรัฐชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 24 เดือน กำหนดชำระคืนไม่เกิน 5 ปี ระยะเวลาโครงการ 1 ธันวาคม 2558 - 31 ธันวาคม 2561

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2.2 โครงการชะลอการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง ปี 2558/59

เพื่อให้เกษตรกรมีเงินทุนใช้จ่ายในครัวเรือนในช่วงชะลอชุดหัวมันสำปะหลังและลดปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด กำหนดเป้าหมายเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกมันสำปะหลัง 100,000 ราย โดยเกษตรกรกู้เงินจาก ธ.ก.ส. เงินกู้รายละไม่เกิน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งรัฐชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 6 เดือน กำหนดชำระคืนไม่เกิน 6 เดือน ระยะเวลาโครงการ 1 ธันวาคม 2558 - 31 ตุลาคม 2559

2.2.3 โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อรวบรวมและสร้างมูลค่าเพิ่มมันสำปะหลัง ปี 2558/59

เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มสภาพคล่องให้กับสหกรณ์ภาคการเกษตร กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการรวบรวมรับซื้อหัวมันและแปรรูป ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมหรือรับซื้อมันสำปะหลัง 500,000 ตัน โดยให้สหกรณ์ภาคการเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กู้เงินจาก ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 5 ต่อปี โดยรัฐชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลาชดเชย 6 เดือน ระยะเวลาโครงการ 1 ธันวาคม 2558 - 31 ตุลาคม 2559

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2554-2558

รายการ	2554	2555	2556	2557*	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	128.67	143.11	127.46	n.a.	n.a.	-
ผลผลิต (ล้านตัน)	255.40	266.13	276.76	288.26	288.85	3.31
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,860	1,860	2,171	n.a.	n.a.	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), October 2015

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ปี 2555-2558

ประเทศ	2555			2556			2557*	2558*
	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต (ล้านตัน)
ไนจีเรีย	40.01	50.95	1,954	23.75	53.00	2,232	55.00	57.00
ไทย ^{1/}	8.51	29.85	3,506	8.66	30.23	3,492	30.02	31.10
อินโดนีเซีย	7.06	24.18	3,424	6.66	23.94	3,594	25.00	24.50
บราซิล	10.58	23.04	2,178	9.54	21.48	2,253	23.05	24.20
คองโก	12.38	16.00	1,293	12.81	16.50	1,288	16.82	15.30
รวมของโลก	143.11	266.13	1,860	127.46	276.76	2,171	288.26	288.85

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), October 2015

^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก ปี 2553-2557

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศผู้ส่งออก	2553	2554	2555	2556	2557	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	1,568.58	1,900.88	2,078.41	2,456.78	2,790.43	15.13
เวียดนาม	564.10	938.97	1,347.78	1,093.91	583.70	2.23
กัมพูชา	2.87	5.25	11.59	14.55	99.75	125.09
คอ스타ริกา	51.01	64.40	60.57	65.30	70.38	6.80
อินโดนีเซีย	45.43	79.06	15.56	59.50	35.51	-7.48
อื่นๆ	82.68	110.54	103.13	130.00	108.38	7.29
รวมของโลก	2,314.68	3,099.11	3,617.04	3,820.05	3,688.14	12.08

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คือ มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง

ที่มา: International Trade Centre, October 2015

ตารางที่ 4 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2554-2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	7.096	8.513	8.657	8.431	8.961	4.68	8.713
ผลผลิต (ล้านตัน)	21.912	29.848	30.228	30.022	32.358	8.17	31.040
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,088	3,506	3,492	3,561	3,611	3.34	3,562

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ความต้องการใช้มันสำปะหลัง ปี 2554-2558

หน่วย: ล้านตันหัวมันสด

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ส่งออก ^{1/}	19.599	23.372	26.945	31.705	32.408	14.01
ใช้ในประเทศ*	7.094	6.996	8.234	8.64	9.48	8.23
อุตสาหกรรมต่อเนื่อง*	6.444	6.528	6.634	6.740	7.180	2.51
เอทานอล ^{2/}	0.650	0.468	1.600	1.900	2.300	48.12
รวมความต้องการใช้	26.693	30.368	35.179	40.345	41.888	12.58

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} กรมศุลกากร

^{2/} กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี 2554-2558

ปริมาณ: ล้านตัน

มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มันอัดเม็ด		มันเส้น		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งดัดแปร			
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2554	0.037	284	3.694	29,252	1.888	28,238	0.793	19,056	6.412	76,830
2555	0.084	577	4.612	33,239	2.236	30,796	0.846	18,930	7.778	83,542
2556	0.059	416	5.755	39,515	2.446	34,880	0.897	20,038	9.157	94,849
2557	0.023	157	6.777	48,873	3.012	41,053	0.947	21,633	10.759	111,716
2558*	0.037	280	7.300	52,400	2.910	41,200	0.940	22,200	11.187	116,080
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-12.15	-12.45	19.09	16.78	12.34	10.99	4.63	4.49	15.46	11.81

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2554-2558

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	2.53	2.07	2.10	2.18	2.18	-2.43
ราคาส่งออกมันเส้น ^{2/}	7.92	7.20	6.90	7.19	7.25	-1.77
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด ^{2/}	7.40	7.04	7.51	7.53	7.98	2.21
ราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ^{2/}	15.27	13.85	14.26	13.67	14.24	-1.52

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

กลุ่มพืชพลังงานทดแทน

4. ถั่วเหลือง

5. อ้อยโรงงาน

6. ปาล์มน้ำมัน

4. ถั่วเหลือง

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2553/54 - 2557/58 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.52 ต่อปี โดยในปี 2557/58 มีผลผลิตรวม 318.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 283.15 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 12.55 ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา ปริมาณผลิตรวม 265.35 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 82.66 ของผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2553/54 - 2557/58 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.96 ต่อปี ในปี 2557/58 มีปริมาณ 261.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 241.28 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 8.38 ประเทศที่มีความต้องการใช้มากที่สุด คือ จีน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา โดยทั้ง 2 ประเทศ มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2556/57 สำหรับสต็อกสิ้นปี 2553/54 - 2557/2558 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.38 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี 2557/58 มีปริมาณ 77.58 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 62.68 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 23.77

(2) การส่งออก

ปี 2553/54 - 2557/58 การส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82 ต่อปี ในปี 2557/58 มีการส่งออก 126.62 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 112.64 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 12.41 ประเทศส่งออกสำคัญอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือและใต้ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา โดยทั้ง 3 ประเทศ มีปริมาณส่งออกรวม 111.85 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 88.34 ของปริมาณส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2553/54 - 2557/58 การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.50 ต่อปี ในปี 2557/58 มีปริมาณการนำเข้า 122.08 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 111.71 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 9.28 โดยจีนมีการนำเข้ามากที่สุดเท่ากับ 78.35 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 64.18 ของปริมาณนำเข้าโลก เนื่องจากผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้สกัดน้ำมันภายในประเทศ สำหรับประเทศไทยนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเป็นอันดับ 5 ของโลก ปี 2557/58 นำเข้าปริมาณ 2.41 ล้านตัน หรือร้อยละ 1.97 ของปริมาณนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2553/54 - 2557/58 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดสหรัฐอเมริกาลดลง ร้อยละ 6.22 ต่อปี แต่ในปี 2557/58 ราคา 356 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ลดลงจาก 487 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 26.90 เนื่องจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.95 จากสาเหตุสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการผลิต สำหรับตลาดบราซิล ราคาเมล็ดถั่วเหลือง ปี 2553/54 - 2557/58

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ลดลงร้อยละ 5.87 ต่อปี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557/58 กับปี 2556/57 ราคาลดลงร้อยละ 24.51 จาก 514 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เป็น 388 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของบราซิลเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.96

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2553/54 - 2557/58 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 24.99 ต่อปี และร้อยละ 24.04 ต่อปี ตามลำดับ ในปี 2557/58 มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.19 ล้านไร่ และผลผลิต 51,910 ตัน ลดลงจาก 0.196 ล้านไร่ และผลผลิต 52,740 ตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 3.06 และร้อยละ 1.57 ตามลำดับ การลดลงของเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมีสาเหตุสำคัญ คือ ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขัน และการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ส่วนผลผลิตต่อไร่ในปี 2553/54 - 2557/58 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.33 ต่อปี ในปี 2557/58 ผลผลิตต่อไร่ 273 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 270 กิโลกรัม ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.11

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2553 - 2557 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองลดลงร้อยละ 2.33 ต่อปี แต่ในปี 2558 ความต้องการใช้มีปริมาณ 2.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.95 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 10.35 การใช้ประโยชน์มีหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ สกัดน้ำมัน ทำพันธุ์ และแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร คิดเป็นร้อยละ 82.62 ร้อยละ 0.17 และร้อยละ 16.66 ของความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกของไทยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ (Non - GMOs) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ ในช่วงปี 2553 - 2557 ปริมาณส่งออกอยู่ระหว่าง 954 - 11,595 ตัน โดยในปี 2558 คาดว่าส่งออก 12,000 ตัน ตลาดส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชียและไนจีเรีย

(3) การนำเข้า

ไทยพึ่งพาการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองประมาณร้อยละ 97 ของความต้องการใช้ทั้งหมด โดยปี 2553 - 2557 ปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 0.86 ต่อปี โดยในปี 2558 คาดว่านำเข้า 2.10 ล้านตัน แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา และแคนาดา

(4) ราคา

ปี 2557 - 2558 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองและน้ำมันถั่วเหลืองภายในประเทศเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกับราคาตลาดโลก โดยราคามีการเคลื่อนไหว ดังนี้

- ราคาเมล็ดถั่วเหลืองคละเกรดที่เกษตรกรขายได้ ปี 2558 กิโลกรัมละ 15.52 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.08 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 14.16

-ราคานำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง ปี 2558 กิโลกรัมละ 15.54 บาท ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 18.44 ของปี 2557 ร้อยละ 15.73

- ราคาขายส่งน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ ปี 2558 กิโลกรัมละ 44.52 บาท ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 11.10

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2558/59 คาดว่าผลผลิตเมล็ดถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 321.02 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557/58 ร้อยละ 0.73 เนื่องจากผลผลิตถั่วเหลืองของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและบราซิลเพิ่มขึ้น โดยในปี 2558/59 คาดว่า สหรัฐอเมริกาและบราซิล สามารถผลิตถั่วเหลืองได้ 108.35 ล้านตัน และ 100.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 106.88 ล้านตัน และ 96.20 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 1.38 และร้อยละ 3.95 ตามลำดับ สำหรับอาร์เจนตินา ผลผลิตลดลง โดยในปี 2558/59 ผลิตได้ 57.00 ล้านตัน ลดลงจาก 60.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 6.25

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2558/59 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันมีปริมาณ 273.36 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 261.50 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 4.54 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลืองเพื่อการอุปโภคและบริโภคของโลกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจีนที่มีนโยบายส่งเสริมให้สกัดน้ำมันถั่วเหลืองใช้ภายในประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าในรูปของผลิตภัณฑ์ถั่วและน้ำมัน ตอบสนองความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

(2) การส่งออก

ปี 2558/59 คาดว่าผู้ส่งออกถั่วเหลืองรายใหญ่ ได้แก่ บราซิลและอาร์เจนตินา สามารถส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองได้เพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณ 57.00 ล้านตัน และ 10.75 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557/58 ร้อยละ 11.52 และ ร้อยละ 1.67 ตามลำดับ สำหรับสหรัฐอเมริกาส่งออกถั่วเหลืองลดลงจาก 50.17 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 46.68 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือลดลงร้อยละ 6.96 ด้วยเหตุดังกล่าวส่งผลให้ ในปี 2558/59 การส่งออกถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 129.08 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 126.62 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 1.94 โดยปริมาณสต็อกถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นจาก 77.58 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 82.86 ล้านตัน ในปี 2558/59 ร้อยละ 6.80

(3) การนำเข้า

ปี 2558/59 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 125.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 122.08 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 2.94 โดยจีนนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 80.50 ล้านตัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เพิ่มขึ้นจาก 78.35 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 2.74 โดยในปี 2558/59 จีนนำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง ร้อยละ 64.06 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2557/58 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลง เมื่อเทียบกับปี 2556/57 เนื่องจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองโลกเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2557/58 (พฤศจิกายน 2558) ราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดสหรัฐอเมริกาปรับตัวลดลงเป็น 356 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากราคาเฉลี่ย 487 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 26.90

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสาเหตุจากการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี การดูแลรักษาที่ยาก และผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขันอื่น ๆ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยคาดว่า ปี 2558/59 จะมีเนื้อที่เพาะปลูก 0.19 ล้านไร่ ผลผลิต 51,776 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 276 กิโลกรัม

2.2.2 ตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 2.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.15 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 4.19 โดยในปี 2559 มีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 2.30 และนำเข้าร้อยละ 97.70 ของปริมาณความต้องการใช้ทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าปริมาณการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองของไทยมีปริมาณ 12,000 ตัน ทรงตัวเท่ากับปี 2558 โดยเป็นการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ ไม่มีการตัดแปรพันธุกรรม (Non-GMOs) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ และตลาดส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ คาดว่าปี 2559 การนำเข้ามีปริมาณ 2.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.10 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 4.76

(4) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้จะปรับลดลงเมื่อเทียบกับปี 2558 เช่นเดียวกับราคาถั่วเหลืองนำเข้าที่จะปรับตัวลดลงตามราคาตลาดโลกที่มีแนวโน้มลดลง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตถั่วเหลือง

2.3.1 ปัจจัยภายในประเทศ

(1) นโยบายส่งเสริม/พัฒนาการผลิตถั่วเหลือง เช่น ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรงงาน และการให้ความรู้ด้านการผลิตถั่วเหลืองแก่เกษตรกร ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองเพิ่มสูงขึ้น ผลผลิตต่อไร่ถั่วเหลืองจึงเพิ่มขึ้น

(2) เกษตรกรบางส่วนหันไปปลูกพืชทดแทนชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าและดูแลรักษาง่ายกว่าการปลูกถั่วเหลือง ส่งผลกระทบให้เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองลดลง

2.3.2 ปัจจัยภายนอกประเทศ

(1) คาดการณ์ว่าผลผลิตของประเทศบราซิลจะเพิ่มขึ้นมาก นอกจากนั้นสภาพภูมิอากาศในปีการผลิต 2558/59 เอื้ออำนวยต่อการปลูกถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกาเพิ่มสูงขึ้น

(2) ความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของจีนผู้นำเข้าถั่วเหลืองรายใหญ่ของโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับแนวโน้มความต้องการใช้กากถั่วเหลืองเพื่อผลิตอาหารสัตว์ และใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อผลิตพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตถั่วเหลืองรายใหญ่เพิ่มพื้นที่ปลูกเพื่อให้ผลผลิตเพียงพอกับปริมาณความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1 สมดุลเมล็ดถั่วเหลืองโลก ปี 2553/54 - 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2558/59
1. ผลผลิต	264.35	240.43	268.82	283.15	318.68	5.52	321.02
2. นำเข้า	88.76	93.47	95.95	111.71	122.08	8.50	125.67
3. ส่งออก	91.70	92.19	100.82	112.64	126.62	8.82	129.08
4. สกัดน้ำมัน	221.34	228.37	230.17	241.28	261.50	3.96	273.36
5. สต็อกสิ้นปี	70.83	53.91	56.19	62.68	77.58	3.38	82.86

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองตลาดโลก ปี 2553/54 - 2558/59

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. สหรัฐอเมริกา	482	505	537	487	356	-6.22
2. บราซิล (F.O.B)	508	549	538	514	388	-5.87
3. อาร์เจนตินา (F.O.B)	511	533	543	517	401	-5.02
4. รอตเตอร์ดัม (C.I.F)	549	562	592	542	407	-6.15

หมายเหตุ: * ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2558

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2015

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2553/54 - 2558/59

รายการ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2558/59
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	0.577	0.377	0.247	0.196	0.190	-24.99	0.188
2. ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	152,047	96,153	63,503	52,740	51,910	-24.04	51,776
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	263	255	257	270	273	1.33	276

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 สมดุลเมล็ดถั่วเหลืองของไทย ปี 2553 - 2558

หน่วย: ตัน

ปี	ผลิต	นำเข้า	รวม (Supply)	ความต้องการใช้ภายในประเทศ			ส่งออก	รวม (Demand)
				สกัดน้ำมัน	ทำพันธุ์	แปรรูป ๓		
2553	169,583	1,818,705	1,988,288	1,542,307	11,887	433,140	954	1,988,288
2554	129,655	1,994,378	2,124,033	1,727,676	9,607	384,121	2,629	2,124,033
2555	91,528	2,119,941	2,211,469	1,679,481	4,950	525,120	1,918	2,211,469
2556	64,358	1,678,678	1,743,036	1,451,700	4,225	285,122	1,989	1,743,036
2557 ^{1/}	52,541	1,898,295	1,950,836	1,693,200	3,840	242,201	11,595	1,950,836
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-26.24	-0.86	-2.33	0.13	-26.52	-6.39	-13.59	-2.33
2558 ^{2/}	51,955	2,100,800	2,152,755	1,778,500	3,640	358,615	12,000	2,152,755

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดถั่วเหลืองเกษตรกรขายได้	15.30	15.75	18.24	18.08	15.52	1.68
2. ราคานำเข้า						
- ท่าเรือเกาะสีชัง	17.23	18.86	18.60	18.44	15.54	-2.26
- ตลาดชิคาโก	14.81	16.78	15.93	14.91	12.07	-5.14
3. ราคาขายส่งน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ ^{1/}	49.24	50.08	50.08	50.08	44.52	-1.99

หมายเหตุ: ^{1/} รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่รวมภาษีนำเข้า

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองของไทย ปี 2553 - 2558

หน่วย: ตัน

รายการ	2553	2554	2555	2556	2557	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2558
ความต้องการใช้	1,988,282	2,124,033	2,211,469	1,743,036	1,950,836	-2.33	2,152,755
1. สกัดน้ำมัน	1,542,307	1,727,676	1,679,481	1,451,700	1,693,200	0.13	1,778,500
2. แปรรูป ๑	433,140	384,121	525,120	285,122	242,201	-6.39	358,615
3. ทำพันธุ์	11,887	9,607	4,950	4,225	3,840	-26.52	3,640
4. ส่งออก	954	2,629	1,918	1,989	11,595	-13.59	12,000

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5. อ้อยโรงงาน

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2553/54–2557/58 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 ต่อปี จากปริมาณ 162.22 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 174.31 ล้านตัน ในปี 2557/58 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย ไทย สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ปากีสถาน และออสเตรเลีย ผลิตได้เพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2557/58 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงจาก 175.56 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.71

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2553/54–2557/58 การบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 ต่อปี จากปริมาณ 155.40 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 170.60 ล้านตัน ในปี 2557/58 เนื่องจากความต้องการบริโภคน้ำตาลของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศอินเดีย จีน และอินโดนีเซีย

สำหรับปี 2557/58 ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 166.72 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 2.32

(2) การส่งออก

ปี 2553/54–2557/58 การส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.60 ต่อปี จากปริมาณ 53.79 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 54.16 ล้านตัน ในปี 2557/58 เนื่องจากประเทศไทย ออสเตรเลีย กัวเตมาลา และเม็กซิโก ผลิตน้ำตาลได้เพิ่มขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศจึงมีน้ำตาลเหลือส่งออกเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการบริโภคน้ำตาลในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับปี 2557/58 ปริมาณส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงจาก 57.53 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 5.85

(3) การนำเข้า

ปี 2553/54–2557/58 การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 ต่อปี จากปริมาณ 49.14 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 51.55 ล้านตัน ในปี 2557/58 ตามความต้องการนำเข้าเพื่อเพิ่มปริมาณสต็อกน้ำตาลภายในประเทศ ของประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป อินโดนีเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บังกลาเทศ และมาเลเซีย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำหรับปี 2557/58 ปริมาณนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 51.30 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.48

(4) ราคา

ปี 2554-2558 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กลดลงร้อยละ 16.99 ต่อปี จากราคาเฉลี่ย 27.22 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 18.20 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 30.33 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2554 ลดลงเหลือ 12.36 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 9.50 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 33.51 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2558 เนื่องจากผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้นของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ และความผันผวนของเศรษฐกิจในตลาดโลก

สำหรับปี 2558 ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กเคลื่อนไหวอยู่ที่ 12.36 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 9.50 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 33.51 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงจาก 16.34 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 11.59 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 32.24 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2557 ร้อยละ 24.36 และร้อยละ 18.03 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) อ้อยโรงงาน

ปี 2553/54-2557/58 เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.73 และ ร้อยละ 2.61 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงาน ลดลงร้อยละ 0.08 โดยปี 2553/54 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.87 ล้านไร่ และผลผลิต 95.95 ล้านตัน เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 8.76 ล้านไร่ และผลผลิต 106.33 ล้านตัน ในปี 2557/58 เนื่องจากมีการส่งเสริมให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวในพื้นที่นาดอนซึ่งให้ผลผลิตต่ำ มาปลูกเป็นอ้อยโรงงานแทน ประกอบกับเกษตรกรมีการดูแลรักษาที่ดีขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 12.19 ตัน ในปี 2553/54 ลดลงเหลือ 12.15 ตัน ในปี 2557/58 เนื่องจากบางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และการระบาดของโรคใบขาวทำให้ต้นอ้อยเจริญเติบโตไม่ดี

สำหรับปี 2557/58 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต เพิ่มขึ้นจาก 8.46 ล้านไร่ และ 103.70 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 3.55 และร้อยละ 2.54 ตามลำดับ สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง จาก 12.26 ตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.90

(2) การผลิตน้ำตาล

ปี 2553/54-2557/58 ผลผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.30 ต่อปี จากปริมาณ 9.66 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 11.34 ล้านตัน ในปี 2557/58

สำหรับปี 2557/58 ผลผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นจาก 11.33 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.09

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554-2558 การบริโภคน้ำตาลภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.29 ต่อปี จาก 2.35 ล้านตัน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 2.50 ล้านตัน ในปี 2558

สำหรับปี 2558 การบริโภคน้ำตาลภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 2.47 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 1.21 เนื่องจากความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจและการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

(2) การส่งออก

ปี 2554-2558 การส่งออกน้ำตาลของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.37 ต่อปี จากปริมาณ 6.52 ล้านตัน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 8.84 ล้านตัน (ตัวเลขคาดการณ์) ในปี 2558 สำหรับมูลค่าลดลงร้อยละ 3.67 ต่อปี จาก 109,448 ล้านบาท ในปี 2554 ลดลงเป็น 107,000 ล้านบาท (ตัวเลขคาดการณ์) ในปี 2558

สำหรับปี 2558 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 6.29 ล้านตัน มูลค่า 87,942 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 40.54 และร้อยละ 21.67 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

น้ำตาลที่นำเข้าส่วนใหญ่ของประเทศไทยจะเป็นน้ำตาลทรายชนิดพิเศษที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศและมีปริมาณนำเข้าไม่แน่นอน โดยปี 2554-2558 การนำเข้าลดลงร้อยละ 49.30 จากปริมาณ 13,001 ตัน มูลค่า 247 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 500 ตัน มูลค่า 25 ล้านบาท ในปี 2558

สำหรับปี 2558 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 425 ตัน มูลค่า 20 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 17.65 และร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

(4) ราคา

- ราคาอ้อย

ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวในทิศทางเดียวกับราคาน้ำตาลในตลาดโลก โดยราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ในช่วงปี 2553/54-2557/58 ลดลงร้อยละ 2.39 ต่อปี จาก 908 บาทต่อตัน ในปี 2553/54 ลดลงเป็น 850 บาทต่อตัน ในปี 2557/58 และราคาอ้อยขั้นสุดท้าย ในช่วงปี 2553/54-2557/58 ลดลงร้อยละ 3.12 ต่อปี จาก 1,039 บาทต่อตัน ในปี 2553/54 ลดลงเป็น 900 บาทต่อตัน (ราคาอ้อยขั้นต้น) ในปี 2557/58

สำหรับปี 2557/58 ราคาอ้อยขั้นต้น 900 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. โดยมีอัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 54.00 บาทต่อตัน เท่ากับปี 2556/57 และเกษตรกรได้รับเงินเพิ่มค่าอ้อย 160 บาทต่อตัน เท่ากับปี 2556/57

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ราคาส่งออกน้ำตาล

ปี 2554-2558 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบลดลงร้อยละ 8.27 ต่อปี จาก 15,275 บาทต่อตัน ในปี 2554 ลดลงเป็น 11,245 บาทต่อตัน ในปี 2558 ขณะที่ราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาว ปี 2554-2558 ลดลงร้อยละ 10.55 ต่อปี จาก 19,355 บาทต่อตัน ในปี 2554 เป็น 12,586 บาทต่อตัน ในปี 2558

สำหรับปี 2558 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบลดลงจาก 13,130 บาทต่อตัน ในปี 2557 ร้อยละ 14.36 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวลดลงจาก 15,043 บาทต่อตัน ในปี 2557 ร้อยละ 16.33

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2558/59 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 173.41 ล้านตัน ลดลงจาก 174.31 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 0.52 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญหลายประเทศ ได้แก่ อินเดีย จีน สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และปากีสถาน ผลิตน้ำตาลได้ลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2558/59 คาดว่าการบริโภคน้ำตาลของโลกมีปริมาณ 173.41 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 170.60 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 1.65 โดยคาดว่าความต้องการบริโภคน้ำตาลของประเทศอินเดีย สหภาพยุโรป จีน บราซิล สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และอินโดนีเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2558/59 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลของโลกมีปริมาณ 55.81 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 54.16 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 3.05 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก ได้แก่ ไทย ออสเตรเลีย กัวเตมาลา อินเดีย และเม็กซิโก ผลิตน้ำตาลได้มากขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ จึงมีน้ำตาลเหลือส่งออกเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2558/59 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลของโลกมีปริมาณ 52.87 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 51.55 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 2.56

(4) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 13-14 เซนต์ต่อปอนด์ ซึ่งใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) อ้อยโรงงาน

ปี 2558/59 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.91 ล้านไร่ ผลผลิต 110.02 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 12.35 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.76 ล้านไร่ ผลผลิต 106.33 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 12.15 ตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 1.71 ร้อยละ 3.47 และร้อยละ 1.65 ตามลำดับ เนื่องจากมีนโยบายภาครัฐส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาเป็นอ้อยโรงงานแทน ประกอบกับเกษตรกรเลือกใช้ท่อนพันธุ์ที่ดีเพิ่มขึ้น มีการดูแลรักษา จัดหาแหล่งน้ำ และบำรุงใส่ปุ๋ยดีขึ้น

(2) น้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2558/59 คาดว่าผลผลิตอ้อยโรงงานอยู่ที่ 110.02 ล้านตัน สามารถผลิตน้ำตาลได้ 11.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.34 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 0.97 ส่วนกากน้ำตาล ปี 2558/59 คาดว่าจะมีปริมาณ 4.70 ล้านตัน

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดปริมาณน้ำตาลสำหรับบริโภคภายในประเทศปี 2559 คาดว่ามีจำนวน 2.50 ล้านตัน เท่ากับปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลมีปริมาณ 8.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.84 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 1.24

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลจะมีปริมาณไม่มากนัก เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลภายในประเทศผลิตได้มากกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ ประกอบกับอัตราภาษีนำเข้าค่อนข้างสูง โดยการนำเข้าส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าน้ำตาลชนิดพิเศษ

(4) ราคา

- ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557/58 ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ 850 บาทต่อตัน ลดลงจาก 855 บาทต่อตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 0.58 สำหรับปี 2558/59 คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

- ราคาอ้อยขึ้นต้น

ราคาอ้อยขึ้นต้นปี 2558/59 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลในตลาดโลก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงราคาอ้อยขั้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย คือ ราคาน้ำตาลในตลาดโลกและอัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญสหรัฐกับค่าเงินบาทของไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากบราซิล ดังนั้น รายได้ของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายยังต้องพึ่งราคาน้ำตาลของตลาดโลกเป็นหลัก เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ดังนั้น หากเศรษฐกิจโลกยังไม่ฟื้นตัว ราคาน้ำตาลในตลาดโลกยังคงมีความผันผวนและเคลื่อนไหวลดลงเมื่อเทียบกับช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ก็อาจส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยและรายได้จากการส่งออกน้ำตาลของประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม หากภาวะเศรษฐกิจโลกมีการฟื้นตัวและส่งผลให้ความต้องการน้ำตาลในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่คาดไว้ ก็จะเป็นปัจจัยบวกที่จะส่งผลให้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภค ส่งออก และนำเข้าน้ำตาลของโลก ปี 2553/54-2558/59

หน่วย: ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภค	ส่งออก	นำเข้า
2553/54	162.22	155.40	53.79	49.14
2554/55	172.36	159.37	54.94	48.33
2555/56	177.55	164.92	55.14	51.01
2556/57	175.56	166.72	57.53	51.30
2557/58	174.31	170.60	54.16	51.55
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	1.63	2.34	0.60	1.57
2558/59	173.41	173.41	55.81	52.87

ที่มา: Sugar: World Market and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, May 2015

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2554-2558

ปี	2554	2555	2556	2557	2558 (ม.ค.-ต.ค.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซ็นต์/ปอนด์	27.22	21.69	17.46	16.34	12.36	-16.99
บาท/กิโลกรัม	18.20	14.74	11.74	11.59	9.50	-14.28

ที่มา: ICE Contract No. 11-F.O.B.: New York Board of Trade, November 2015

ตารางที่ 3 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตน้ำตาลของไทย ปี 2553/54-2558/59

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก ^{1/} (ล้านไร่)	ผลผลิต ^{1/} (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ ^{1/} (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล ^{2/} (ล้านตัน)
2553/54	7.87	95.95	12.19	9.66
2554/55	8.01	98.40	12.28	10.25
2555/56	8.26	100.10	12.12	10.02
2556/57	8.46	103.70	12.26	11.33
2557/58	8.76	106.33	12.15	11.34
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.73	2.61	-0.08	4.30
2558/59	8.91	110.02	12.35	11.45*

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาอ้อย ปี 2553/54-2558/59

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59
ราคาเกษตรกรขายได้ ณ โรงนา	908	954	917	855	850	-2.39	n.a.
ราคาอ้อยขั้นต้น	945	1,000	950	900	900	-2.01	n.a.
ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย	1,039	1,075	999	958	-	-3.12	n.a.

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำตาลของไทย ปี 2554-2558

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2554	2555	2556	2557	2558 (ม.ค.-ก.ย.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	15,275	16,870	13,167	13,130	11,245	-8.27
น้ำตาลทรายขาว	19,355	19,406	15,449	15,043	12,586	-10.55

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคในประเทศและการส่งออกน้ำตาลของไทย ปี 2554-2559

ปี	บริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/} (ล้านตัน)	นำเข้า ^{2/} (ตัน)
2554	2.35	6.52	13,001
2555	2.46	6.85	560
2556	2.46	5.99	314
2557	2.47	6.29	425
2558*	2.50	8.84	500
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	1.29	5.37	-49.30
2559*	2.50	8.95	500

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

^{2/} กรมศุลกากร

6. ปาล์มน้ำมัน

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2553/54 - 2557/58 ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.81 ต่อปี โดยปี 2557/58 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 61.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 59.39 ล้านตันในปี 2556/57 ร้อยละ 3.49 เนื่องจากอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ มีการขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557/2558 อินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 33.00 ล้านตัน ในขณะที่มาเลเซียสามารถผลิตน้ำมันปาล์มดิบได้ 19.80 ล้านตัน ทั้งสองประเทศมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 85.91 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลกและสามารถผลิตได้ 1.80 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.93 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2553/54 - 2557/58 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.65 ต่อปี โดยปี 2557/58 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 58.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 57.84 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 1.66 เนื่องจากความต้องการด้านอาหารและด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557/2558 ประเทศที่ใช้น้ำมันปาล์มมากที่สุด คือ อินเดีย 9.20 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย 7.62 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.70 ล้านตัน และจีน 5.58 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2553/54 - 2557/58 ปริมาณส่งออกน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.11 ต่อปี โดยปี 2557/58 มีปริมาณการส่งออก 45.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.28 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 6.05 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบปรับตัวเพิ่มขึ้น ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มดิบที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 24.50 ล้านตัน และมาเลเซีย 17.40 ล้านตัน ตามลำดับ ทั้งสองประเทศรวมกันมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 94.58 ของการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2553/54 - 2557/58 การนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.75 ต่อปี โดยปี 2557/58 นำเข้า 44.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 41.82 ล้านตันในปี 2556/57 ร้อยละ 6.38 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญหันมาบริโภคน้ำมันปาล์มดิบทดแทนน้ำมันพืชอื่นเพิ่มมากขึ้น ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย 9.35 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.80 ล้านตัน และจีน 5.55 ล้านตัน ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(4) ราคา

ปี 2554 - 2558 ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซียมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 9.24 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 2,220.34 ริงกิต (19.85 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 2,412.91 ริงกิต (24.37 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2557 ร้อยละ 7.98 และร้อยละ 18.52 ตามลำดับ

ปี 2554 - 2558 ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอตเตอร์ดัมมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 12.76 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 627.95 ดอลลาร์สหรัฐฯ (21.29 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 814.78 ดอลลาร์สหรัฐฯ (26.57 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2557 ร้อยละ 22.93 และร้อยละ 19.88 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.56 และร้อยละ 1.45 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2558 มีเนื้อที่ให้ผล 4.28 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 4.02 ล้านไร่ ในปี 2557 ร้อยละ 6.47 ในขณะที่มีผลผลิต 11.01 ล้านตัน ลดลงจาก 12.47 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 11.71 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งตั้งแต่ปี 2557 ต่อเนื่องถึงปี 2558 ส่งผลทำให้การออกจันทันเมียและการติดผลปาล์มในปี 2558 ลดลง จึงส่งผลทำให้ ในปี 2558 มีผลผลิตต่อไร่ 2,576 กิโลกรัม ลดลงจาก 3,100 กิโลกรัม ในปี 2557 ร้อยละ 16.90

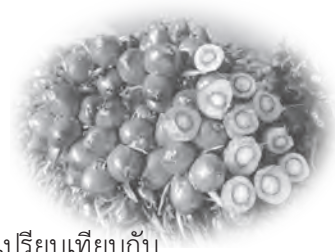
1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2554 - 2558 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซลร้อยละ 2.05 และร้อยละ 20.03 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2558 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 988,547 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 939,368 ตันในปี 2557 ร้อยละ 5.24 และมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล 809,137 ตัน ลดลงจาก 842,397 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 3.95 เนื่องจากกระทรวงพลังงานประกาศลดสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลจาก B7 เป็น B3.5 ตั้งแต่ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงวันที่ 22 เมษายน 2558 ส่งผลทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซลในปี 2558 ลดลงเล็กน้อย โดยภาพรวมการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซล ปี 2558 เท่ากับ 1,797,684 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,781,765 ตันในปี 2557 ร้อยละ 0.89

(2) การส่งออก

จากข้อมูลกรมศุลกากร พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 28.74 และร้อยละ 30.49 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ 96,487 ตัน มูลค่า 2,931 ล้านบาท ลดลงจาก 355,331 ตัน มูลค่า 11,300 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 72.85 และร้อยละ 74.06 ตามลำดับ เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์ม

ในตลาดโลกต่ำกว่าราคาภายในประเทศค่อนข้างมาก ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกหลัก ส่งผลให้การส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทยไม่สามารถแข่งขันได้

(3) การนำเข้า

จากข้อมูลกรมศุลกากร พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้า น้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 3.08 และร้อยละ 11.33 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ 124,976 ตัน มูลค่า 3,666 ล้านบาท ลดลงจาก 127,738 ตัน และ 4,841 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 2.16 และร้อยละ 24.27 ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2554 - 2558 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยมีแนวโน้มปรับตัวลดลงตามราคาพืชน้ำมันในตลาดโลก โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

- ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.97 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.15 บาท ลดลงจาก 4.35 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 4.60

- ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.10 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.30 บาท ลดลงจาก 28.57 บาทในปี 2557 ร้อยละ 4.45

- ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.95 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 31.50 บาท ลดลงจาก 32.37 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 2.69

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ปี 2559 มีปริมาณ 65.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 61.46 ล้านตันในปี 2558 ร้อยละ 6.09 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีการขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดที่ยังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าโลกมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 63.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 58.80 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 8.04 เนื่องจากน้ำมันปาล์มสามารถใช้เพื่อการบริโภคและเพื่อพลังงานทดแทน และตลาดยังคงความต้องการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการน้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล โดยประเทศผู้ใช้น้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย 9.95 ล้านตัน อินโดนีเซีย 9.22 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.85 ล้านตัน และจีน 5.75 ล้านตัน ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลก 47.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 45.90 ล้านตันในปี 2558 ร้อยละ 2.88 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มโดยเปรียบเทียบต่ำกว่าราคาพืชน้ำมันอื่น ส่งผลให้ความต้องการใช้เพื่อการบริโภคและเพื่อพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มดิบที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 25.00 ล้านตัน และมาเลเซีย 18.10 ล้านตัน ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลก 46.16 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 44.49 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 3.75 เนื่องจากอินเดีย สหภาพยุโรป และจีน มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มมากขึ้น โดยประเทศผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย 9.85 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.95 ล้านตัน และจีน 5.75 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2558 โดยราคาน้ำมันปาล์มในตลาดมาเลเซียจะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับเฉลี่ยตันละ 2,300.00 ริงกิต (20.50 บาทต่อกิโลกรัม) เนื่องจากปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบคงเหลือของโลกมีปริมาณสูงขึ้น โดยในปี 2559 คาดว่าจะมีสต็อกน้ำมันปาล์ม 9.34 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.73 ล้านตันในปี 2558 ร้อยละ 6.99 ประกอบกับความต้องการใช้น้ำมันพืชมีการชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจ

2.2 ของไทย

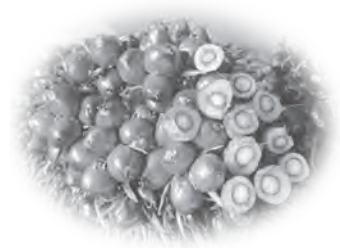
2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าปาล์มน้ำมันของไทยจะมีเนื้อที่ให้ผล 4.52 ล้านไร่ ผลผลิต 11.68 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,587 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 4.28 ล้านไร่ ผลผลิต 11.01 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,576 กิโลกรัม ในปี 2558 ร้อยละ 5.61 ร้อยละ 6.09 และร้อยละ 0.43 ตามลำดับ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2551-2555 และเริ่มให้ผลผลิตมากขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1,008,318 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 988,547 ตัน ในปี 2558 ร้อยละ 2.00 และความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล 946,800 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 809,137 ตัน ในปี 2558 ร้อยละ 17.01 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็วเพิ่มขึ้นประกอบกับกระทรวงพลังงานประกาศเพิ่มสัดส่วนการผสมน้ำมันปาล์มดิบในน้ำมันดีเซลหมุนเร็วจากร้อยละ 6.2 เป็นร้อยละ 6.7 ตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม 2558

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ของไทย 156,631 ตัน มูลค่า 4,222 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 96,487 ตัน มูลค่า 2,931 ล้านบาท ในปี 2558 ร้อยละ 62.33 และร้อยละ 44.05 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามปริมาณการส่งออกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระดับราคาภายในประเทศกับราคาในตลาดโลก และนโยบายการส่งออกของประเทศ

(3) ราคา

จากการคาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.81 ต่อปี ส่งผลทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มดิบโลกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกปี หากสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกและราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยในปี 2559 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบจะเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลกอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 18.00 - 23.00 บาท และส่งผลให้ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในปี 2559 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.10 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การส่งออก และราคา

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลผสมในน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ส่งผลทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกเพิ่มขึ้น (อินโดนีเซียมีการปรับสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลเป็น B₁₀ มาเลเซียและไทยมีการปรับสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลเป็น B₇)

(2) ปัจจุบันไทยอยู่ระหว่างดำเนินการกร่างยุทธศาสตร์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2558 - 2569 และยกร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ส่งผลให้อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้

(3) สหภาพยุโรปมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตไบโอดีเซลเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับไทยมีการจัดทำมาตรฐานในการผลิตน้ำมันปาล์มตาม RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) ส่งผลทำให้ น้ำมันปาล์มดิบของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดสหภาพยุโรป

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การเกิดภาวะน้ำท่วมและฝนทิ้งช่วงในแหล่งปลูก จะส่งผลให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่จะออกสู่ตลาดมีความคลาดเคลื่อน ไม่เป็นไปตามฤดูกาลปกติ ซึ่งอาจเกิดปัญหาการขาดแคลนหรือเกินความต้องการใช้ในบางช่วง

(2) ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตปาล์มน้ำมันรายใหญ่ของโลกปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง

(3) ภาวะเศรษฐกิจโลกยังชะลอตัว ส่งผลทำให้ความต้องการน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก โดยเปรียบเทียบปรับตัวเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปริมาณผลผลิตปาล์มในตลาดโลก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(4) ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของโลกมีมาก ทำให้ราคาน้ำมันถั่วเหลืองอ่อนตัวลง และกระทบต่อราคาน้ำมันพืชอื่น รวมถึงราคาน้ำมันปาล์มดิบปรับตัวลดลง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย

(5) นโยบายการปรับลดอัตราภาษีการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เพื่อกระตุ้นการส่งออกและขยายตลาด ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบโลกมีแนวโน้มลดลง และจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย

(6) แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2558-2579 (AEDP 2015) เมื่อเทียบกับแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2556-2578 (AEDP 2012) มีการลดเป้าหมายการใช้ไบโอดีเซลในช่วงต้นแผนค่อนข้างมาก ส่งผลทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อผลิตไบโอดีเซลตั้งแต่ ปี 2563-2579 ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม

(7) ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของไทยปี 2558 คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 390,000 ตัน ซึ่งสูงกว่าระดับสต็อกที่เหมาะสม 225,000 ตัน ส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรได้รับปรับตัวลดลง

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก ปี 2553/54 - 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2553/54	49.24	36.61	37.29	47.82	6.40
2554/55	52.58	38.84	39.84	50.47	7.51
2555/56	56.42	41.82	43.20	55.15	7.39
2556/57	59.39	41.82	43.28	57.84	7.48
2557/58 ^{1/}	61.46	44.49	45.90	58.80	8.73
อัตราเพิ่ม (%)	5.81	4.75	5.11	5.65	6.36
2558/59 ^{2/}	65.20	46.16	47.22	63.53	9.34

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศ ปี 2553/54-2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (%)	ร้อยละ	2558/59 ^{2/}
ผลผลิต								
อินโดนีเซีย	23.60	26.20	28.50	30.50	33.00	8.57	53.69	35.00
มาเลเซีย	18.21	18.20	19.32	20.16	19.80	2.73	32.22	21.00
ไทย	1.83	1.89	2.14	2.00	1.80	0.24	2.93	2.20
อื่น ๆ	5.60	6.29	6.46	6.73	6.86	4.85	11.16	7.00
รวม	49.24	52.58	56.42	59.39	61.46	5.81	100.00	65.20
นำเข้า								
อินเดีย	6.66	7.47	8.36	7.82	9.35	7.51	21.02	9.85
สหภาพยุโรป	4.94	5.71	6.80	6.90	6.80	8.64	15.28	6.95
จีน	5.71	5.84	6.59	5.57	5.55	-1.04	12.47	5.75
ปากีสถาน	2.06	2.22	2.25	2.76	2.70	7.88	6.07	2.95
อื่น ๆ	17.24	17.60	17.82	18.77	20.09	3.77	45.16	20.66
รวม	36.61	38.84	41.82	41.82	44.49	4.75	100.00	46.16
ส่งออก								
อินโดนีเซีย	16.42	18.45	20.37	21.72	24.50	10.11	53.38	25.00
มาเลเซีย	17.15	17.59	18.52	17.34	17.40	0.15	41.20	18.10
อื่น ๆ	3.72	3.89	4.03	4.53	4.67	6.26	10.18	4.64
รวม	37.29	39.84	43.20	43.28	45.90	5.11	100.00	47.22
การบริโภค								
อินเดีย	7.09	7.49	8.25	8.38	9.20	6.54	15.65	9.95
อินโดนีเซีย	6.41	7.13	7.85	8.90	7.62	5.84	12.96	9.22
สหภาพยุโรป	5.11	5.52	6.56	6.79	6.70	7.78	11.39	6.85
จีน	5.80	5.84	6.39	5.67	5.58	-1.06	9.49	5.75
มาเลเซีย	2.20	2.15	2.45	2.87	3.06	9.95	5.20	3.37
อื่น ๆ	21.21	22.34	23.65	25.23	26.64	5.74	45.31	28.39
รวม	47.82	50.47	55.15	57.84	58.80	5.65	100.00	63.53
สต็อกคงเหลือ								
อินโดนีเซีย	0.83	1.45	1.76	1.67	2.55	26.95	29.21	3.33
มาเลเซีย	2.16	2.48	1.78	2.09	2.38	0.23	27.26	2.41
อื่น ๆ	3.41	3.58	3.85	3.72	3.80	2.58	43.53	3.60
รวม	6.40	7.51	7.39	7.48	8.73	6.36	100.00	9.34

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ปี 2554 - 2559

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{3/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{4/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2554	3,284.63	33.21	1,123.65	34.41
2555	2,907.59	29.73	996.08	31.09
2556	2,412.38	23.91	856.92	26.45
2557	2,412.91	24.37	814.78	26.57
2558 ^{1/}	2,220.34	19.85	627.95	21.29
อัตราเพิ่ม (%)	-9.24	-11.56	-12.76	-10.57
2559 ^{2/}	2,300.00	20.50	680.00	22.00

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: ^{3/} BURSA MALAYSIA ^{4/} ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (ล้านไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
2554	4.09	3.57	10.76	3,018
2555	4.39	3.70	11.31	3,057
2556	4.49	3.77	12.43	3,296
2557	n.a.	4.02	12.47	3,100
2558 ^{1/}	n.a.	4.28	11.01	2,576
อัตราเพิ่ม (%)	-	4.56	1.45	-2.98
2559 ^{2/}	n.a.	4.52	11.68	2,587

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

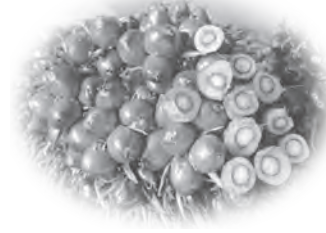
ตารางที่ 5 บัญชีสมมูลน้ำมันปาล์มดิบของไทย ปี 2554 - 2559

หน่วย: ตัน

ปี	สต็อกต้นปี (1)	ผลผลิต (2)	นำเข้า (3)	รวม (4)	ส่งออก (5)	บริโภครายใน (6)		สต็อกปลายปี (7)	รวม (8)
						บริโภค	ผลิตไปบริโภค		
2554	67,787	1,832,151	59,668	1,959,606	388,940	896,463	376,617	297,586	1,959,606
2555	297,586	1,892,552	40,056	2,230,194	307,386	932,258	626,380	364,170	2,230,194
2556	364,170	2,135,183	-	2,499,353	565,423	957,887	772,043	203,999	2,499,352
2557	203,999	2,000,610	-	2,204,609	255,253	939,368	842,397	167,591	2,204,609
2558 ^{1/}	167,591	1,976,733	51,609	2,195,933	63,512	988,457	809,137	334,737	2,195,933
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	15.40	2.10	-	2.19	-31.68	2.05	20.05	-5.26	2.19
2559 ^{2/}	334,737	2,102,972	-	2,437,709	156,631	1,008,318	946,800	325,960	2,437,709

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: กรมการค้าภายใน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2559

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	487,569	16,252	131,176	6,067
2555	411,926	13,959	158,458	5,884
2556	725,222	17,647	110,588	3,268
2557	355,331	11,300	127,738	4,841
2558 ^{1/}	96,487	2,931	124,976	3,666
อัตราเพิ่ม (%)	-28.74	-30.49	-3.08	-11.33
2559 ^{2/}	156,631	4,222	135,000	3,960

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2554 - 2559

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (%)	2559 ^{2/}
ผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้	5.39	4.77	3.62	4.35	4.15	-5.97	4.10
น้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม.	34.12	30.86	25.24	28.57	27.30	-5.10	26.00
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม.	43.03	35.66	28.03	32.37	31.50	-6.95	30.00

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชสวน

7. ยางพารา

8. กาแฟ

9. สับปะรด

10. ลำไย

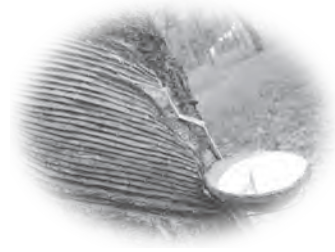
11. ทูเรียน

12. มังคุด

13. มัณฑารพ

14. กล้วยไม้

7. ยางพารา

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 73.14 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 77.60 ล้านไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.73 ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นจาก 11.23 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 12.00 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.71 ต่อปี เนื่องจากราคายางพาราอยู่ในระดับสูงจูงใจให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ตลอดจนมีการบำรุงดูแลรักษาต้นยางอย่างดี รวมทั้งมีการขยายเนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มขึ้น

ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และ มาเลเซีย ในปี 2558 มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม 46.50 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.92 ของเนื้อที่ปลูกยางพาราของโลก และมีผลผลิตรวม 8.36 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 69.67 ของผลผลิตโลก โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดในโลก มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 0.57 ต่อปี จาก 21.60 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 22.00 ล้านไร่ ในปี 2558 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศเป็นฐานการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคอาเซียน แต่อินโดนีเซียมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.09 ต่อปี จาก 2.98 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 3.23 ล้านตัน ในปี 2558 สำหรับมาเลเซียมีเนื้อที่ปลูกเป็นอันดับ 4 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย ไทย และ เวียดนาม โดยมีเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.52 ต่อปี จาก 6.42 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 6.50 ล้านไร่ ในปี 2558 ในขณะที่ผลผลิตลดลงร้อยละ 9.79 ต่อปี จาก 1.00 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 0.70 ล้านตัน ในปี 2558

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22 ต่อปี จาก 10.98 ล้านตัน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 12.24 ล้านตัน ในปี 2558 โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ เป็นดังนี้

จีน เป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2554-2558 การใช้จ่ายของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 3.60 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 5.00 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.05 ต่อปี

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีความต้องการใช้ยางพารา ลดลงจาก 1.24 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 1.13 ล้านตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 1.31 ต่อปี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อินเดีย มีความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 0.96 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 1.05 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.01 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้อย่างพาราลดลงจาก 1.03 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 0.91 ล้านตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 2.65 ต่อปี

ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศลดลงจาก 0.77 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 0.70 ล้านตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 2.16 ต่อปี เนื่องจากญี่ปุ่นได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้มีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศแหล่งวัตถุดิบ เช่น อินโดนีเซีย เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกยางพาราโลกเพิ่มขึ้นจาก 8.33 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 10.00 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.45 ต่อปี โดยการส่งออกยางพาราของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญนอกจากไทยมี ดังนี้

1) อินโดนีเซีย ส่งออกยางพาราอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย การส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 2.57 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 2.70 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 ต่อปี

2) มาเลเซีย ส่งออกยางพาราอันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.24 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 1.26 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.85 ต่อปี โดยปริมาณการส่งออกส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ

3) เวียดนาม ส่งออกยางพาราอันดับ 4 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.82 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 1.00 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.93 ต่อปี

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในตลาดโลกปรับลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของโลก ทำให้การรับซื้อและการลงทุนชะลอตัว โดยเฉพาะในช่วงปี 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2558 ราคายางพาราตกต่ำจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และลุกลามไปทั่วโลก รวมทั้งจีนซึ่งเป็นผู้ใช้อย่างพารารายใหญ่ของโลก โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์: SICOM

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ลดลงจากกิโลกรัมละ 482.54 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 165.00 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 23.63 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทลดลงจากกิโลกรัมละ 144.66 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 55.00 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 21.74 ต่อปี

ราคายางแท่ง ลดลงจากกิโลกรัมละ 451.38 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 159.00 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 23.65 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาท

ลดลงจากกิโลกรัมละ 136.40 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 54.00 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 21.61 ต่อปี

2) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว: TOCOM

ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนลดลงจากกิโลกรัมละ 381.42 เยน ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 188.00 เยน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 15.43 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทลดลงจากกิโลกรัมละ 145.04 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 55.00 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 21.74 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.79 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.77 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 18.85 ล้านไร่ ในปี 2558 ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 3.31 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 4.24 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.23 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 262 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 เหลือ 237 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 2.44 ต่อปี เนื้อที่กรี๊ดได้และผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากนโยบายสนับสนุนการขยายเนื้อที่ปลูกยางพาราของรัฐบาล โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แต่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางมากที่สุดในโลก ส่วนผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมีพื้นที่เปิดกรี๊ดใหม่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจาก 13,736.84 บาทต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 15,248.80 บาทต่อไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 ต่อปี ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นจาก 52.43 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2554 เป็น 64.61 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 ต่อปี

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

1) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทย เพิ่มขึ้นจาก 486,745 ตัน ในปี 2554 เป็น 582,000 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.35 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมจากต่างประเทศ ทั้งอุตสาหกรรมยางล้อ และอุตสาหกรรมแบบจุ่ม เช่น ถุงมือยาง เป็นต้น โดยความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดได้ดังนี้

1.1) ยางแผ่นรมควัน มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 109,337 ตัน ในปี 2554 เป็น 184,460 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.37 ต่อปี

1.2) ยางแท่ง มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 147,683 ตัน ในปี 2554 เป็น 203,572 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.3) นำยางชั้นมีการใช้ในประเทศลดลงจาก 159,958 ตัน ในปี 2554 เหลือ 128,838 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 5.33 ต่อปี

1.4) ยางอื่น ๆ มีการใช้ในประเทศลดลง จาก 69,767 ตัน ในปี 2554 เหลือ 65,130 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 3.93 ต่อปี

2) ความต้องการใช้อย่างพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้อย่างพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ดังนี้

2.1) อุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้อย่างพารามากที่สุด มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นจาก 313,821 ตัน ในปี 2554 เป็น 384,120 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.52 ต่อปี

2.2) อุตสาหกรรมถุงมือยาง มีการใช้อย่างพาราลดลงต่อเนื่องจาก 67,413 ตัน ในปี 2554 เป็น 58,865 ตัน ในปี 2557 แต่ในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 70,786 ตัน ซึ่งในภาพรวมลดลงร้อยละ 0.22 ต่อปี

2.3) อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นจาก 66,054 ตัน ในปี 2554 เป็น 81,480 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.03 ต่อปี

2.4) อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นจาก 10,954 ตัน ในปี 2554 เป็น 16,514 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.28 ต่อปี

2.5) อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นจาก 28,503 ตัน ในปี 2554 เป็น 29,100 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.14 ต่อปี

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นจาก 3.06 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 3.70 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.33 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้อย่างพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดียเพิ่มขึ้น ทั้งนี้แนวโน้มการส่งออกยางแท่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.91 เนื่องจากตลาดมีความต้องการใช้อย่างแท่งเพิ่มขึ้น เพราะมีราคาต่ำกว่ายางแผ่นรมควัน ทำให้การส่งออกยางแท่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับยางคอมปาวด์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.76 ต่อปี ถึงแม้ในปี 2558 การส่งออกจะลดลง แต่ในภาพรวมการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยส่งออกไปจีนมากที่สุด สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่

1) จีนมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 1.34 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 2.10 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.98 ต่อปี

2) มาเลเซียมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 0.36 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 0.40 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.65 ต่อปี

3) ญี่ปุ่นมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจาก 0.34 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 0.25 ล้านตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 6.99 ต่อปี

4) สหรัฐอเมริกานำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจากปริมาณ 0.21 ล้านตัน ในปี 2554 เหลือ 0.15 ล้านตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 8.20 ต่อปี

ปี 2558 ไทยส่งออกยางพารา 3.70 ล้านตัน ลดลงจาก 3.76 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.60 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของโลกอยู่ในภาวะซบเซา ประกอบกับประเทศผู้ซื้อได้หันไปนำเข้ายางพาราจากประเทศคู่แข่งเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากราคาต่ำกว่าของไทย นอกจากนี้ราคายางสังเคราะห์ที่ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติทำให้ผู้ซื้อหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตและมีการใช้ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยคาดว่าจะส่งออกยางแผ่นรมควันได้ 0.66 ล้านตัน ลดลงจาก 0.72 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 8.33 ยางแท่ง 1.65 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.51 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 9.27 น้ำยางข้น 0.63 ล้านตัน ทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2557 ยางคอมปาวด์ 0.66 ล้านตัน ลดลงจาก 0.80 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 17.50

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในประเทศปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และลดลงอย่างมากในปี 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2558 เนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่ซบเซา นอกจากนี้จีนซึ่งเป็นประเทศผู้ซื้อยางพารารายใหญ่ก็ประสบภาวะเศรษฐกิจซบเซาเช่นเดียวกัน รวมทั้งการเกิดสึนามิในญี่ปุ่นเมื่อเดือนมีนาคม และเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในไทยเมื่อปลายปี 2554 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้รับผลกระทบ ประกอบกับความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ซื้อเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิต โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสด ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ลดลงร้อยละ 21.13 ร้อยละ 22.47 และร้อยละ 22.52 ต่อปี ตามลำดับ

2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางสด ณ ตลาดกลางยางพารา อ.หาดใหญ่ ลดลงร้อยละ 20.67 ร้อยละ 21.82 และร้อยละ 21.67 ต่อปี ตามลำดับ

3) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง และน้ำยางข้นลดลงร้อยละ 21.77 ร้อยละ 23.60 และร้อยละ 20.48 ต่อปี ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกมีประมาณ 13.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9.58 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตต่าง ๆ เช่น เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ที่ขยายเนื้อที่ปลูก ได้ทยอยเปิดกรีดยางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเกษตรกรดูแลรักษาต้นยางเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย ยังคงขยายตัว อย่างไรก็ตามจากภาวะเศรษฐกิจของโลกที่อยู่ในช่วงถดถอยจะทำให้ความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าปริมาณการส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อยเนื่องจากคาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงถดถอย ทั้งนี้ จีนซึ่งเป็นผู้ใช้ยางพารารายใหญ่ของโลก มีการใช้ผลผลิตภายในประเทศแทนการนำเข้า

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคายางพาราในตลาดโลกจะโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเนื่องจากผลผลิตโลกเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คาดการณ์ว่าภาวะเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปซึ่งเป็นผู้บริโภคนำสินค้าโภคภัณฑ์รายใหญ่ของโลกยังชะลอตัว ประกอบกับเศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นผู้ใช้ยางพารารายใหญ่ของโลก ชะลอตัวเช่นเดียวกัน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีดได้ประมาณ 19.61 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 18.85 ล้านไร่ ของปี 2558 ร้อยละ 4.03 และมีผลผลิตประมาณ 4.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.24 ล้านตัน ของปี 2558 ร้อยละ 1.89 เนื่องจากเนื้อที่กรีดได้เพิ่มมากขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงเหลือ 232 กิโลกรัมต่อไร่ จาก 237 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 2.11 จากการที่พื้นที่เปิดกรีดใหม่ที่ให้ผลผลิตน้อยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.61 ล้านตัน เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกยางพาราของไทยจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา จากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคายางพาราในประเทศจะโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของราคาในตลาดโลก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) เนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น
- (2) สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา
- (3) การดูแลรักษาของเกษตรกร

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

- (1) ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของโลกคาดว่าจะอยู่ในช่วงชะลอตัว โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้ยางพารารายใหญ่ของโลก
- (2) อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคา
- (3) ผลผลิตยางพาราของโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ ซึ่งปัจจุบันได้มีการเปิดกรี๊ดหน้ายางเพิ่มขึ้น
- (4) ราคายางพาราของไทยอยู่ในระดับสูง ทำให้ผู้ซื้อหันไปซื้อจากประเทศคู่แข่ง เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม
- (5) ราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติ ทำให้ผู้ซื้อหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทน เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางแบบจุ่ม เช่น ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย เป็นต้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 การผลิตยางพาราโลก ปี 2554 - 2558

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)					ผลผลิต (ล้านตัน)				
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
2554	17.28	21.60	6.42	26.86	73.14	3.57	2.98	1.00	3.69	11.23
2555	17.41	21.78	6.51	28.34	73.97	3.78	3.01	0.92	3.87	11.60
2556	17.58	21.82	6.51	30.47	76.38	4.14	3.08	0.83	4.15	12.04
2557	17.73	22.45	6.54	31.26	77.98	4.20	3.17	0.84	4.01	12.07
2558*	18.00	22.00	6.50	31.10	77.60	4.43	3.23	0.70	3.64	12.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.94	0.57	0.52	4.06	1.73	5.81	2.09	-9.79	-0.12	1.71

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol. 70 No. 1 - 3 July - September 2015

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง และการส่งออกของโลก ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
2554	11.23	10.98	8.33
2555	11.60	11.01	8.67
2556	12.04	11.36	9.74
2557	12.07	12.16	10.23
2558*	12.00	12.24	10.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.74	3.22	5.45

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol. 70 No. 1 - 3 July - September 2015

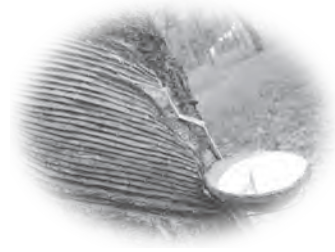
ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	EU	อินเดีย	อเมริกา	ญี่ปุ่น
2554	10.98	3.60	1.24	0.96	1.03	0.77
2555	11.01	3.86	1.08	0.99	0.95	0.73
2556	11.36	4.15	1.06	0.96	0.91	0.71
2557	12.16	4.76	1.14	1.01	0.93	0.71
2558*	12.24	5.00	1.13	1.05	0.91	0.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.22	9.05	-1.31	2.01	-2.65	-2.16

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol. 70 No. 1 - 3 July - September 2015

ตารางที่ 4 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม
2554	8.33	2.89	2.57	1.24	0.82
2555	8.67	3.02	2.52	1.29	1.02
2556	9.74	3.65	2.77	1.33	1.08
2557	10.23	3.80	2.90	1.36	1.22
2558*	10.00	3.91	2.70	1.26	1.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.45	8.70	2.42	0.85	5.93

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol. 70 No. 1 - 3 July - September 2015

ตารางที่ 5 ราคายางพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว ปี 2554 - 2558

ปี	ตลาดสิงคโปร์ (SICOM)				ตลาดโตเกียว (TOCOM)	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2554	482.54	144.66	451.38	136.40	381.42	145.04
2555	338.10	104.99	314.99	98.05	265.16	103.58
2556	356.04	85.59	251.32	76.87	263.01	82.95
2557	195.13	62.60	170.84	54.78	204.15	62.04
2558*	165.00	55.00	159.00	54.00	188.00	55.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-23.63	-21.74	-23.65	-21.61	-15.43	-21.74

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี 2554 - 2558

ปี	เนื้อที่กรีดยาง (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
2554	12.77	3.31	262
2555	15.60	3.89	263
2556	16.49	4.29	265
2557	18.22	4.34	251
2558*	18.85	4.24	237
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.79	6.23	-2.44

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร ปี 2554 - 2558

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2554	11,016.91	2,719.93	13,736.84	52.43
2555	13,044.35	4,675.94	17,720.29	64.20
2556	13,321.17	4,490.61	17,811.78	65.24
2557	11,633.29	4,389.01	16,022.30	63.08
2558	10,904.88	4,343.92	15,248.80	64.61
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.34	9.12	1.09	4.08

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

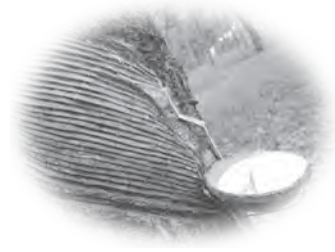
ตารางที่ 8 ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี 2554 - 2558

หน่วย: ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่น ๆ	รวม
2554	109,337	147,683	159,958	69,767	486,745
2555	127,453	164,774	134,394	78,785	505,052
2556	146,301	169,184	130,394	74,749	520,628
2557	171,466	189,232	119,762	60,543	541,003
2558*	184,460	203,572	128,838	65,130	582,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	14.37	8.12	-5.33	-3.93	4.35

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 9 การใช้ยางพาราในประเทศไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2554 - 2558

หน่วย: ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่น ๆ	รวม
2554	313,821	67,413	66,054	10,954	28,503	486,745
2555	339,612	66,381	67,078	10,032	21,949	505,052
2556	343,984	69,645	66,603	14,815	25,581	520,628
2557	352,862	58,865	79,168	15,353	34,755	541,003
2558*	384,120	70,786	81,480	16,514	29,100	582,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.52	-0.22	6.03	13.28	5.14	4.35

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 10 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางคอมปาวด์	อื่น ๆ	รวม
2554	0.75	1.22	0.53	0.42	0.14	3.06
2555	0.66	1.29	0.57	0.65	0.10	3.27
2556	0.81	1.47	0.62	0.81	0.11	3.82
2557	0.72	1.51	0.63	0.80	0.10	3.76
2558*	0.66	1.65	0.63	0.66	0.10	3.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.67	7.91	4.56	11.76	-6.51	5.33

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ปี	จีน	มาเลเซีย	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	อื่น ๆ	รวม
2554	1.34	0.36	0.34	0.21	0.81	3.06
2555	1.68	0.38	0.29	0.18	0.74	3.27
2556	2.14	0.46	0.29	0.15	0.78	3.82
2557	2.12	0.40	0.26	0.15	0.83	3.76
2558*	2.10	0.40	0.25	0.15	0.80	3.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.98	2.65	-6.99	-8.20	0.90	5.33

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ราคาขายพาราที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาและราคาประมูลตลาดกลางขนาดใหญ่ ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางพารา อ. หาดใหญ่		
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางก้อน คละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางแผ่น รมควัน	น้ำยางสด
2554	128.61	63.76	120.28	132.43	146.06	124.94
2555	89.98	45.76	86.43	93.82	96.97	89.96
2556	74.76	36.32	70.80	77.45	80.25	73.73
2557	55.48	27.61	52.75	57.62	60.41	55.26
2558*	50.00	23.00	43.00	53.00	54.00	47.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-21.13	-22.47	-22.52	-20.67	-21.82	-21.67

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาขายพารา ส่งออก เอฟ.โอ.บี. ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง	น้ำยางชั้น
2554	148.00	140.45	94.08
2555	106.13	99.86	68.67
2556	85.88	77.56	56.24
2557	63.65	56.26	44.51
2558*	56.00	49.00	37.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-21.77	-23.60	-20.48

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

8. กาแฟ

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟโลกเพิ่มขึ้นจาก 8.43 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 8.78 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุด ได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และโคลัมเบีย

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิการายใหญ่อันดับ 1 ของโลก หรือร้อยละ 36.25 ของผลผลิตโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของบราซิลลดลงจาก 3.27 ล้านตัน ในปี 2553/54 และเพิ่มขึ้นเป็น 3.45 ล้านตัน และ 3.36 ล้านตัน ในปี 2555/56 และ ปี 2556/57 แต่ลดลงเหลือ 3.07 ล้านตัน ในปี 2557/58 ทำให้ในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ต่อปี โดยแยกเป็นกาแฟอะราบิกาลดลงจาก 2.51 ล้านตัน ในปี 2553/54 เหลือ 2.05 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 2.41 ในขณะที่กาแฟโรบัสตาเพิ่มขึ้นจาก 0.76 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.02 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.65 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล หรือร้อยละ 17.56 ของผลผลิตโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตารายใหญ่อันดับ 1 ของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของเวียดนามเพิ่มขึ้นจาก 1.17 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.69 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.22 ต่อปี โดยกาแฟโรบัสตาเพิ่มขึ้นจาก 1.13 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.63 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.03

(3) **โคลัมเบีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก หรือร้อยละ 6.85 ของผลผลิตโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟอะราบิกาของโคลัมเบียเพิ่มขึ้นจาก 0.51 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.75 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.99 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลกเพิ่มขึ้นจาก 8.06 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 8.75 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.68 ต่อปี เนื่องจากการบริโภคโดยรวมของโลกขยายตัว ประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุด ได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (EU-27) เพิ่มขึ้นจาก 2.48 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 2.63 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 ต่อปี สหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นจาก 1.34 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.44 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ต่อปี และบราซิล เพิ่มขึ้นจาก 1.17 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.22 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.01 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟ และกาแฟสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นจาก 6.79 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 7.15 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ บราซิลส่งออก 2.10 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 2.15 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.89 ต่อปี เวียดนามส่งออก 1.11 ล้านตันในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 1.58 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.78 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.50 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 0.70 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.49

เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก 5.99 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 6.29 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54 ต่อปี โดยประเทศบราซิลส่งออกมากที่สุด จาก 1.91 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.95 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.86 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เวียดนามส่งออก 1.09 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.50 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.93 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.44 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.66 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.05 ต่อปี

กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.80 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.85 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.72 ต่อปี โดยมีประเทศบราซิลส่งออกมากที่สุด จาก 0.19 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.20 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.27 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ มาเลเซียส่งออก 0.10 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.14 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.21 ต่อปี และเวียดนามส่งออก 0.02 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.08 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.15 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟ และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 6.43 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 6.78 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.47 ต่อปี ประเทศผู้นำเข้ากาแฟที่สำคัญได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการนำเข้า 2.68 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 2.70 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกานำเข้า 1.39 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 1.43 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 ต่อปี ญี่ปุ่นนำเข้า 0.45 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 0.49 ล้านตันในปี 2555/56 และ 0.46 ล้านตัน ในปี 2556/57 และในปี 2557/58 นำเข้า 0.45 ล้านตัน ในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.90 ต่อปี และรัสเซียนำเข้า 0.25 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นเป็น 0.26 ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.95 ต่อปี เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้น

เมล็ดกาแฟ การนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 5.74 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 5.99 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.16 ต่อปี โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปนำเข้ามากที่สุด จาก 2.68 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 2.70 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.32 ต่อปี รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา จาก 1.35 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 1.41 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 ต่อปี

กาแฟสำเร็จรูป การนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 0.68 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.80 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.96 ต่อปี โดยประเทศฟิลิปปินส์นำเข้ามากที่สุด จาก 0.10 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.19 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.39 ต่อปี รองลงมาคือ แคนาดา จาก 0.06 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 0.08 ล้านตัน ในปี 2557/58 หรือร้อยละ 7.09 ต่อปี

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก ลดลงจากกิโลกรัมละ 78.34 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 67.24 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 3.03 ต่อปี และราคา กาแฟอะราบิกาดตลาดนิวยอร์ก ลดลงจากราคากิโลกรัมละ 184.46 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 121.52 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 7.02 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดลอนดอน ลดลงจากกิโลกรัมละ 65.28 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 59.77 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 1.49 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตโลกที่เพิ่มขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 322,896 ไร่ ในปี 2553/54 เหลือ 251,008 ไร่ ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 6.43 ต่อปี และผลผลิตลดลงจาก 42,394 ตัน ในปี 2553/54 เหลือ 26,061 ตัน ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 10.08 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยน ไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่า ส่วนผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงจาก 131 กิโลกรัม ในปี 2553/54 เหลือเพียง 103 กิโลกรัม ในปี 2557/58 หรือลดลงร้อยละ 4.01 ต่อปี เนื่องจากสภาพ ภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ประกอบกับต้นทุนกาแฟมีอายุมากและมีสภาพเสื่อมโทรม

ต้นทุนการผลิตกาแฟในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจาก 5,960.04 บาทต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 6,373.41 บาทต่อไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 ต่อปี และต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 45.50 บาท ในปี 2554 เป็น 59.56 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.82 ต่อปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนผันแปร เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรูพืช ประกอบกับผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 61,480 ตัน ในปี 2554 เป็น 80,000 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.50 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจาก กระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการผลิตกาแฟสำเร็จรูป เพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยมีปริมาณลดลงจาก 856 ตัน มูลค่า 131 ล้านบาท ในปี 2554 เหลือปริมาณ 600 ตัน และมูลค่า 120 ล้านบาท ในปี 2558 หรือลดลง ร้อยละ 18.23 และร้อยละ 7.07 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การส่งออกลดลง สำหรับการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปมีปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 5,263 ตัน ในปี 2554 เป็น 6,500 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.87 ส่วนมูลค่าลดลงจาก 906 ล้านบาท ในปี 2554 เหลือมูลค่า 855 ล้านบาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 3.81 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 34,851 ตัน มูลค่า 2,734 ล้านบาท ในปี 2554 เป็นปริมาณ 56,000 ตัน และมูลค่า 4,000 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.47 และร้อยละ 12.92 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป สำหรับกาแฟสำเร็จรูปมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 4,446 ตัน มูลค่า 1,314 ล้านบาท ในปี 2554 เป็นปริมาณ 6,500 ตัน มูลค่า 2,000 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.67 และร้อยละ 9.58 ต่อปี ตามลำดับ

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขายได้ ลดลงจาก กิโลกรัมละ 71.96 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 68.30 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 0.63 ต่อปี เนื่องจากเป็นไปตามทิศทางราคาของตลาดโลก

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) ณ เดือนมิถุนายน 2558 ได้คาดการณ์ การผลิตและการตลาดกาแฟ ปี 2558/59 ดังนี้

2.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลกปี 2558/59 คาดว่าจะมี 9.16 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.78 ล้านตัน ของปี 2557/58 ร้อยละ 4.33 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย โดยมีประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ เช่น บราซิล ผลิตเพิ่มขึ้น จาก 3.07 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 3.14 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ

2.28 ประเทศเวียดนาม ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.69 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 1.72 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.78 และประเทศโคลัมเบีย ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 0.75 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 0.78 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4

ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกาของโลกปี 2558/59 คาดว่าจะมี 5.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.86 ล้านตันของปี 2557/58 ร้อยละ 7.61 โดยบราซิลซึ่งเป็นผู้ผลิตกาแฟอาราบิการายใหญ่ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.22

ผลผลิตกาแฟโรบัสตาของโลก คาดว่าจะมี 3.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.92 ล้านตันของปี 2557/58 ร้อยละ 0.26 โดยเวียดนามเป็นผู้ผลิตกาแฟโรบัสตารายใหญ่ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.23

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2558/59 คาดว่าจะมี 8.86 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.75 ล้านตัน ของปี 2557/58 ร้อยละ 1.26 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นทั้งในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และบราซิล

(2) การส่งออก

การส่งออกกาแฟโลกปี 2558/59 คาดว่าจะมี 7.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.15 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 2.10 ต่อปี ประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุดได้แก่ เวียดนาม โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2558/59 ปริมาณ 1.61 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.58 ล้านตัน ของปี 2557/58 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.90 รองลงมา ได้แก่ โคลัมเบีย โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2558/59 ปริมาณ 0.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.70 ล้านตัน ของปี 2557/58 ร้อยละ 5.71 ส่วนบราซิล คาดว่าจะส่งออกลดลงจาก 2.15 ล้านตัน ในปี 2557/58 เหลือ 2.00 ล้านตัน ในปี 2558/59 หรือลดลงร้อยละ 6.98

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดกาแฟโลกปี 2558/59 คาดว่าจะมี 6.91 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 6.78 ล้านตัน ในปี 2557/58 ร้อยละ 1.92 ต่อปี ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป 2.73 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 1.46 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2557/58 ร้อยละ 1.11 และร้อยละ 2.10 ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลก คาดว่าจะลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตโลกที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น จากผลผลิตต่อไร่ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย โดยมีฝนตกชุกกาแพออกดอก ทำให้กาแพสมบูรณ์และออกดอกติดผลมากขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่ามีความต้องการใช้ 85,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 80,000 ตัน ในปี 2558 ร้อยละ 6.25 เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่ากาแพส่งออกเมล็ดกาแพจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ถึงแม้ผลผลิตจะเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการของโรงงานแปรรูป ที่ต้องการนำเมล็ดกาแพเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่ายังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง จะทำให้กาแพส่งออกเมล็ดกาแพมีไม่มากนัก

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแพเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย จากความต้องการบริโภคภายในประเทศและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

(4) ราคา

ในปี 2559 คาดว่าราคาที่เกี่ยวข้องกรขายได้จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ถึงแม้ปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการใช้เมล็ดกาแพของโรงงานแปรรูปภายในประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ราคากาแพในช่วงหลายปีที่ผ่านมาค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมันซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่า ทำให้เกษตรกรตัดต้นกาแพทิ้ง ผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง

(2) สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงและไม่เหมาะสม ส่งผลให้กาแพออกดอกน้อยรวมทั้งติดผลน้อยลง

(3) สภาพดินเสื่อมและเป็นกรดจากการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากมาเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบท่อนต้นกาแพ

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกาแพส่งออก

ความต้องการใช้เมล็ดกาแพของโรงงานแปรรูปในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น จากกระแสความต้องการบริโภคในประเทศ ในขณะที่ผลผลิตในประเทศมีน้อย ทำให้กาแพส่งออกเมล็ดกาแพมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่กาแพส่งออกสำเร็จรูปมีทิศทางเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. บราซิล	3.27	2.95	3.46	3.36	3.07	0.05	3.14
2. เวียดนาม	1.16	1.56	1.59	1.79	1.69	9.22	1.72
3. โคลัมเบีย	0.51	0.46	0.60	0.72	0.75	12.99	0.78
4. อินโดนีเซีย	0.56	0.50	0.63	0.57	0.53	0.19	0.66
5. เจริโอเปีย	0.37	0.38	0.39	0.38	0.39	1.16	0.39
6. ฮอนดูรัส	0.24	0.34	0.28	0.26	0.31	3.01	0.35
7. อินเดีย	0.30	0.31	0.32	0.30	0.31	-0.04	0.31
8. ยูกันดา	0.19	0.18	0.22	0.23	0.21	4.34	0.23
9. เม็กซิโก	0.24	0.26	0.28	0.24	0.20	-4.59	0.20
10. กัวเตมาลา	0.24	0.26	0.24	0.20	0.19	-6.50	0.19
11. อื่น ๆ	1.34	1.43	1.30	1.14	1.13	-5.17	1.18
รวม	8.43	8.63	9.30	9.26	8.78	1.53	9.16

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

ตารางที่ 2 ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิก้าของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. บราซิล	2.51	2.08	2.53	2.44	2.05	-2.41	2.28
2. โคลัมเบีย	0.51	0.46	0.60	0.72	0.75	12.99	0.78
3. เจริโอเปีย	0.37	0.38	0.39	0.38	0.39	1.16	0.39
4. ฮอนดูรัส	0.24	0.34	0.28	0.26	0.31	3.01	0.35
5. กัวเตมาลา	0.24	0.26	0.24	0.20	0.19	-6.56	0.19
6. เม็กซิโก	0.23	0.25	0.27	0.23	0.19	-4.84	0.19
7. เปรู	0.25	0.31	0.26	0.26	0.17	-9.19	0.21
8. นิคารากัว	0.10	0.13	0.12	0.11	0.12	2.30	0.13
9. อินโดนีเซีย	0.08	0.08	0.10	0.10	0.09	3.51	0.10
10. คอสตาริกา	0.09	0.11	0.10	0.09	0.08	-4.28	0.08
11. อื่น ๆ	0.61	0.62	0.58	0.55	0.52	-4.25	0.53
รวม	5.23	5.00	5.46	5.34	4.86	-0.80	5.23

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. เวียดนาม	1.13	1.51	1.54	1.72	1.63	9.03	1.65
2. บราซิล	0.76	0.87	0.93	0.92	1.02	6.65	0.86
3. อินโดนีเซีย	0.48	0.42	0.53	0.47	0.44	-0.42	0.56
4. อินเดีย	0.21	0.21	0.22	0.20	0.22	0.83	0.23
5. ยูกันดา	0.15	0.13	0.17	0.18	0.17	4.95	0.18
6. มาเลเซีย	0.07	0.09	0.08	0.09	0.11	10.10	0.11
7. ไทเอร์ โคท	0.10	0.10	0.11	0.10	0.08	-2.19	0.08
8. ไทย	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	1.15	0.05
9. แทนซาเนีย	0.03	0.01	0.03	0.02	0.03	10.09	0.04
10. ลาว	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.94	0.03
11. อื่น ๆ	0.20	0.21	0.15	0.13	0.13	-12.48	0.14
รวม	3.20	3.63	3.83	3.92	3.92	4.93	3.93

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้กาแฟของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. EU	2.48	2.72	2.60	2.48	2.63	0.30	2.63
2. สหรัฐอเมริกา	1.34	13.8	1.38	1.43	1.44	1.76	1.42
3. บราซิล	0.17	1.20	1.21	1.21	1.22	1.01	1.23
4. ญี่ปุ่น	0.42	0.42	0.45	0.47	0.47	3.05	0.47
5. แคนาดา	0.25	0.25	0.25	0.28	0.28	2.85	0.30
6. รัสเซีย	0.26	0.23	0.26	0.26	0.27	2.18	0.30
7. ฟิลิปปีนส์	0.17	0.22	0.26	0.22	0.23	5.92	0.23
8. อินโดนีเซีย	0.10	0.14	0.16	0.17	0.18	13.88	0.19
9. เอเชียโอเชีย	0.17	0.18	0.18	0.17	0.18	1.09	0.18
10. เกาหลีใต้	0.11	0.11	0.11	0.13	0.13	5.23	0.14
11. อื่น ๆ	1.58	1.68	1.68	1.73	1.72	1.98	1.76
รวม	8.06	8.54	8.54	8.56	8.75	1.68	8.86

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2553/54 – 2558/59

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. บราซิล	2.10	1.79	1.84	2.05	2.15	1.89	2.00
2. เวียดนาม	1.11	1.46	1.47	1.69	1.58	8.78	1.61
3. โคลัมเบีย	0.50	0.44	0.53	0.66	0.70	11.48	0.74
4. อินโดนีเซีย	0.58	0.45	0.53	0.47	0.42	-5.92	0.54
5. ฮอนดูรัส	0.23	0.32	0.27	0.24	0.29	1.63	0.34
6. อินเดีย	0.33	0.31	0.29	0.30	0.28	-3.62	0.30
7. เอธิโอเปีย	0.19	0.19	0.21	0.20	0.21	2.05	0.21
8. ยูกันดา	0.19	0.18	0.21	0.22	0.20	3.41	0.21
9. กัวเตมาลา	0.22	0.23	0.23	0.18	0.17	-6.57	0.17
10. เปรู	0.23	0.31	0.25	0.25	0.16	-9.34	0.20
11. อื่น ๆ	1.10	1.18	1.16	0.98	0.97	-4.17	0.98
รวม	6.79	6.85	6.98	7.22	7.15	1.57	7.30

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2553/54 – 2557/58

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553/54	2554/55	2555/56	2556/57	2557/58	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2558/59*
1. EU	2.68	2.64	2.70	2.68	2.70	0.32	2.73
2. สหรัฐอเมริกา	1.39	1.43	1.42	1.49	1.43	1.13	1.46
3. ญี่ปุ่น	0.45	0.39	0.49	0.46	0.45	1.91	0.45
4. รัสเซีย	0.25	0.22	0.24	0.25	0.26	1.90	0.28
5. แคนาดา	0.20	0.20	0.21	0.23	0.23	3.78	0.25
6. ฟิลิปปินส์	0.10	0.17	0.20	0.18	0.19	15.39	0.20
7. สวิสเซอร์แลนด์	0.13	0.13	0.17	0.14	0.14	2.44	0.14
8. แอลจีเรีย	0.11	0.13	0.11	0.14	0.13	3.59	0.14
9. เกาหลีใต้	0.11	0.10	0.10	0.12	0.13	5.04	0.13
10. ออสเตรเลีย	0.08	0.09	0.09	0.09	0.08	0.36	0.09
11. อื่น ๆ	0.94	1.08	1.11	1.06	1.04	1.85	1.04
รวม	6.43	6.58	6.83	6.83	6.78	1.47	6.90

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย ปี 2553/54 – 2558/59

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2553/54	322,896	42,394	131
2554/55	306,112	41,461	135
2555/56	297,025	37,475	126
2556/57	260,703	37,930	145
2557/58	251,008	26,061	103
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.43	-10.08	-4.01
2558/59*	255,273	27,581	108

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย ปี 2554-2558

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2554	4,580.60	1,379.44	5,960.04	45.50
2555	4,754.51	1,482.02	6,236.53	46.20
2556	4,831.94	1,565.69	6,397.63	50.77
2557	5,340.56	1,588.40	6,928.96	47.46
2558*	4,760.50	1,612.91	6,373.41	59.56
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.95	3.89	2.42	5.82

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ ปี 2554 - 2559

หน่วย: ตัน

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน
2554	61,480
2555	67,620
2556	70,000
2557	75,000
2558	80,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.50
2559*	85,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2554 - 2559

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2554	856	131	5,263	906
2555	2,085	194	7,260	1,130
2556	368	76	1,621	303
2557	567	111	6,316	860
2558*	600	120	6,500	855
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-18.23	-7.07	2.87	-3.81
2559*	650	130	6,800	900

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2554	34,851	2,734	4,446	1,314
2555	29,061	2,166	6,531	1,972
2556	34,907	2,417	6,427	2,041
2557	47,413	3,411	7,015	2,124
2558*	56,000	4,000	6,500	2,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	15.47	12.92	8.67	9.58
2559*	60,000	4,200	7,000	2,100

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 12 ราคาเมล็ดกาแฟดิบ ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟโรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟอะราบิกา (นิวยอร์ก) ^{3/}	ราคากาแฟโรบัสตา (ลอนดอน) ^{4/}
2554	71.96	78.34	184.46	65.28
2555	69.09	75.61	130.43	63.03
2556	70.78	68.17	96.69	57.14
2557	71.99	75.42	145.08	64.73
2558	68.30	67.24	121.52	59.77
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.63	-3.03	-7.02	-1.49
2559*	68.00	66.00	118	58.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/, 3/} International Coffee Organization, October 2015

^{4/} Robusta Coffee Futures/Global Derivatives, October 2015

9. สับปะรด

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.27 ต่อปี คือ ลดลงจาก 22.88 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 22.00 ล้านตัน ในปี 2558 ซึ่งในปี 2558 ผลผลิตสับปะรดลดลงจาก 23.00 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 4.35 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยธรรมชาติ ประกอบกับประเทศอินโดนีเซียได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกสับปะรด ไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมันแทน ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์มีการปรับเปลี่ยนจากการปลูกสับปะรด พันธุ์ปัตตาเวีย (สับปะรดโรงงาน) เป็นสับปะรดพันธุ์ MD2 (สับปะรดบริโภคสด)

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2554 - 2558 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ลดลงร้อยละ 6.32 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,204 พันตัน ในปี 2554 เป็น 920 พันตัน ในปี 2558 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2558 ไทยส่งออกปริมาณ 480 พันตัน หรือร้อยละ 52.17 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดรองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกปริมาณ 200 และ 145 พันตัน หรือร้อยละ 21.74 และร้อยละ 15.76 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออก สับปะรดกระป๋องลดลงร้อยละ 4.56 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,213 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (38,456 ล้านบาท) ในปี 2554 เป็น 995 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (35,647 ล้านบาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 ไทยส่งออกมูลค่า 542 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (19,418 ล้านบาท) หรือร้อยละ 54.47 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีมูลค่าการส่งออก 210 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (7,523 ล้านบาท) และ 158 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (5,661 ล้านบาท) หรือร้อยละ 21.11 และร้อยละ 15.88 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

2) น้ำสับปะรด ปี 2554 - 2558 ปริมาณการส่งออกน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 8.73 ต่อปี คือ ลดลงจาก 490 พันตัน ในปี 2554 เป็น 325 พันตัน ในปี 2558 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ ซึ่งในปี 2558 ไทยส่งออกปริมาณ 90 พันตัน หรือร้อยละ 27.69 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดรองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และเนเธอร์แลนด์ ส่งออกปริมาณ 60 และ 55 พันตัน หรือร้อยละ 18.46 และร้อยละ 16.92 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 7.78 ต่อปี คือ ลดลงจาก 606 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (19,212 ล้านบาท) ในปี 2554 เป็น 430 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (15,405 ล้านบาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 ไทยส่งออกมูลค่า 151 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (5,410 ล้านบาท) หรือร้อยละ 35.12 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และคอซตาริกา มีมูลค่า

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออก 94 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (3,368 ล้านบาท) และ 37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (1,326 ล้านบาท) หรือร้อยละ 21.86 และร้อยละ 8.60 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

1) **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2554 - 2558 ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องลดลง ร้อยละ 6.23 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,101 พันตัน ในปี 2554 เป็น 820 พันตัน ในปี 2558 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2558 สหรัฐอเมริกานำเข้าปริมาณ 300 พันตัน หรือร้อยละ 36.59 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมัน และสเปน นำเข้าปริมาณ 70 และ 40 พันตัน หรือ ร้อยละ 8.54 และร้อยละ 4.88 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋อง ลดลงร้อยละ 6.41 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,231 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (39,026 ล้านบาท) ในปี 2554 เป็น 900 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (32,243 ล้านบาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 สหรัฐอเมริกานำเข้ามูลค่า 340 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (12,181 ล้านบาท) หรือร้อยละ 37.78 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมัน และสเปน มูลค่า 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (2,866 ล้านบาท) และ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (1,791 ล้านบาท) หรือ ร้อยละ 8.89 และร้อยละ 5.56 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ

2) **น้ำสับปะรด** ปี 2554 - 2558 ปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 6.64 ต่อปี คือ ลดลงจาก 517 พันตัน ในปี 2554 เป็น 360 พันตัน ในปี 2558 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ ซึ่งในปี 2558 สหรัฐอเมริกานำเข้าปริมาณ 150 พันตัน หรือร้อยละ 41.67 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และสเปน นำเข้าปริมาณ 70 และ 30 พันตัน หรือร้อยละ 19.44 และร้อยละ 8.33 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรดลดลง ร้อยละ 7.31 ต่อปี คือ ลดลงจาก 586 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (18,578 ล้านบาท) ในปี 2554 เป็น 436 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (15,620 ล้านบาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 เนเธอร์แลนด์นำเข้ามูลค่า 112 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (4,013 ล้านบาท) หรือร้อยละ 25.69 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสเปน มูลค่า 68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (2,436 ล้านบาท) และ 45 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (1,621 ล้านบาท) หรือร้อยละ 15.60 และร้อยละ 10.32 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาส่งออก

- **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.83 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 1,008 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,957 บาท) ในปี 2554 เป็น ตันละ 1,080 ดอลลาร์สหรัฐฯ (38,692 บาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของเนเธอร์แลนด์ มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,530 ดอลลาร์สหรัฐฯ (54,814 บาท) รองลงมาได้แก่ เยอรมัน และไทย ราคาส่งออก ตันละ 1,390 ดอลลาร์สหรัฐฯ (49,798 บาท) และ 1,130 ดอลลาร์สหรัฐฯ (40,483 บาท) ตามลำดับ

- **น้ำสับปะรด** ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 1,237 ดอลลาร์สหรัฐฯ (39,217 บาท) ในปี 2554 เป็นตันละ 1,320 ดอลลาร์สหรัฐฯ

(47,290 บาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,700 ดอลลาร์สหรัฐฯ (60,924 บาท) รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย และไทย ราคาส่งออกตันละ 1,670 ดอลลาร์สหรัฐฯ (59,829 บาท) และ 1,650 ดอลลาร์สหรัฐฯ (59,113 บาท) ตามลำดับ

2) ราคานำเข้า

- **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2554 - 2558 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.10 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 1,118 ดอลลาร์สหรัฐฯ (35,444 บาท) ในปี 2554 เป็นต้นละ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ (42,991 บาท) ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของสเปนมีราคาสูงที่สุดตันละ 1,250 ดอลลาร์สหรัฐฯ (44,782 บาท) รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเยอรมัน ราคาส่งออกตันละ 1,160 ดอลลาร์สหรัฐฯ (41,558 บาท) และ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐฯ (41,200 บาท) ตามลำดับ

- **น้ำสับปะรด** ปี 2554 - 2558 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.88 ต่อปี ซึ่งในปี 2558 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดของรัสเซียมีราคาสูงที่สุดตันละ 1,760 ดอลลาร์สหรัฐฯ (63,054 บาท) รองลงมาได้แก่ อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ ราคานำเข้าตันละ 1,620 ดอลลาร์สหรัฐฯ (58,038 บาท) และ 1,600 ดอลลาร์สหรัฐฯ (57,322 บาท) ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต ลดลงร้อยละ 9.87 และร้อยละ 9.27 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.72 ต่อปี สำหรับในปี 2558 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 450 พันไร่ ผลผลิต 1.78 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.97 ตัน ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 0.44 ร้อยละ 7.29 และร้อยละ 6.37 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่ปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพาราลดลง เพราะต้นยางพารามีอายุมากกว่า 3 ปี แล้วไม่สามารถปลูกสับปะรดได้ และพื้นที่บางส่วนของจังหวัดระยอง และชลบุรีมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากสภาพอากาศในปี 2558 มีลักษณะร้อนกว่าปีที่ผ่านมา และประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ต้นสับปะรดไม่สมบูรณ์ ขนาดผลและน้ำหนักลดลง ส่งผลให้ผลผลิตสับปะรดในภาพรวมลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตประมาณร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมดจะบริโภคในประเทศในรูปผลสด สำหรับผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปจะส่งออกเกือบทั้งหมด

(2) การส่งออก

1) **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2554 - 2558 ปริมาณส่งออกลดลงร้อยละ 5.55 ต่อปี คือ ลดลงจาก 0.61 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 0.48 ล้านตัน ในปี 2558 โดยในปี 2558 ปริมาณส่งออกลดลงจาก 0.52 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 7.69 สำหรับมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 2.62 ต่อปี คือ ลดลงจาก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

19,131 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 17,000 ล้านบาท ในปี 2558 โดยในปี 2558 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 16,052 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 5.91

2) **น้ำสับปะรด** ปี 2554 - 2558 ปริมาณส่งออกลดลงร้อยละ 12.70 ต่อปี คือ ลดลงจาก 0.15 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 0.09 ล้านตัน ในปี 2558 โดยในปี 2558 ปริมาณการส่งออกลดลงจาก 0.10 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 10.00 สำหรับมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 10.83 ต่อปี คือ ลดลงจาก 6,825 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 4,400 ล้านบาท ในปี 2558 โดยในปี 2558 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 4,264 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 3.19

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

- **สับปะรดโรงงาน** ปี 2554 - 2558 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.48 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 4.92 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 11.70 บาท ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.15 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 63.64 เนื่องจากพื้นที่ปลูกสับปะรดส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งส่งผลให้มีผลผลิตสับปะรดออกสู่ตลาดน้อย

- **สับปะรดบริโภคสด** ปี 2554 - 2558 ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.73 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.80 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 12.80 บาท ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคาที่เกษตรกรขายเพิ่มขึ้นจากจากกิโลกรัมละ 9.01 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 42.06

2) **ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ** ปี 2554 - 2558 ราคาขายส่งสับปะรดบริโภคสดศรีราชา เบอร์ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.97 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 12.50 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 17.30 บาท ในปี 2558 โดยในปี 2558 ราคาสับปะรดบริโภคสดขายส่งตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 12.80 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 35.16

3) ราคาส่งออก

- **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.00 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 31.33 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 35.00 บาท ในปี 2558 ซึ่งราคาส่งออกในปี 2558 เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 30.96 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 13.05

- **น้ำสับปะรด** ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.43 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 37.16 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 50.00 บาท ในปี 2558 ซึ่งราคาส่งออกในปี 2558 เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 40.78 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 22.61

2. แนวนอัม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าผลผลิตสับปะรดของโลกจะมีแนวโน้มใกล้เคียงปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ยังประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติ

2.1.2 การตลาด

คาดว่า การส่งออกสับปะรดของโลกในภาพรวมจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยังอยู่ในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

ราคา

คาดว่าราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ในปี 2559 คาดว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยวสับปะรดจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ตั้งแต่ปลายปี 2556 เป็นต้นมา อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกในพื้นที่ที่เคยปลูกสับปะรดแล้วปล่อยว่าง อย่างไรก็ตาม เนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นไม่มากนักเนื่องจากเกษตรกรขาดหน่อพันธุ์สำหรับผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากเกษตรกรดูแลบำรุงรักษาต้นสับปะรดดี โดยคาดว่าปี 2559 จะมีผลผลิตประมาณ 1.89 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 6.18

2.2.2 การตลาด

(1) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** เนื่องจากราคาส่งออกจะทรงตัวหรือใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ซึ่งจะส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้จะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2) **ราคาส่งออก** คาดว่าราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย จะทรงตัวหรือใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดที่สำคัญของไทยยังไม่ฟื้นตัว ประกอบกับผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดมีปริมาณไม่มาก คาดว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 – 2558) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสับปะรดมากที่สุด คือ สภาพอากาศ และปริมาณน้ำ อย่างไรก็ตาม ในปี 2559 คาดว่าผลผลิตสับปะรดในภาพรวมจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรดูแลรักษาต้นสับปะรดให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่ประสบเรื่องค่าเงินยูโรที่อ่อนค่าลง และภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่ฟื้นตัว ทำให้กำลังซื้อของประเทศดังกล่าวลดลง ส่งผลให้ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าลดลง ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อส่งออกของไทย อย่างไรก็ตาม การที่ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง จะเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ประเทศคู่ค้าเห็นว่าราคาผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทยลดลง โดยจะมีผลทำให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทยจะมีแนวโน้มทรงตัว หรือใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับปะรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557*	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	2.59	2.40	2.07	1.92**	1.78**	-9.27
คอ스타ริกา	2.47	2.62	2.68	2.55	2.50	-0.03
บราซิล	2.37	2.55	2.48	2.40	2.45	0.06
ฟิลิปปินส์	2.25	2.40	2.46	2.35	2.30	0.23
อินโดนีเซีย	1.54	1.78	1.84	1.65	1.50	-1.28
อื่น ๆ	11.66	12.41	13.25	12.13	11.47	-0.56
รวม	22.88	24.16	24.78	23.00	22.00	-1.27

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), November 2015 (ปี 2554 – 2556)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: พันตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	641	660	586	543	565	502	528	505	480	542	-6.60	-4.56
ฟิลิปปินส์	252	193	272	220	211	176	215	182	200	210	-6.74	-0.21
อินโดนีเซีย	170	169	162	148	154	135	171	166	145	158	-2.61	-0.20
เนเธอร์แลนด์	23	42	28	45	27	43	25	41	15	23	-9.23	-12.17
เยอรมนี	22	35	18	26	18	25	17	25	12	17	-11.92	-13.79
จีน	39	41	25	23	24	21	13	13	18	18	-19.75	-19.88
อื่น ๆ	56	73	52	70	52	73	50	71	50	54	-2.62	-5.72
รวม	1,204	1,213	1,143	1,075	1,052	976	1,019	1,002	920	995	-6.32	-4.56

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับประดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: พันตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	141	221	136	175	137	146	103	130	90	151	-11.09	-10.05
เนเธอร์แลนด์	64	128	61	100	65	87	71	102	55	94	-1.50	-5.80
ฟิลิปปินส์	115	58	129	66	115	63	126	73	60	35	-12.41	-8.69
คอซตาริกา	76	69	36	38	42	38	31	32	40	37	-13.35	-13.22
อินโดนีเซีย	19	34	21	29	20	23	20	27	15	25	-5.08	-6.63
อื่น ๆ	75	96	49	64	34	46	44	53	75	88	-1.07	-3.56
รวม	490	606	433	472	414	402	395	417	325	430	-8.73	-7.78

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสัปดาห์ประทศของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: พันตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	331	336	330	316	340	319	314	308	300	340	-2.43	-0.02
เยอรมัน	107	119	98	107	106	108	83	94	70	80	-9.65	-8.82
สเปน	61	89	49	68	49	66	46	67	40	50	-8.67	-11.02
รัสเซีย	80	64	55	49	73	63	62	56	35	40	-14.22	-7.75
เนเธอร์แลนด์	52	63	47	59	31	37	42	47	30	35	-11.42	-13.09
อื่น ๆ	471	561	426	493	423	479	405	481	345	355	-6.51	-8.97
รวม	1,101	1,231	1,005	1,092	1,022	1,072	952	1,053	820	900	-6.23	-6.41

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ารายสัปดาห์ประทศของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: พันตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	227	95	149	56	140	46	133	44	150	68	-8.99	-8.70
เนเธอร์แลนด์	92	141	55	78	73	88	89	111	70	112	-0.65	-1.07
สเปน	25	49	27	43	30	40	33	44	30	45	5.82	-1.46
อิตาลี	25	44	23	34	17	21	15	20	15	24	-13.49	-15.99
รัสเซีย	15	32	12	24	12	20	9	16	10	17	-10.40	-15.38
อื่น ๆ	133	225	113	186	111	153	114	120	85	170	-8.48	-9.51
รวม	517	586	379	420	384	369	393	355	360	436	-6.64	-7.31

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	1,030	930	890	960	1,130	2.19
ฟิลิปปินส์	770	810	830	850	1,050	6.91
อินโดนีเซีย	1,000	910	870	970	1,090	2.39
เนเธอร์แลนด์	1,769	1,614	1,576	1,668	1,530	-2.54
เยอรมนี	1,565	1,496	1,433	1,435	1,390	-2.75
จีน	1,050	910	870	1,030	1,000	0.26
เฉลี่ย	1,008	941	928	983	1,080	1.83

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 7 ราคาส่งออกน้ำสับประดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	1,570	1,290	1,070	1,270	1,650	0.84
เนเธอร์แลนด์	2,007	1,632	1,326	1,422	1,700	-4.59
ฟิลิปปินส์	500	510	550	580	600	5.06
คอซตาริกา	910	1,050	900	1,040	1,100	3.77
อินโดนีเซีย	1,780	1,360	1,150	1,310	1,670	-1.64
เฉลี่ย	1,237	1,090	971	1,056	1,320	0.99

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	1,020	960	940	980	1,130	2.28
เยอรมัน	1,110	1,094	1,018	1,118	1,150	0.93
รัสเซีย	810	890	860	900	1,100	6.43
สเปน	1,467	1,399	1,329	1,445	1,250	-2.84
เนเธอร์แลนด์	1,213	1,243	1,203	1,114	1,160	-1.97
เฉลี่ย	1,118	1,086	953	1,160	1,200	2.10

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าน้ำสับปะรด ของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	420	370	330	340	450	0.54
เนเธอร์แลนด์	1,528	1,426	1,202	1,251	1,600	-0.39
สเปน	1,929	1,553	1,327	1,354	1,490	-6.33
อิตาลี	1,784	1,500	1,253	1,317	1,620	-3.18
รัสเซีย	2,080	1,980	1,750	1,670	1,760	-4.92
เฉลี่ย	1,132	1,108	962	903	1,200	-0.88

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Global Trade Information Services, November 2015

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปะรดของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (พันไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
2554	646	2.59	4.01
2555	620	2.40	3.87
2556	533	2.07	3.88
2557	452	1.92	4.24
2558	450	1.78	3.97
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-9.87	-9.27	0.72
2559*	455	1.89	4.15

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ปี 2554 - 2558

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2554	0.61	19,131	31.33
2555	0.57	16,532	28.75
2556	0.56	15,112	27.21
2557	0.52	16,052	30.96
2558*	0.48	17,000	35.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.55	-2.62	3.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกน้ำสับประรดของไทย ปี 2554 - 2558

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2554	0.15	6,825	37.16
2555	0.14	5,574	32.87
2556	0.14	4,551	32.11
2557	0.10	4,264	40.78
2558*	0.09	4,400	50.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-12.70	-10.83	8.43

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาขายส่งสับประรดบริโภคสด ณ ตลาดกรุงเทพฯ ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่ง ^{2/}
	สับประรดโรงงาน	สับประรดบริโภคสด	สับประรดบริโภคสด
2554	4.92	7.80	12.50
2555	3.30	6.70	12.50
2556	4.53	7.42	12.50
2557	7.15	9.01	12.80
2558*	11.70	12.80	17.30
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	28.48	13.73	6.97

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

10. ลำไย

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 การผลิต

ปี 2554-2558 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 992,634 ไร่ ในปี 2554 เป็น 1,060,391 ไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.43 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 780,580 ตัน และ 786 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 872,122 ตัน และ 822 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.54 และร้อยละ 2.08 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้ อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาราคาลำไยตกต่ำ ได้แก่ การกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต การส่งเสริมการแปรรูป และการส่งเสริมการตลาด ประกอบกับความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงทำให้เกษตรกรลงทุนปลูกและดูแลรักษาต้นลำไย

ปี 2558 มีเนื้อที่ให้ผล 1,060,391 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,052,058 ไร่ ในปี 2557 ร้อยละ 0.79 ขณะที่ผลผลิต 872,122 ตัน ลดลงจาก 994,904 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 12.34 ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ เป็น 822 กิโลกรัม ลดลงจาก 946 กิโลกรัม ในปี 2557 ร้อยละ 13.11

1.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

ผลผลิตลำไยส่วนใหญ่ที่บริโภคในประเทศจะอยู่ในรูปลำไยสด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูป ได้แก่ ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง มีการบริโภคในประเทศไม่มาก โดยปี 2554-2558 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มลดลงจาก 35,000 ตันในปี 2554 เป็น 30,000 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 0.85 ต่อปี เนื่องจากมีการผลัดดันส่งออกมากขึ้นและผลผลิตลดลง ซึ่งในปี 2558 มีการบริโภคลำไยภายในประเทศ 30,000 ตัน ลดลงจาก 50,000 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 40.00

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง ตลาดหลักลำไยสดของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม อินโดนีเซีย และฮ่องกง ส่วนตลาดหลัก ลำไยอบแห้งของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม และฮ่องกง โดยในช่วงปี 2554-2558 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจาก 556,628 ตัน (935,116 ตันสด) ในปี 2554 เป็น 496,050 ตัน (782,640 ตันสด) ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 2.80 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลงจาก 15,024 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 13,700 ล้านบาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 0.94 ต่อปี

ปี 2558 มีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ 496,050 ตัน มูลค่า 13,700 ล้านบาท ลดลงจาก 565,559 ตัน มูลค่า 14,052 ล้านบาทในปี 2557 ร้อยละ 12.29 และร้อยละ 2.50 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตลดลง สำหรับการส่งออกแยกตามผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- **ลำไยสด** การส่งออกลดลงจาก 382,013 ตัน ในปี 2554 เป็น 362,000 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 3.45 ต่อปี ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 6,209 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 8,300 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.31 ต่อปี ตามลำดับ

- **ลำไยอบแห้ง** การส่งออกลดลงจากปริมาณ 162,441 ตัน มูลค่า 8,232 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 123,000 ตัน มูลค่า 4,800 ล้านบาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 1.36 และร้อยละ 6.79 ต่อปี ตามลำดับ

- **ลำไยกระป๋อง** การส่งออกลดลงจาก 12,146 ตัน ในปี 2554 เป็น 11,000 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 1.82 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 579 ล้านบาทในปี 2554 เป็น 600 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.70 ต่อปี ตามลำดับ

- **ลำไยแช่แข็ง** การส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 28 ตัน มูลค่า 3 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น ปริมาณ 50 ตัน มูลค่า 7 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.34 และร้อยละ 25.29 ต่อปี ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554-2558 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA และเกรด A เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 28.98 บาท และ 24.33 บาทในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 37.00 บาทและ 30.00 บาทในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.51 และร้อยละ 4.75 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554-2558 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เกรด A และเกรด B เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 77.25 บาท 42.05 บาท และ 24.81 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 80.00 บาท 46.00 บาท และ 28.00 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.17 ร้อยละ 2.30 และร้อยละ 2.28 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA และเกรด A กิโลกรัมละ 37.00 บาท และ 30.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 29.59 บาท และ 25.37 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 25.04 และร้อยละ 18.25 ตามลำดับ

ปี 2558 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เกรด A และเกรด B กิโลกรัมละ 80.00 บาท 46.00 บาท และ 28.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 76.40 บาท 38.85 บาท และ 22.61 บาทในปี 2557 ร้อยละ 4.71 ร้อยละ 18.40 และร้อยละ 23.84 ตามลำดับ

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2554-2558 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสด ลำไยกระป๋อง ลำไยแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 16.25 บาท 47.67 บาท และ 107.14 บาทในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 23.00 บาท 55.00 บาท และ 160.00 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.14 ร้อยละ 1.59 และร้อยละ 9.66 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยอบแห้งลดลงจากกิโลกรัมละ 50.68 บาท ในปี 2554 เป็น กิโลกรัมละ 39.00 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 5.52 ต่อปี

ปี 2558 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไย
แช่แข็ง กิโลกรัมละ 23.00 บาท 39.00 บาท 55.00 บาท และ 160.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ
22.21 บาท 28.02 บาท 51.63 บาท และ 155.56 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 3.56 ร้อยละ 39.19 ร้อยละ
6.53 และร้อยละ 2.85 ตามลำดับ

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 การผลิต

คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 1,072,955 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,060,391 ไร่ ในปี 2558 ร้อยละ 1.18
เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้ในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจึงดูแลรักษาต้นลำไยเพิ่มขึ้น
ประกอบด้วยต้นลำไยที่ปลูกใหม่แทนยางพาราและพื้นที่ว่างเปล่าในปี 2556 เริ่มให้ผลผลิต ขณะที่ปี 2559
มีผลผลิต 941,893 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 878 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 872,122 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 822
กิโลกรัม ในปี 2558 ร้อยละ 8.00 และร้อยละ 6.81 ตามลำดับ

2.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่าจะมีความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศประมาณ 35,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก
30,000 ตัน ในปี 2558 ร้อยละ 16.67 เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 550,000 ตัน (896,540 ตันสด)
เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 10.28 เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น และสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย
และฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดส่งออกลำไยที่สำคัญของไทยยังมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
รวมทั้งความต้องการลำไยสดและผลิตภัณฑ์จากกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเฉพาะเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนการขยายการส่งออกในตลาดใหม่ ได้แก่ กลุ่มประเทศ
ตะวันออกกลาง อินเดีย สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น เพื่อลดการพึ่งพิงจาก
ตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาลำไยสดทั้งข้อ ลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลง
เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยและผลิตภัณฑ์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) สภาพะโลกร้อน

สภาพะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลงและธรรมชาติเกิดความแปรปรวน ทำให้เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น อุทกภัยและภัยแล้ง ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตทางการเกษตรในภาคเหนือเกิดความเสียหาย รวมทั้งส่งผลต่อการติดดอกออกผล ทำให้ผลผลิตออกล่าช้า ดังนั้น ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2559 โดยอาจส่งผลให้ผลผลิตลำไยลดน้อยลงจากที่คาดการณ์

(2) ราคาผลผลิตลำไย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554-2558) ราคาผลผลิตลำไยของไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง รวมทั้งเวียดนาม ส่งผลให้ราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้เกษตรกรลงทุนปลูกลำไยและดูแลรักษาต้นลำไยมากขึ้น ทำให้เนื้อที่ปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้น ราคาผลผลิตลำไยอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2559 โดยราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้เพิ่มสูงขึ้นทำให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรของสาธารณรัฐประชาชนจีนและอินโดนีเซีย

เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและอินโดนีเซียเป็นประเทศนำเข้าลำไยรายใหญ่ของไทย ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกและการส่งออกลำไยของไทย เช่น การกำหนดราคาประเมินซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้สูงขึ้น รวมถึงการกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบรับรองโรคศัตรูจากเจ้าหน้าที่ของจีนก่อนการส่งออกไปจีน นอกจากนี้ การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของอินโดนีเซีย จะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกและการส่งออกลำไยของไทย เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ควบคุมให้ผลไม้นำเข้าต้องมีมาตรฐานความปลอดภัย ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีและสารชีวภาพที่เกินกว่าระดับสูงสุดที่กำหนด รวมทั้งการขึ้นทะเบียนห้องปฏิบัติการที่ใช้ตรวจสอบระบบความปลอดภัยทางด้านอาหารเพื่อการส่งออกต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ อาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย

(2) ค่าเงินบาทและค่าระวางเรือขนส่ง

ค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงในช่วงปี 2557 และมีแนวโน้มที่จะอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2558 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ของไทยในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกมีรายรับเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเรื่องค่าระวางเรือขนส่งสำหรับ

ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ (ห้องเย็น) ขนาด 40 ฟุต จากไทยไปฮ่องกงและจากไทยไปเชียงใหม่ ปี 2557 ซึ่งมีราคาประมาณ 1,800 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ และ 2,000 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ ทำให้ค่าระวางเรือขนส่งมีราคาเฉลี่ย 58,374 บาทต่อตู้ และ 64,860 บาทต่อตู้ (ณ อัตราแลกเปลี่ยน 32.43 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับค่าระวางเรือขนส่งสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ (ห้องเย็น) ขนาด 40 ฟุต จากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเชียงใหม่ ปี 2558 ซึ่งมีราคาลดลงเป็น 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ และ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ ทำให้ค่าระวางเรือขนส่งมีราคาเฉลี่ย 40,860 บาทต่อตู้ และ 47,670 บาทต่อตู้ (ณ อัตราแลกเปลี่ยน 34.05 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือค่าระวางเรือขนส่งลดลงที่ตัวเลข 17,514 บาทต่อตู้ และ 17,190 บาทต่อตู้ ดังนั้นค่าเงินบาทและค่าระวางเรือขนส่ง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกผลไม้ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าระวางเรือขนส่งที่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกลดลง

(3) สถานะเศรษฐกิจจีนและสหภาพยุโรปชะลอตัว ในขณะที่สถานะเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาขยายตัว

การส่งออกผลไม้ของไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 95 อยู่ในรูปของผลไม้สดและผลไม้แช่แข็ง ตลาดส่งออกผลไม้สดหลัก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย ฮ่องกงและเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ร้อยละ 15 ร้อยละ 16 และร้อยละ 13 ของการส่งออกผลไม้สดของไทย ส่วนตลาดส่งออกผลไม้แช่แข็งหลัก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58 และร้อยละ 36 ของการส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทย ตามลำดับ ดังนั้น หากสาธารณรัฐประชาชนจีน ประสบปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการส่งออกผลไม้สดและผลไม้แช่แข็งของไทย แต่อาจจะส่งผลกระทบต่อส่งออกไม่มาก เนื่องจากผลไม้ยังเป็นที่ต้องการบริโภคของตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะที่ปัญหาเศรษฐกิจสหภาพยุโรปชะลอตัวจะส่งผลกระทบต่อส่งออกผลไม้กระป๋องและผลไม้แช่แข็งของไทย โดยตลาดส่งออกผลไม้กระป๋องที่สำคัญ ได้แก่ ฝรั่งเศส และอิตาลี และตลาดส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยคือ ฝรั่งเศส แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังมีน้อย ขณะที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา จะส่งผลกระทบต่อส่งออกผลไม้กระป๋องและผลไม้แช่แข็งของไทย แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังมีน้อยเช่นกัน ดังนั้น จึงไม่ส่งผลกระทบต่อส่งออกผลไม้สดและผลิตภัณฑ์ของไทยโดยรวม

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย ปี 2554-2559

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2554	992,634	780,580	786
2555	1,041,525	877,176	842
2556	1,038,108	854,616	823
2557	1,052,058	994,904	946
2558*	1,060,391	872,122	822
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	1.43	3.54	2.08
2559*	1,072,955	941,893	878

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2554-2559

ปี	ปริมาณการบริโภค ภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	35,000	556,628	15,024
2555	40,000	596,419	12,843
2556	45,000	565,961	13,172
2557	50,000	565,559	14,052
2558*	30,000	496,050	13,700
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.85	-2.80	-0.94
2559*	35,000	547,040	13,600

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกผลไม้สดและผลิตภัณฑ์ ปี 2554-2559

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	382,013	6,209	162,441	8,232	12,146	579	28	3
2555	455,663	8,454	129,255	3,783	11,472	602	29	4
2556	413,400	8,503	140,232	4,026	12,274	633	55	9
2557	357,207	7,934	196,666	5,510	11,641	601	45	7
2558*	362,000	8,300	123,000	4,800	11,000	600	50	7
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.45	5.31	-1.36	-6.79	-1.82	0.70	17.34	25.29
2559*	385,000	8,300	150,000	4,700	12,000	610	40	7

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ ปี 2554-2559

ปี	ราคาไม้เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)				
	ลำไยสดทั้งซ้อ		ลำไยอบแห้ง		
	เกรด AA	เกรด A	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2554	28.98	24.33	77.25	42.05	24.81
2555	28.21	24.24	66.09	37.02	22.98
2556	29.53	25.77	65.68	39.60	21.83
2557	29.59	25.37	76.40	38.85	22.61
2558*	37.00	30.00	80.00	46.00	28.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.51	4.75	2.17	2.30	2.28

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2554-2559

ปี	ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. (บาท/กก.)			
	ลำไยสด	ลำไยอบแห้ง	ลำไยกระป๋อง	ลำไยแช่แข็ง
2554	16.25	50.68	47.67	107.14
2555	18.55	29.27	52.48	137.93
2556	20.57	28.71	51.57	163.64
2557	22.21	28.02	51.63	155.56
2558*	23.00	39.00	55.00	160.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.14	-5.52	2.73	9.66

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

11. ทุเรียน

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 604,477 ไร่ ในปี 2554 เหลือ 573,293 ไร่ ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 1.24 ต่อปี ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 509,424 ตัน และ 843 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 603,332 ตัน และ 1,052 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.39 และร้อยละ 6.69 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 573,293 ไร่ ในปี 2557 ร้อยละ 0.47 เนื่องจากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรปลูกแทนยางพารา รวมถึงไม้ผลอื่น ๆ ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 631,775 ตัน และ 1,107 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2557 หรือลดลงร้อยละ 4.50 และร้อยละ 4.97 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน กระทั่งแล้ง อากาศร้อนไม่เอื้ออำนวยต่อการติดดอกออกผล

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554-2558 ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 201,497 ตัน ในปี 2554 เป็น 220,532 ตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.49 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2558 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 238,771 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 7.64 เนื่องจากผลผลิตลดลง ส่งผลให้ทุเรียนมีราคาแพงกว่าปีที่ผ่านมา ขณะที่ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ซึ่งตลาดหลักสำคัญของไทยคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยส่งออกในรูปทุเรียนสดประมาณร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2554 - 2558 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นจาก 289,665 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 307,927 ตัน) มูลค่า 5,589.19 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 376,900 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 382,800 ตัน) มูลค่า 15,084.80 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.01 และร้อยละ 30.35 ต่อปี ตามลำดับ แบ่งเป็น

- **ทุเรียนสด** เพิ่มขึ้นจาก 271,948 ตัน มูลค่า 4,662.24 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 356,000 ตัน มูลค่า 13,172.00 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.08 และร้อยละ 31.87 ต่อปี ตามลำดับ

- **ทุเรียนกวน** ลดลงจาก 3,071 ตัน มูลค่า 229.17 ล้านบาท ในปี 2554 เหลือ 550 ตัน มูลค่า 82.50 ล้านบาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 29.78 และร้อยละ 16.21 ต่อปี ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- **ทุเรียนแช่แข็ง** เพิ่มขึ้นจาก 14,323 ตัน มูลค่า 565.81 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 20,000 ตัน มูลค่า 1,600.00 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.17 และร้อยละ 30.48 ต่อปี ตามลำดับ

- **ทุเรียนอบแห้ง** เพิ่มขึ้นจาก 323 ตัน มูลค่า 131.97 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 350 ตัน มูลค่า 230.30 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 และร้อยละ 13.09 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจาก 387,552 ตัน (คิดเป็น ทุเรียนสด 393,004 ตัน) ในปี 2557 ร้อยละ 2.75 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 13,934.63 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 8.25 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง ขณะที่ความต้องการในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับสูง จึงทำให้ผู้ประกอบการส่งออก ทุเรียนสด และทุเรียนแช่แข็งแบบแกะเปลือก ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้น จากกิโลกรัมละ 27.76 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 46.96 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.89 ต่อปี สำหรับราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 18.57 บาทในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 31.11 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.91 ต่อปี

ปี 2558 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละและทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 34.29 บาท และกิโลกรัมละ 23.76 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 36.95 และร้อยละ 30.93 ตามลำดับ

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2554 - 2558 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 40.21 และกิโลกรัมละ 24.20 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 60.00 และกิโลกรัมละ 47.50 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.25 และร้อยละ 14.92 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และทุเรียนพันธุ์ชะนี เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 47.83 บาท และกิโลกรัมละ 32.50 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 25.44 และร้อยละ 46.15 ตามลำดับ

3) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 17.14 บาท กิโลกรัมละ 39.50 บาท และกิโลกรัมละ 74.62 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 37.00 บาท กิโลกรัมละ 80.00 บาท และกิโลกรัมละ 150.00 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.52 ร้อยละ 20.13 และร้อยละ 21.58 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 ราคาส่งออกทุเรียนสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 36.76 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 0.66 ขณะที่ราคาส่งออกทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนลดลงจากกิโลกรัมละ 80.64 บาท และกิโลกรัมละ 153.96 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 0.79 และร้อยละ 2.57 ตามลำดับ

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 581,830 ไร่ ผลผลิต 641,941 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,103 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 573,293 ไร่ ผลผลิต 603,332 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,052 กิโลกรัม ในปี 2558 ร้อยละ 1.49 ร้อยละ 6.40 และร้อยละ 4.85 ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว เนื่องจากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ปี 2554 ให้ผลผลิตเป็นปีแรก และในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษาสวนทุเรียนเป็นอย่างดี สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นหากสภาพภูมิอากาศในปี 2559 เอื้ออำนวยต่อการออกดอกและติดผล

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าความต้องการบริโภคทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศมีปริมาณ 246,341 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 220,532 ตัน ในปี 2558 ร้อยละ 11.70 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 3.21 โดยมีปริมาณ 389,000 ตัน (คิดเป็นต้นสด 395,600 ตัน) แยกเป็น ทุเรียนสด 366,000 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 22,000 ตัน ทุเรียนกวน 600 ตัน และทุเรียนอบแห้ง 400 ตัน เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ความต้องการทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

1) เกษตรกรโค่นต้นทุเรียนที่มีอายุมากเพื่อปลูกใหม่แทนต้นเดิมที่ให้ผลผลิตต่ำ และต้นทุเรียนที่ยืนต้นตายจากโรครากเน่าโคนเน่า โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากเชื้อราไฟทอปทอรา พาลมิโวรา (Phytophthora palmivora) อาจทำให้ผลผลิตส่วนนี้หายไป

2) ราคาทุเรียนที่เกษตรกรขายได้ในช่วง 2-3 ปี อยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่สวนทุเรียนมากขึ้น และเกษตรกรบางส่วนมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกทุเรียนแทนยางพาราและไม้ผลชนิดอื่น ๆ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ปี 2558 จากภาวะโลกร้อนและปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน กระทบแล้งยาวนาน จึงอาจกระทบต่อการติดดอกออกผลของผลไม้ อย่างไรก็ตาม หากสภาพภูมิอากาศเหมาะสม ประกอบกับพื้นที่ปลูกใหม่ในปี 2554 เริ่มให้ผล คาดว่าจะส่งผลให้ผลผลิตในปี 2559 เพิ่มขึ้น

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

1) ความต้องการในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักของการส่งออกทุเรียนสด โดยสามารถส่งออกได้ทั้งทางเรือ และทางบก (ตามเส้นทาง R9 R3 และ R12) สำหรับทุเรียนแช่แข็งแบบแกะเปลือกกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด จึงมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในตลาดแถบยุโรป เช่น เยอรมนี และแคนาดา ทั้งนี้ในช่วงปี 2557-2558 พื้นที่แหล่งผลิตจะมีแผนรับซื้อผลไม้จากเกษตรกรของพ่อค้าไทย จีน และเวียดนาม เกิดขึ้นมากกว่า 100 แห่ง

2) การปรับปรุงกฎระเบียบในการนำเข้าของอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าทุเรียนสดที่สำคัญของไทยในตลาดอาเซียน ส่งผลให้การส่งออกทุเรียนไปอินโดนีเซียลดลงมากกว่าร้อยละ 50 โดยในช่วงปี 2555 - 2556 อินโดนีเซียได้มีการกำหนดด่านนำเข้า 4 แห่ง (ท่าเรือ 3 แห่ง สนามบิน 1 แห่ง) และจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าพืชสวน ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าพืชสวนของไทย ต่อมาในปี 2557 อินโดนีเซียได้ปรับปรุงกฎระเบียบนำเข้าใหม่ มีการยกเลิกโควตาและอนุญาตให้นำเข้าได้ไม่จำกัดปริมาณ โดยเฉพาะสินค้าลำไย และทุเรียน แต่มีเงื่อนไขให้ผู้นำเข้าที่ขออนุญาตนำเข้าต้องแจ้งความประสงค์ขอนำเข้าสินค้าในช่วง 6 เดือนกับกระทรวงการค้า และต้องนำเข้าสินค้านั้น ๆ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณที่แจ้งความประสงค์นำเข้า ซึ่งหากไม่สามารถปฏิบัติตามได้จะถูกเพิกถอนใบอนุญาตนำเข้าเป็นระยะเวลา 2 ปี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการนำเข้าต้องยื่นรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรอง GAP และโรงคัดบรรจุที่ได้รับการรับรอง GMP เป็นต้น และในปี 2558 อินโดนีเซียได้ประกาศกฎกระทรวง ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2559 โดยกำหนดชนิดพืช ผัก ผลไม้ นำเข้าอินโดนีเซียที่จะต้องได้รับการตรวจสอบจำนวน 103 ชนิด เป็นผลไม้จำนวน 43 ชนิด กำหนดให้มีการตรวจสอบสารปนเปื้อน 2 ประเภท คือ การปนเปื้อนสารเคมี และการปนเปื้อนทางชีวภาพ โดยประเทศผู้ส่งออก พืช ผัก ผลไม้ จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด คือได้รับการรับรองตามที่กำหนดใน Mutual Recognition Arrangement – MRA จากกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย และมีการขึ้นทะเบียนห้องปฏิบัติการที่ใช้ตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อการส่งออก ซึ่งต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ

3) ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือมีแนวโน้มลดลง แม้ว่าค่าเงินบาทจะอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา จากสถานะเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัวทั่วโลก โดยค่าระวางเรือในปี 2558 ปรับลดลงจากปีที่ผ่านมา ในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดมากค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ)

ขนาด 40 ฟุต ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 40,860 บาท และ 47,670 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2558 เฉลี่ย 34.05 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2557 ที่มีค่าระวางเรือต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต สูงสุดประมาณ 1,800 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 2,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 58,374 บาท และ 64,860 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2557 เฉลี่ย 32.43 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 17,514 บาท และ 17,190 บาท ตามลำดับ

4) ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศคู่ค้าของไทยชะลอตัวลง โดยเฉพาะตลาดจีน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกที่ลดลง และการชะลอตัวของภาคการลงทุนและภาคการผลิต อย่างไรก็ตาม ไม่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลไม้ของไทย ซึ่งการส่งออกทุเรียนไปจีนยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2554 - 2559

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2554	604,477	509,424	843
2555	581,684	524,469	902
2556	577,235	569,313	986
2557	570,602	631,775	1,107
2558*	573,293	603,332	1,052
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.23	5.27	6.57
2559*	581,830	641,941	1,103

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2559

ปี	การบริโภค ในรูปผลสด ภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	201,497	289,665 (คิดเป็นทุเรียนสด 307,927 ตัน)	5,589.19
2555	152,524	365,912 (คิดเป็นทุเรียนสด 371,945 ตัน)	7,167.28
2556	182,564	381,414 (คิดเป็นทุเรียนสด 386,749 ตัน)	8,528.99
2557	238,771	387,552 (คิดเป็นทุเรียนสด 393,004 ตัน)	13,934.63
2558*	220,532	376,900 (คิดเป็นทุเรียนสด 382,800 ตัน)	15,084.80
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.49	6.01	30.35
2559*	246,341	389,000 (คิดเป็นทุเรียนสด 395,600 ตัน)	15,656.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2559

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนกวน		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2554	271,948	4,662.24	3,071	229.17	14,323	565.81	323	131.97	289,665	5,589.19
2555	351,124	6,195.22	501	44.14	13,895	734.38	392	193.54	365,912	7,167.28
2556	367,057	7,344.69	230	28.55	13,662	876.55	465	279.20	381,414	8,528.99
2557	369,602	12,345.70	455	58.08	17,142	1,313.33	353	217.52	387,552	13,934.63
2558*	356,000	13,172.00	550	82.50	20,000	1,600.00	350	230.30	376,900	15,084.80
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.08	31.87	-29.78	-16.21	9.17	30.48	0.56	13.09	6.01	30.35
2559*	366,000	13,542.00	600	90.00	22,000	1,760.00	400	264.00	389,000	15,656.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการค้าคำนวณ, กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกทุเรียน ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/}		
	หมอนทอง	ชะนี	หมอนทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2554	27.76	18.57	40.21	24.2	17.14	39.50	74.62
2555	31.92	19.8	43.98	31.16	17.64	52.85	88.16
2556	40.45	15.14	54.98	30.01	20.01	64.16	124.31
2557	34.29	23.76	47.83	32.50	36.76	80.64	153.96
2558*	46.96	31.11	60.00	47.50	37.00	80.00	150.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.89	12.91	9.25	14.92	25.52	20.13	21.58

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

12. มังคุด

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 410,626 ไร่ ผลผลิต 146,538 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 357 กิโลกรัม ในปี 2554 เป็น 414,999 ไร่ ผลผลิต 199,861 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 482 กิโลกรัม ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 ร้อยละ 9.84 และร้อยละ 9.47 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2558 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 412,605 ไร่ ในปี 2557 ร้อยละ 0.58 ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 289,359 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 701 กิโลกรัม ในปี 2557 ร้อยละ 30.93 และร้อยละ 31.24 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน กระทบแล้งยาวนาน อากาศร้อนส่งผลให้มังคุดติดผลน้อยกว่าปีที่ผ่านมา

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 34,822 ตัน ในปี 2554 เหลือ 14,511 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 12.41 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2558 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 93,521 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 84.48 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงจากสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลให้ผลมังคุดมีขนาดเล็ก และบางส่วนไม่มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกมังคุดรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักของไทยคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม โดยในปี 2554-2558 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก 111,716 ตัน มูลค่า 2,070.74 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 185,350 ตัน มูลค่า 4,832.05 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.69 และร้อยละ 24.60 ต่อปี ตามลำดับ ดังนี้

- **มังคุดสด** เพิ่มขึ้นจาก 111,451 ตัน มูลค่า 2,053.88 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 185,000 ตัน มูลค่า 4,810.00 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.70 และร้อยละ 24.74 ต่อปี ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน และฮ่องกง

- **มังคุดแช่แข็ง** เพิ่มขึ้นจาก 265 ตัน มูลค่า 16.86 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 350 ตัน มูลค่า 22.05 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.67 และร้อยละ 7.59 ต่อปี ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี ไต้หวัน และญี่ปุ่น

ปี 2558 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจาก 195,838 ตัน มูลค่า 4,835.37 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 5.36 และร้อยละ 0.07 เนื่องจากผลผลิตมีปริมาณลดลง ประกอบกับผลผลิตบางส่วนไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ทำให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลง ปัจจุบันไทยมีการ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่งออกมั่งคุดไปเวียดนามมากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ส่งต่อไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากมีพรมแดนติดกันและได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าชายแดน

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคามั่งคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 25.01 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 34.87 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 ต่อปี

ปี 2558 ราคามั่งคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 20.18 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 72.79

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2554 - 2558 ราคาขายส่งมั่งคุดผิวมันเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 31.13 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 37.25 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.43 ต่อปี

ปี 2558 ราคาขายส่งมั่งคุดผิวมันในตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.58 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 51.54

3) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกมั่งคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 18.43 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 26.00 บาท ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.71 ต่อปี ขณะที่มั่งคุดแช่แข็งราคาส่งออกลดลงจากกิโลกรัมละ 63.56 บาท ในปี 2554 เหลือกิโลกรัมละ 63.00 บาท ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 0.98 ต่อปี

ปี 2558 ราคาส่งออกมั่งคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.50 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 6.11 ขณะที่ราคามั่งคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 74.93 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 15.93 เนื่องจากคุณภาพมั่งคุดแช่แข็งไม่ตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 414,171 ไร่ ลดลงจาก 414,999 ไร่ ในปี 2558 ร้อยละ 0.20 ขณะที่ผลผลิต 291,410 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 633 กิโลกรัม ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก 199,861 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 482 กิโลกรัม ในปี 2558 ร้อยละ 45.81 และร้อยละ 31.33 ตามลำดับ โดยเนื้อที่ให้ผลลดลงเนื่องจากเกษตรกรบางส่วนโค่นต้นมั่งคุดที่มีอายุมากออก และปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียนซึ่งมีราคาดีแทน ส่วนผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น หากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการติดดอกออกผล

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าความต้องการบริโภคมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ มีประมาณ 90,810 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 14,511 ตัน ในปี 2558 ประมาณ 5 เท่า เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต และการส่งเสริมการบริโภคในประเทศของภาครัฐ

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.23 โดยมีปริมาณ 200,600 ตัน แยกเป็น มังคุดสด 200,000 ตัน และมังคุดแช่แข็ง 600 ตัน เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับนโยบายของภาครัฐในการดำเนินมาตรการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภคผลไม้ในตลาดต่างประเทศ

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

1) ปี 2558 ผลผลิตมังคุดลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะโลกร้อน และปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน กระทบแล้ง และผลผลิตออกสู่ตลาดล่าช้ากว่าปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ส่งผลให้มังคุดมีขนาดเล็ก ผลไม่สมบูรณ์ ไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

2) สำหรับในปี 2559 คาดว่า สภาพภูมิอากาศจะเหมาะสมต่อการออกดอกและติดผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2558

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

1) ความต้องการในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักสำหรับมังคุดสดแม้ว่าจะประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว โดยปี 2558 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังคงเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยสามารถส่งออกได้ทั้งทางเรือและทางบกตามเส้นทางสาย R9 R3 และ R12 ขณะที่การส่งออกมังคุดแช่แข็งไปยังตลาดเกาหลี และญี่ปุ่น ในปี 2558 มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตลดลง และผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ อย่างไรก็ตาม ตลาดปลายทางยังให้การตอบรับดี ราคาจำหน่ายอยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับมังคุดเกรดคละส่งออกไปยังเวียดนาม และกัมพูชา ทั้งนี้ ในช่วงปี 2557-2558 พื้นที่แหล่งผลิตจะมีแผงรับซื้อผลไม้จากเกษตรกรทั้งพ่อค้าไทย จีน และเวียดนาม เกิดขึ้นมากกว่า 100 แห่ง

2) ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือมีแนวโน้มลดลง แม้ว่าจะค่าเงินบาทจะอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา จากสภาวะเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัวทั่วโลก โดยค่าระวางเรือในปี 2558

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปรับลดลงจากปีที่ผ่านมา ในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตมังคุดออกสู่ตลาดมาก ค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเชียงใหม่ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 40,860 บาท และ 47,670 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2558 เฉลี่ย 34.05 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2557 ที่มีค่าระวางเรือต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต สูงสุดประมาณ 1,800 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 2,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 58,374 บาท และ 64,860 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2557 เฉลี่ย 32.43 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 17,514 บาท และ 17,190 บาท ตามลำดับ

3) ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศคู่ค้าของไทยชะลอตัวลง โดยเฉพาะตลาดจีน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกที่ลดลง และการชะลอตัวของภาคการลงทุนและภาคการผลิต อย่างไรก็ตาม ไม่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกผลไม้ของไทย ซึ่งการส่งออกมังคุดไปจีนยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มังคุด ปี 2554 - 2559

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2554	410,626	146,538	357
2555	406,954	210,481	517
2556	409,462	279,263	682
2557	412,605	289,359	701
2558*	414,999	199,861	482
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.35	9.84	9.47
2559*	414,171	291,410	633

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2559

ปี	การบริโภคภายในประเทศ (ตันสด)	การส่งออก	
		ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	34,822	111,716	2,070.74
2555	61,083	149,398	2,919.31
2556	63,398	215,865	4,296.50
2557	93,521	195,838	4,835.37
2558*	14,511	185,350	4,832.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-12.41	13.69	24.60
2559*	90,810	200,600	5,439.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกมังคุดแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2559

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มังคุดสด		มังคุดแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2554	111,451	2,053.88	265	16.86	111,716	2,070.74
2555	148,844	2,874.33	554	44.98	149,398	2,919.31
2556	215,182	4,251.37	683	45.13	215,865	4,296.50
2557	195,108	4,780.71	729	54.66	195,838	4,835.37
2558*	185,000	4,810.00	350	22.05	185,350	4,832.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	13.70	24.74	8.67	7.59	13.69	24.60
2559*	200,000	5,400.00	600	39.00	200,600	5,439.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกมังคุด ปี 2554 - 2558

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
	เกรดคละ	มังคุดผิวมัน	มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2554	25.01	31.13	18.43	63.56
2555	17.04	30.52	19.31	81.21
2556	18.90	25.00	19.76	66.10
2557	20.18	24.58	24.50	74.93
2558*	34.87	37.25	27.00	63.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.70	1.43	9.71	-0.98

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

13. มันฝรั่ง

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 120.36 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 120.90 ล้านไร่ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.07 ต่อปี และผลผลิตมันฝรั่งของโลกเพิ่มขึ้นจาก 375.08 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 375.38 ล้านตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.11 ต่อปี เนื่องจากประชากรโลกนิยมบริโภคมันฝรั่งเป็นอาหารในชีวิตประจำวันและบริโภคเป็นขนมขบเคี้ยวมากขึ้น

จีนเป็นประเทศที่มีการผลิตมันฝรั่งมากที่สุดในโลก โดยปี 2558 ผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 25.11 ของผลผลิตมันฝรั่งโลก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในมณฑลกานซู มณฑลกุ้ยโจว มณฑลชานตง มณฑลอันฮุย มณฑลเจ้อเจียง และมณฑลฟู่เจี้ยน แต่ที่มีการเพาะปลูกในเชิงพาณิชย์อยู่ที่มณฑลฟู่เจี้ยน ในช่วงที่ผ่านมา จีนมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรัฐบาลให้เงินสนับสนุนเกษตรกรและบริษัทเอกชนที่ลงทุนด้านการเพาะปลูกมันฝรั่ง โดยเฉพาะมันฝรั่งสายพันธุ์ที่มีคุณภาพ ตามที่กระทรวงเกษตรกำหนด โดยช่วงปี 2554 - 2558 พื้นที่ปลูกเพาะมันฝรั่งของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.58 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 33.90 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 34.82 ล้านไร่ ในปี 2558 และผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.41 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 88.29 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 94.25 ล้านตัน ในปี 2558

อินเดียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสองของโลกรองจากจีน โดยช่วงปี 2554 - 2558 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของอินเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.13 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 11.65 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 12.21 ล้านไร่ ในปี 2558 และผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.17 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 42.34 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 43.80 ล้านตัน ในปี 2558

รัสเซียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสามของโลก แต่พื้นที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.87 ต่อปี โดยลดลงจาก 13.77 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 13.34 ล้านไร่ ในปี 2558 และผลผลิตมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.30 ต่อปี โดยลดลงจาก 32.68 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 30.18 ล้านตัน ในปี 2558 สำหรับยูเครนและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ผลิตมันฝรั่งอันดับสี่และห้าของโลกตามลำดับ โดยพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของยูเครนมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.59 ต่อปี โดยลดลงจาก 9.02 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 8.84 ล้านไร่ ในปี 2558 และผลผลิตมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.40 ต่อปี โดยลดลงจาก 24.25 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 22.76 ล้านตัน ในปี 2558 ในขณะที่พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.57 ต่อปี โดยลดลงจาก 2.72 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 2.70 ล้านไร่ ในปี 2558 แต่ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.32 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 19.49 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 20.20 ล้านตัน ในปี 2558

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.32 ต่อปี โดยลดลงจาก 12.61 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 12.08 ล้านตัน ในปี 2558 โดยมีเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.79 ต่อปี รองลงมาได้แก่ฝรั่งเศส มีแนวโน้มการส่งออกลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.97 ต่อปี สำหรับเยอรมนีและเบลเยียม ซึ่งเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับสามและอันดับสี่ของโลก มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.83 และร้อยละ 3.41 ต่อปี ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.02 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.74 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 15.43 ล้านตัน ในปี 2558 โดยมีเนเธอร์แลนด์เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.85 ต่อปี รองลงมาได้แก่เบลเยียม มีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.48 ต่อปี สำหรับรัสเซียและสเปน ซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อันดับสามและอันดับสี่ของโลก มีแนวโน้มการนำเข้าลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.54 และร้อยละ 1.21 ต่อปี ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งรวมลดลงจาก 60,135 ไร่ ในปี 2554 เป็น 48,944 ไร่ ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.72 ต่อปี และผลผลิตลดลงจาก 139,671 ตัน ในปี 2554 เป็น 125,663 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.30 ต่อปี โดยแยกเป็นพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโกลลดลงจาก 5,500 ไร่ ในปี 2554 เป็น 4,202 ไร่ ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.88 ต่อปี และผลผลิตลดลงจาก 14,863 ตัน ในปี 2554 เป็น 10,522 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.36 ต่อปี สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานลดลงจาก 54,635 ไร่ ในปี 2554 เป็น 44,742 ไร่ ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.72 ต่อปี และผลผลิตลดลงจาก 124,808 ตัน ในปี 2554 เป็น 115,141 ตัน ในปี 2558 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.93 ต่อปี

แหล่งเพาะปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ 5 อันดับแรกอยู่ในแถบภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และพะเยา เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกมากและมีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็น ซึ่งเหมาะสำหรับการเพาะปลูกมันฝรั่ง นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกมันฝรั่งในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และเลย ซึ่งมีการนำมันฝรั่งพันธุ์โรงงานและพันธุ์บริโกลไปส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก

ปี 2554 - 2558 ต้นทุนการผลิตต่อไร่ของมันฝรั่งพันธุ์โรงงาน มีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.21 ต่อปี ขณะที่ต้นทุนต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.57 ต่อปี หรือ

จากกิโลกรัมละ 8.54 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 8.75 บาท ในปี 2558 สำหรับต้นทุนการผลิตต่อไร่ของมันฝรั่งพันธุ์บริโกลค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.13 ต่อปี หรือจากไร่ละ 20,900.31 บาท ในปี 2554 เป็นไร่ละ 21,888.24 บาท ในปี 2558 และต้นทุนต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.38 ต่อปี หรือจากกิโลกรัมละ 7.74 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 8.25 บาท ในปี 2558

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2554 - 2558 ความต้องการใช้มันฝรั่งรวมในประเทศมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.63 ต่อปี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 14.29 และร้อยละ 18.69 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,416 ตัน และ 158.93 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 2,079 ตัน และ 282.92 ล้านบาท ในปี 2558 ประเทศส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ลาว ฟิลิปปินส์ และกัมพูชา

ประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา มีอัตราการขยายการส่งออกมันฝรั่งทอดกรอบเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากมีการเปิดการค้าเสรี จึงทำให้มีการส่งออกมันฝรั่งทอดกรอบไปขายยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งเป็นการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.16 และร้อยละ 6.57 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 100,328 ตัน และ 2,940.89 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 123,911 ตัน และ 3,978.13 ล้านบาท ในปี 2558 เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันฝรั่งบางชนิดยังไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เช่น เฟรนด์ฟรายและแป้งมันฝรั่ง จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ประเทศนำเข้าหลักของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ แคนาดา และสาธารณรัฐประชาชนจีน

(4) ราคา

ปี 2554 - 2558 ราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.85 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 10.40 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 12.16 บาท ในปี 2558 ส่วนราคามันฝรั่งพันธุ์บริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.86 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 11.67 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 15.45 บาท ในปี 2558

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูก 50,034 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2558 คิดเป็นร้อยละ 2.23 และผลผลิต 136,527 ตัน เพิ่มขึ้นจาก ปี 2558 คิดเป็นร้อยละ 8.65 เนื่องจากการเติบโตของธุรกิจน้ำมันฝรั่งพันธุ์โรงงานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โรงงานแปรรูปจึงมีการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีโครงการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จัดทำแปลงต้นแบบให้เกษตรกรและมีการกำหนดราคาขั้นต่ำในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น จึงคาดว่าจะได้รับผลผลิตมันฝรั่งเพิ่มขึ้นเป็นไปตามความต้องการเป้าหมายของโรงงานแปรรูป

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้มันฝรั่งพันธุ์โรงงานจะขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเริ่มมีการฟื้นตัว ประกอบกับโรงงานแปรรูปมีการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าปริมาณการส่งออกจะยังไม่ขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก แม้ว่าโรงงานจะขยายกำลังการผลิต แต่เป็นการผลิตที่ยังคงมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในประเทศเป็นหลัก ผลผลิตที่ผลิตคงเหลือส่งไปขายต่างประเทศได้เล็กน้อย ส่วนมันฝรั่งพันธุ์บริโภคจะขายในประเทศเป็นหลัก สำหรับการส่งออกไปขายต่างประเทศมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูแล้งที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12 – 14 บาท ส่วนมันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูฝนราคากิโลกรัมละ 14 – 16 บาท ซึ่งคาดว่าราคาจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา สำหรับราคามันฝรั่งบริโภคคาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาเช่นกัน เนื่องจากสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งได้มีการควบคุมการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งในปริมาณที่ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและนโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) การขยายการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งทดแทนการนำเข้า เนื่องจากกรมวิชาการเกษตรผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่ง G_1 ได้ปีละ 60 ตัน เพื่อให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการขยายการผลิตหัวพันธุ์ G_2 ต่อไป และกำลังอยู่ระหว่างการขยายการผลิตหัวพันธุ์ทดแทนการนำเข้า ทำให้เกษตรกรสามารถซื้อหัวพันธุ์ในราคาที่ถูกลงกว่าการนำเข้า

(2) การขยายการผลิตหัวมันฝรั่งสดเพื่อการแปรรูปอยู่ระหว่างดำเนินการทดลองผลิตหัวมันฝรั่งสด เพื่อใช้ในประเทศให้เพียงพอในฤดูฝน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการผลิตหัวมันฝรั่งสดส่งโรงงาน

แปรรูป จึงต้องมีการเปิดตลาดให้มีการนำเข้าโควตาหัวมันฝรั่งสดในปี 2557 ปีละ 36,000 ตัน และปี 2558 – 2560 จะขอขยายโควตาเป็น 45,000 ตัน เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งในฤดูฝนมีความเสี่ยง มักพบปัญหาโรคใบไหม้และไส้เดือนฝอยบางพื้นที่ ทำให้ได้รับผลผลิตไม่เพียงพอ

(3) การทดสอบมันฝรั่งสายพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีคุณภาพทดแทนการนำเข้า ยังทำได้จำกัด โดยกรมวิชาการเกษตรมีการนำเข้าพันธุ์ใหม่จากศูนย์วิจัยมันฝรั่งนานาชาติ (International Potato Center: CIP) ถ้าได้ผลการทดลองที่ดีจะสามารถขยายผลผลิตและพันธุ์ใหม่ทดแทนการนำเข้าได้

2.2.2 นโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

(1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และบริษัทเอกชน เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานในปี 2557 – 2560 โดยใช้งบประมาณปกติของแต่ละหน่วยงานส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานในพื้นที่ภาคเหนือ 7 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา ตาก แม่ฮ่องสอน ลำปาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จังหวัด ได้แก่ สกลนคร และนครพนม

(2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำยุทธศาสตร์ มันฝรั่งและเขตพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งที่มีศักยภาพ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะอนุกรรมการบริหารการผลิตกลุ่มสินค้าพืชหัว และคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(3) บูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายการผลิตหัวพันธุ์ มันฝรั่งทดแทนการนำเข้า โดยให้กรมส่งเสริมการเกษตรนำหัวพันธุ์หลักจากกรมวิชาการเกษตรไปผลิตพันธุ์ขยายให้เกษตรกร เพื่อให้ได้รับพันธุ์ที่มีคุณภาพและผลผลิตต่อไร่สูง รวมทั้งให้บริษัทเอกชนรับเทคโนโลยีการผลิตจากกรมวิชาการเกษตรไปทำการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งต่อไป

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 การผลิตมันฝรั่งโลก ปี 2554 – 2558

ปี	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)						ผลผลิต (ล้านตัน)					
	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก
2554	33.90	11.65	13.77	9.02	2.72	120.36	88.29	42.34	32.68	24.25	19.49	375.08
2555	34.57	11.92	13.73	9.03	2.86	121.10	92.76	41.48	29.53	23.25	20.99	370.59
2556	35.09	12.45	13.05	8.70	2.66	120.86	95.94	45.34	30.20	22.26	19.84	376.45
2557*	34.72	12.14	13.40	8.86	2.74	120.86	93.61	43.55	30.39	22.92	20.17	374.27
2558*	34.82	12.21	13.34	8.84	2.70	120.90	94.25	43.80	30.18	22.76	20.20	375.38
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.58	1.13	-0.87	-0.59	-0.57	0.07	1.41	1.17	-1.30	-1.40	0.32	0.11

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), November 2015

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	2.09	1.85	2.06	2.10	2.04	0.79
ฝรั่งเศส	1.99	1.97	1.92	1.90	1.93	-0.97
เยอรมนี	1.59	1.74	2.20	1.61	1.81	1.83
เบลเยียม	0.89	0.92	0.99	1.04	0.99	3.41
อียิปต์	0.64	0.26	0.43	0.68	0.52	5.61
อื่นๆ	5.41	4.63	4.89	4.67	4.80	-2.28
รวม	12.61	11.37	12.49	12.00	12.08	-0.32

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1.87	2.09	1.74	1.69	1.80	-2.85
เบลเยียม	1.39	1.67	1.67	1.59	1.61	2.48
รัสเซีย	1.47	0.46	0.45	0.69	0.65	-11.54
สเปน	0.65	0.70	0.67	0.62	0.65	-1.21
อิตาลี	0.60	0.67	0.70	0.62	0.65	0.83
อื่นๆ	6.76	6.54	17.51	7.06	10.06	9.11
รวม	12.74	12.13	22.74	12.27	15.43	4.02

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2015

ตารางที่ 4 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่งของไทย ปี 2554 – 2559

ปี	มันฝรั่งรวม			มันฝรั่งพันธุ์บริดก			มันฝรั่งพันธุ์โรจงาน		
	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก
2554	60,135	139,671	2,323	5,500	14,863	2,702	54,635	124,808	2,284
2555	58,134	139,160	2,394	5,338	13,116	2,457	52,796	126,044	2,387
2556	45,227	105,160	2,325	4,040	9,064	2,244	41,187	96,096	2,333
2557	39,284	99,715	2,538	4,025	9,790	2,432	35,259	89,295	2,550
2558	48,944	125,663	2,567	4,202	10,522	2,504	44,742	115,141	2,573
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-7.72	-5.30	2.62	-7.88	-9.36	-1.61	-7.72	-4.93	3.09
2559*	50,034	136,527	2,729	4,439	11,535	2,599	45,595	124,992	2,741

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตมันฝรั่งพันธุ์บริโภคและมันฝรั่งพันธุ์โรงงาน ปี 2554 – 2558

ปี	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		มันฝรั่งพันธุ์บริโภค	
	ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	ต้นทุน (บาท/กิโลกรัม)	ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	ต้นทุน (บาท/กิโลกรัม)
2554	19,619.10	8.54	20,900.31	7.74
2555	19,402.43	8.13	22,718.11	9.24
2556	18,808.88	9.40	23,621.43	9.74
2557	18,549.39	8.20	25,574.29	9.33
2558	19,850.96	8.75	21,888.24	8.25
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.21	0.57	2.13	1.38

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 บัญชีสมดุลสินค้ามันฝรั่ง ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2554	139,671	100,329	240,000	1,416	238,584	240,000
2555	139,160	107,450	246,610	1,190	245,420	246,610
2556	105,160	119,965	225,125	1,403	223,722	225,125
2557	99,715	116,471	216,186	2,099	214,087	216,186
2558*	125,663	123,911	249,574	2,079	247,495	249,574
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.30	5.16	-0.53	14.29	-0.63	-0.53

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2554 – 2558

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	282	7.38	1,134	151.54	1,416	158.93
2555	85	2.97	1,105	160.49	1,190	163.46
2556	65	2.10	1,338	202.17	1,403	204.26
2557	165	3.36	1,934	282.83	2,099	286.19
2558*	147	3.36	1,932	279.43	2,079	282.92
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.18	-13.50	17.64	19.61	14.29	18.69

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2554 - 2558

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	48,328	742.19	52,000	2,198.70	100,328	2,940.89
2555	42,748	717.29	64,703	3,023.76	107,451	3,741.05
2556	58,834	884.36	61,131	3,075.13	119,965	3,959.48
2557	53,137	783.55	63,334	3,080.87	116,471	3,864.42
2558*	46,864	694.87	77,047	3,283.26	123,911	3,978.13
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.57	-0.43	7.95	8.55	5.16	6.57

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

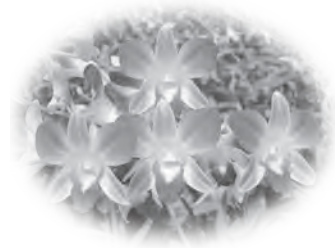
ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2554 - 2558

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	
	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	มันฝรั่งพันธุ์บริโภค (บาท/กิโลกรัม)
2554	10.40	11.67
2555	11.48	8.03
2556	11.31	6.83
2557	12.25	12.85
2558*	12.16	15.45
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.85	10.86

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

14. กัญชงไม้

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 การส่งออกกัญชงไม้ตัดดอกของโลก ปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.48 และร้อยละ 5.05 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกัญชงไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2558 คือ เนเธอร์แลนด์ รองลงมาได้แก่ ไทย ใต้หวัน และนิวซีแลนด์ ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 การนำเข้ากัญชงไม้ตัดดอกของโลก ปริมาณมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.70 ต่อปี แต่มูลค่ามีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.86 ต่อปี ประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้ากัญชงไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2558 คือ ญี่ปุ่น รองลงมาได้แก่ อิตาลี เยอรมนี สหรัฐฯ ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กัญชงไม้ตัดดอกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.70 ร้อยละ 5.01 และร้อยละ 2.24 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 21,426 ไร่ ปริมาณ 45,897 ตัน และปริมาณ 2,142 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 22,167 ไร่ ปริมาณ 50,873 ตัน และปริมาณ 2,295 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2558 ตามลำดับ

แหล่งปลูกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร กาญจนบุรี นนทบุรี และราชบุรี เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อปลูกกัญชงไม้ มีระยะทางใกล้กับตลาดขายส่งที่กรุงเทพฯ รวมทั้งมีความสะดวกในการขนส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

ปี 2554 - 2558 ต้นทุนการผลิตรวมกัญชงไม้สกุลหวายต่อไร่ของเกษตรกร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.31 ต่อปี จากไร่ละ 148,490.40 บาท ในปี 2554 เป็นไร่ละ 163,855.93 บาท ในปี 2558 โดยต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.74 ต่อปี จากไร่ละ 99,036.65 บาท ในปี 2554 เป็นไร่ละ 108,492.87 บาท ในปี 2558 และต้นทุนคงที่เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.83 ต่อปี จากไร่ละ 46,453.75 บาท ในปี 2554 เป็นไร่ละ 55,363.06 บาท ในปี 2558 เนื่องจากปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะค่าต้นทุนพันธุ์ วัสดุ อุปกรณ์การปลูกและโรงเรือนมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.39 จากกิโลกรัมละ 60.77 ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 74.08 บาท ในปี 2558

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2554 - 2558 ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.70 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 21,255 ตัน ในปี 2554 เป็น 28,052 ตัน ในปี 2558 ซึ่งความต้องการใช้ภายในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 55 ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 45 ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก มีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.39 และร้อยละ 2.53 ต่อปี ตามลำดับ โดยมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 2,220.19 ล้านบาท ในปี 2554 เป็น 2,030.97 ล้านบาท ในปี 2558 ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และจีน

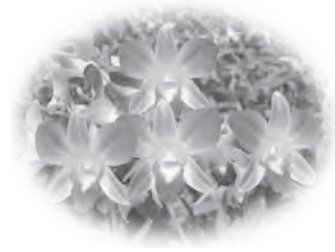
ประเทศกลุ่มอาเซียนมีอัตราขยายการส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีมากขึ้น จึงทำให้มีการส่งออกกล้วยไม้ก่าและกล้วยไม้ตัดดอกไปขายยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ส่วนประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป อัตราขยายการส่งออกลดลงทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงชะลอตัว ทำให้ความต้องการกล้วยไม้ของประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปมีแนวโน้มลดลง

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้เขตร้อนอันดับ 1 ของโลก หากพิจารณาสัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้ พบว่า ประมาณร้อยละ 80 เป็นกล้วยไม้ตัดดอก โดยมีกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) มากที่สุด รองลงมาเป็นกล้วยไม้สกุลอะแรนด้า อะแรนนิส ออนซิเดียม และแวนด้า สำหรับการส่งออกกล้วยไม้กระถางส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ฟาแลนนอปซิส (Phalaenopsis) และซิมบิเดียม (Cymbidium) แวนด้า และอะแรนด้า

ตลาดกล้วยไม้ตัดดอกของไทยที่ส่งออกไปยังตลาดต่าง ๆ แบ่งตามความนิยมของแต่ละตลาด ได้แก่ ตลาดเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ต้องการกล้วยไม้ตัดดอกสีอ่อน สีชมพู ซ้อยาว ตลาดจีนและอินเดียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม ขาว ชมพู และสีอื่น ๆ ตลาดยุโรป เช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว ซ้อยาว สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว สำหรับประเทศคู่แข่งกล้วยไม้ของไทย ได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยมีไม่มาก แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 31.90 และร้อยละ 52.61 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.60 ตัน มูลค่า 0.20 ล้านบาท ในปี 2554 เป็นปริมาณ 2.76 ตัน มูลค่า 1.45 ล้านบาท ในปี 2558 ประเทศที่ไทยมีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมาก ได้แก่ นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์ เวียดนาม และไต้หวัน

(4) ราคา

ปี 2554 – 2558 ราคากล้วยไม้ตัดดอก (ก้านช่อยาว 55 – 60 เซนติเมตร) ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.74 ต่อปี โดยลดลงจากช่อละ 3.96 บาท ในปี 2554 เป็นช่อละ 2.97 บาท ในปี 2558 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ 2.90 โดยลดลงจากกิโลกรัมละ 90.09 บาท ในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 85.20 บาท ในปี 2558

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าพื้นที่ปลูกและผลผลิตจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.37 และร้อยละ 1.90 ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 22,167 ไร่ และ 50,873 ตัน ในปี 2558 เป็น 22,250 ไร่ และ 51,840 ตัน ในปี 2559 เนื่องจากภาครัฐและภาคเอกชนได้มีความร่วมมือกันสนับสนุนการส่งออกกล้วยไม้ของไทย โดยมีการส่งเสริมด้านคุณภาพ การตลาด และบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และจีน ยังคงเพิ่มสูงขึ้น สำหรับผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก รวมทั้งเกษตรกร มีการดูแลรักษาที่ดี

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2559 คาดว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศจะทรงตัวอยู่ในระดับเดิม ประมาณ 25,000 – 27,000 ตัน หรือประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกจะเพิ่มสูงขึ้น จากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากค่าเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่าลง ส่งผลให้ราคาส่งออกกล้วยไม้ลดลง เกษตรกรมีการฟื้นฟูสวนกล้วยไม้ ผลผลิตเริ่มสูงขึ้น ความต้องการของตลาด ต่างประเทศยังคงมีอยู่ที่ตลาดเดิม ตลาดในภูมิภาคอาเซียนก็ยังขยายตัวได้ไม่มาก โดยคาดว่าจะสามารถส่งออกได้ประมาณ 24,000 ตัน ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

(3) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้และราคาส่งออกจะทรงตัว เนื่องจากคาดว่าปริมาณการผลิตจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ประกอบกับความต้องการของตลาดกล้วยไม้ที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและยุโรป ยังคงค่อนข้างทรงตัว

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ที่ดินมีราคาสูงขึ้น ทำให้การขยายพื้นที่เพาะปลูกทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากแหล่งปลูกกล้วยไม้ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณรอบ ๆ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งที่ดินในบริเวณดังกล่าวมีราคาแพงและมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น

(2) ใช้เงินลงทุนสูง เกษตรกรที่จะปลูกกล้วยไม้จะต้องมีเงินลงทุนสูงและมีความรู้ความชำนาญในการเพาะปลูก

(3) ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยเคมี สารกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชมีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น

(4) ภัยธรรมชาติจากภาวะฝนแล้ง ส่งผลให้น้ำเค็มไหลเข้าสู่สวนกล้วยไม้ จึงไม่สามารถใช้น้ำจากลำคลองในสวนกล้วยไม้ได้

(5) เกษตรกรยังมีการเข้าร่วมแปลง GAP ค่อนข้างน้อย ทำให้การผลิตกล้วยไม้มีข้อจำกัดในด้านคุณภาพการส่งออก

(6) กล้วยไม้มีราคาตกต่ำ เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงชะลอตัว

(7) ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมาทำงานในสวนกล้วยไม้เป็นครั้งคราวแล้วมีการเคลื่อนย้ายไปทำงานที่อื่น ๆ

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

(1) มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่นำมาบังคับใช้ในการนำเข้ากล้วยไม้ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป เช่น อิตาลี อังกฤษ ที่มีการเข้มงวดในการตรวจเพลี้ยไฟ ทำให้ผู้ส่งออกจะต้องรมดอกกล้วยไม้เพื่อฆ่าเพลี้ยไฟด้วยสารเมทิลโบรไมด์ (Methyl Bromide) หากเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชตรวจพบเพลี้ยไฟ จะเผาทำลายดอกกล้วยไม้ที่จะนำเข้าชุดนั้น ๆ ทำให้ผู้ส่งออกไทยสูญเสียค่าใช้จ่ายอยู่เสมอ ซึ่งมีผลทำให้การขยายตลาดส่งออกในช่วงที่ผ่านมาทำได้ไม่มากนัก

(2) สภาวะเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงซบเซา ตลาดยังมีการขยายตัวไม่มากนัก ทำให้การส่งออกกล้วยไม้ไปตลาดยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ไม่ขยายตัว ถึงแม้ว่าเงินบาทจะมีแนวโน้มอ่อนค่าลง แต่การขยายตลาดส่งออกกล้วยไม้ไปตลาดเดิมก็ยังไม่กระเตื้องขึ้น

(3) ตลาดกล้วยไม้ตลาดใหม่ เช่น อินเดีย ตะวันออกกลาง รัสเซีย และยุโรปตะวันออก ผู้นำเข้ายังไม่สามารถเชื่อมโยงกับผู้ส่งออกของประเทศไทยได้ ส่งผลให้การขยายตัวของการส่งออกกล้วยไม้ไปตลาดใหม่ยังทำได้ค่อนข้างจำกัด

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	6,127	3,503	5,954	3,420	10,303	2,871	5,368	2,729	7,042	2,987	1.53	-8.83
ไทย	24,644	2,247	20,945	2,109	22,605	2,041	23,471	1,975	2,2823	2,049	-0.70	-4.11
ไต้หวัน	1,829	601	1,953	770	1,852	606	1,968	697	1,916	675	1.68	2.07
นิวซีแลนด์	1,039	456	984	460	1,092	434	817	349	955	407	-5.98	-8.24
มาเลเซีย	2,635	161	2,536	153	1,681	115	1,489	114	1,871	127	-19.13	-12.38
อื่นๆ	319	1,015	416	1,092	741	979	1,088	1,144	773	1,071	53.08	2.53
รวมของโลก	36,593	7,983	32,788	8,004	38,274	7,046	34,201	7,008	35,380	7,316	-0.48	-5.05

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

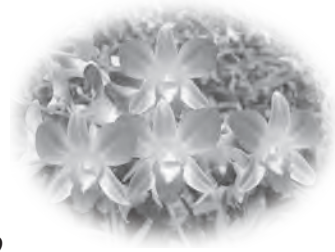
ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	6,376	2,285	6,220	2,483	6,106	1,979	5,883	1,943	6,067	2,096	-1.54	-4.09
อิตาลี	4,284	992	2,159	809	2,287	716	2,418	817	2,514	803	-9.09	-4.05
เยอรมนี	318	269	315	267	414	374	768	697	526	471	20.91	23.13
สหรัฐอเมริกา	1,002	413	1,056	489	920	422	1,128	417	1,039	433	1.39	-0.67
จีน	6,876	395	5,325	327	5,972	381	6,279	426	6,056	390	-0.89	2.40
อื่นๆ	11,948	4,382	10,331	4,638	16,789	3,839	17,852	4,014	15,439	4,123	11.18	-2.63
รวมของโลก	29,802	8,323	24,350	8,569	31,568	7,289	33,200	7,897	30,601	7,892	3.70	-1.86

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2015

ตารางที่ 3 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้ตัดดอกของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2554	21,426	45,897	2,142
2555	17,906	37,542	2,097
2556	21,703	47,812	2,203
2557	21,846	49,805	2,280
2558	22,167	50,873	2,295
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.70	5.01	2.24
2559*	22,250	51,840	2,330

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย ตัดดอก ปี 2554 - 2558

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2554	99,036.65	46,453.75	145,490.40	60.77
2555	109,040.92	62,537.75	171,578.67	82.06
2556	117,821.37	64,090.69	181,912.06	82.57
2557	107,933.92	64,124.65	170,058.57	77.05
2558	108,492.87	55,363.06	163,855.93	74.08
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.74	3.83	2.31	3.39

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2554 - 2558

หน่วย: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2554	45,897	0.60	45,898	24,643	21,255	45,898
2555	37,542	2.81	37,545	20,944	16,601	37,545
2556	47,812	4.48	47,816	22,604	25,212	47,816
2557	49,805	1.99	49,807	23,471	26,336	49,807
2558*	50,873	2.76	50,876	22,824	28,052	50,876
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.01	31.90	5.01	-0.39	10.70	5.01

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 การส่งออกและการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก ปี 2554 - 2558

ปี	การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก		การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2554	24,643	2,220.19	0.60	0.20
2555	20,944	2,094.69	2.81	0.79
2556	22,604	2,008.15	4.48	2.85
2557	23,471	1,954.34	1.99	1.03
2558*	22,823	2,021.78	2.76	1.45
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.39	-2.53	31.90	52.61

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	4,300	752.67	4,230	779.78	4,233	677.14	4,006	594.34	4,148	672.10	-1.26	-4.86
สหรัฐอเมริกา	2,677	396.61	2,391	408.31	2,440	383.66	2,431	383.48	2,451	389.81	-1.59	-0.97
สหภาพยุโรป (EU)	2,774	289.19	1,956	214.71	2,122	251.76	2,038	259.68	2,120	251.26	-4.85	-0.91
จีน	7,072	172.55	5,848	126.51	6,402	128.33	6,958	135.51	6,581	135.26	0.30	-4.10
กลุ่มอาเซียน	2,103	105.16	1,699	96.18	2,118	88.13	2,690	87.81	2,262	91.31	6.24	-3.67
อื่นๆ	5,717	504.01	4,820	469.20	5,289	479.13	5,348	493.52	5,262	482.04	-0.62	-0.39
รวม	24,643	2,220.19	20,944	2,094.69	22,604	2,008.15	23,471	1,954.34	22,824	2,021.78	-0.39	-2.53

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

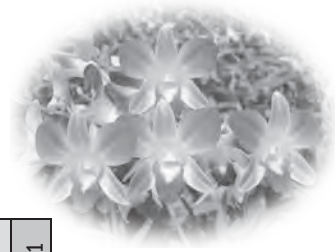
ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของไทยจากประเทศต่างๆ ปี 2554 - 2558

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นิวซีแลนด์	0.32	0.14	1.25	0.56	2.16	2.28	0.44	0.41	1.11	0.97	15.53	42.75
เนเธอร์แลนด์	0.00	0.00	1.25	0.17	0.89	0.18	1.02	0.08	0.93	0.12	-	-
เวียดนาม	0.20	0.02	0.00	0.00	0.43	0.19	0.42	0.50	0.32	0.26	-	-
ไต้หวัน	0.07	0.03	0.29	0.05	0.91	0.14	0.11	0.04	0.38	0.07	27.30	15.85
อื่นๆ	0.01	0.01	0.02	0.01	0.09	0.06	0.00	0.00	0.03	0.02	-	-
รวม	0.60	0.20	2.81	0.79	4.48	2.85	1.99	1.03	2.76	1.45	31.90	52.61

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก ปี 2554 - 2558

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (ก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.) บาท/ช่อ	ราคาส่งออกกล้วยไม้ ^{2/}	
		บาท/กก.	บาท/ช่อ
2554	3.96	90.09	2.73
2555	5.10	100.01	3.03
2556	3.40	88.84	2.69
2557	2.91	83.27	2.52
2558*	2.97	85.20	2.58
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-10.74	-2.90	-2.93

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ เท่ากับ 1 กิโลกรัม

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

กลุ่มปศุสัตว์และประมง

15. ไก่เนื้อ

16. ไช้ไก่

17. สุกร

18. โคเนื้อ

19. โคนม

20. กุ้ง

21. ปลาป่น

15. ไก่เนื้อ

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.01 ต่อปี โดยรัสเซียมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด คือ ร้อยละ 8.15 ต่อปี ในปี 2558 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 87.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 86.55 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 1.61 โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด คือ 17.97 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 13.08 ล้านตัน จีน 13.03 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.60 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 การบริโภคเนื้อไก่ของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.97 ต่อปี ในปี 2558 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 86.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 84.95 ล้านตันของปี 2557 ร้อยละ 1.56 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 15.00 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 12.88 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.16 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.72 ต่อปี โดยในปี 2558 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 10.23 ล้านตัน ลดลงจาก 10.47 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 2.28 ผลจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกตั้งแต่ปี 2547 ทำให้บราซิลซึ่งเป็นประเทศปลอดไข้หวัดนกก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลกแทนสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2558 บราซิลสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ปริมาณ 3.74 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.99 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.15 ล้านตัน และไทย 0.58 ล้านตัน ซึ่งไทยได้ก้าวมาเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.39 ต่อปี โดยในปี 2558 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 8.64 ล้านตัน ลดลงจาก 8.89 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 2.86 โดยญี่ปุ่นและซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่เป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 0.90 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ เม็กซิโก 0.76 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.71 ล้านตัน อิรัก 0.69 ล้านตัน และแอฟริกาใต้ 0.42 ล้านตัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตไก่เนื้อของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.13 ต่อปี โดยในปี 2558 มีการผลิตไก่เนื้อ 1,310.58 ล้านตัว หรือ 1.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,209.52 ล้านตัว หรือ 1.66 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 8.35 เนื่องจากการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น เพราะการผลิตไก่เนื้อของไทยมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตที่ปลอดภัยเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.12 ต่อปี ในปี 2558 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 1.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.11 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 7.56 โดยปริมาณการบริโภคมีสัดส่วนร้อยละ 66.60 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.29 ต่อปี โดยในปี 2558 ไทยส่งออกเนื้อไก่รวมปริมาณ 600,000 ตัน มูลค่า 80,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 545,559 ตัน มูลค่า 73,963 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 9.98 และร้อยละ 8.16 ตามลำดับ ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 50.70) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 34.87) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 7.43) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 7.00)

ด้านการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ในปี 2558 ส่งออกปริมาณ 180,000 ตัน มูลค่า 15,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 146,543 ตัน มูลค่า 12,648 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 22.83 และร้อยละ 22.55 ตามลำดับ ตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 60.15) กลุ่มประเทศในอาเซียน ซึ่งส่วนใหญ่ส่งไปยังประเทศ สปป.ลาว และมาเลเซีย (ร้อยละ 25.56) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 9.36) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 4.93)

ด้านการส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ส่งออกปริมาณ 420,000 ตัน มูลค่า 64,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 399,016 ตัน มูลค่า 61,315 ล้านบาท ในปี 2557 ร้อยละ 2.38 และร้อยละ 3.10 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยตลาดส่งออกไก่แปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 48.68) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 40.33) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 3.55) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 7.44)

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.61 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 40.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 42.34 บาท ในปี 2557 ร้อยละ 5.53 เนื่องจากมีปริมาณไก่เนื้อออกสู่ตลาดมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

2) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.68 ต่อปี และ 3.29 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2558 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 86.11 บาท และราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 153.57 บาท ใกล้เคียงกับราคาส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปของปีที่ผ่านมา

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 89.34 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 87.94 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 1.58 การผลิตเนื้อไก่ของโลกขยายตัวตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 87.38 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 86.28 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 1.27 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีการบริโภคปริมาณ 15.23 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 12.99 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.38 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 10.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.23 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 4.47 ผู้ผลิตรายเดิม (บราซิล สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป) ยังคงเป็นผู้ครองตลาด ในขณะที่ผู้ผลิตรายเล็กมีส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้น และบราซิลยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่สูงสุด คือ 3.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.74 ล้านตัน ในปี 2557 ร้อยละ 3.74 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ ซึ่งไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 8.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 8.64 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 0.63 ประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่ 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ราชอาณาจักรเบย์ เม็กซิโก สหภาพยุโรป และอิรัก โดยในปี 2559 คาดว่าประเทศดังกล่าวจะมีปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ 0.88 0.85 0.77 0.72 และ 0.71 ล้านตัน ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร และความต้องการบริโภคที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยคาดว่า ไทยจะผลิตไก่เนื้อปริมาณ 1,373.42 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1,310.58 ล้านตัว ในปี 2558 ร้อยละ 4.80

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมีปริมาณ 1.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.20 ล้านตัน ในปี 2558 ร้อยละ 5.53 เนื่องจากเนื้อไก่ยังเป็นอาหารที่จำเป็นเพื่อการบริโภค และมีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.07 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2559 การส่งออกเนื้อไก่ของไทย คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณ ความต้องการบริโภคของตลาด ทั้งตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยและ ตลาดอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มนำเข้าเนื้อไก่จากไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวัง โรคระบาดสัตว์ที่เข้มงวด และการรักษามาตรฐานการผลิตและคุณภาพสินค้า จนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และประเทศคู่ค้า ทำให้ไทยสามารถขยายการส่งออกเนื้อไก่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่รวมมีปริมาณ 620,000 ตัน มูลค่า 83,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 600,000 ตัน มูลค่า 80,000 ล้านบาท ในปี 2558 ร้อยละ 3.33 และร้อยละ 3.75 ตามลำดับ โดยแยกเป็นการส่งออกไก่สดแช่แข็งปริมาณ 190,000 ตัน มูลค่า 16,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปริมาณ 180,000 ตัน มูลค่า 15,500 ล้านบาท ในปี 2558 ร้อยละ 5.56 และร้อยละ 6.45 ตามลำดับ และเป็นการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปปริมาณ 430,000 ตัน มูลค่า 66,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 420,000 ตัน มูลค่า 64,500 ล้านบาท ในปี 2558 ร้อยละ 2.38 และร้อยละ 3.10 ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2559 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558 เนื่องจากมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) ราคาส่งออก

ปี 2559 คาดว่าราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ความต้องการบริโภคอาหารจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำ นอกจากนี้เศรษฐกิจของโลกที่ชะลอตัวส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคเนื้อไก่ เนื่องจากมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ

(2) สินค้าอาหารจากไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีทั้งในด้านคุณภาพและราคา ญ่ปุ่่นจึงได้อนุญาตให้ไทยส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งได้อีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2556 ประกอบกับมีปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัยทางด้านอาหาร ทำให้ญ่ปุ่่นเพิ่มการนำเข้าเนื้อไก่แปรรูปจากไทยเพื่อไปทดแทนส่งผลให้การส่งออกเนื้อไก่ของไทยไปญ่ปุ่่นขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability สามารถสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทยให้ประเทศคู่ค้ายอมรับ ทำให้ส่วนแบ่งตลาดส่งออกเนื้อไก่ของไทยในตลาดโลกเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยเฉพาะพันธุ์ไก่เนื้อ เมื่อเกิดสถานการณ์โรคระบาดในประเทศที่เป็นแหล่งผลิตพันธุ์ที่สำคัญ จึงทำให้เกิดความเสี่ยงในอุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อของไทย

(2) ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง อาทิ บราซิล สหรัฐอเมริกา และจีน

(3) แม้ปัจจุบัน (ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2558) ไม่มีรายงานการพบโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยเป็นเวลา 7 ปี นับจากวันที่ทำลายสัตว์ปีกตัวสุดท้าย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 แต่ประเทศคู่ค้าบางประเทศยังมีมาตรการห้ามนำเข้าเนื้อไก่สดจากไทย โดยต้องใช้ระยะเวลาในการขอให้แต่ละประเทศพิจารณายกเลิกการห้ามนำเข้าเนื้อไก่จากไทย แม้ว่าจะสหภาพยุโรปได้อนุญาตให้นำเข้าไก่สดจากไทยได้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2555 และญ่ปุ่่นได้อนุญาตให้ไทยส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งได้อีกครั้งหนึ่งตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2556 เป็นต้นมา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	16,694	16,621	16,976	17,299	17,966	1.89	18,365
บราซิล	12,863	12,645	12,308	12,692	13,080	-0.79	13,480
จีน	13,200	13,700	13,350	13,000	13,025	0.37	13,100
สหภาพยุโรป	9,320	9,565	9,910	10,330	10,600	3.40	10,845
อินเดีย	2,900	3,160	3,450	3,725	3,900	7.86	4,200
รัสเซีย	2,575	2,830	3,010	3,260	3,550	8.15	3,650
ไทย	1,350	1,550	1,500	1,570	1,650	4.23	1,650
ประเทศอื่น ๆ	22,257	23,211	23,990	24,673	24,173	2.24	24,046
รวมทั้งหมด	81,159	83,282	84,494	86,549	87,944	2.01	89,336

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	13,660	13,346	13,691	14,034	14,996	2.40	15,233
จีน	13,016	13,543	13,174	12,830	12,880	0.75	12,985
สหภาพยุโรป	9,010	9,198	9,498	9,906	10,160	3.19	10,375
ประเทศอื่น ๆ	44,149	45,553	46,624	48,182	48,240	2.36	48,783
รวมทั้งหมด	79,835	81,640	82,987	84,952	86,276	1.97	87,376

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
บราซิล	3,443	3,508	3,482	3,558	3,740	-1.49	3,880
สหรัฐอเมริกา	3,165	3,299	3,332	3,312	2,990	-1.09	3,221
สหภาพยุโรป	1,044	1,094	1,083	1,133	1,150	2.31	1,190
ไทย	467	538	504	546	580	4.58	570
จีน	422	411	420	430	395	-0.87	375
ตุรกี	206	284	337	379	340	13.78	360
ประเทศอื่น ๆ	826	953	1,097	1,112	1,036	6.26	1,092
รวมทั้งหมด	9,573	10,087	10,255	10,470	10,231	1.72	10,688

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
ญี่ปุ่น	895	877	854	888	900	0.24	875
ซาอุดีอาระเบีย	745	750	838	775	900	4.19	850
เม็กซิโก	578	616	682	722	760	7.32	770
สหภาพยุโรป	734	727	671	709	710	-0.91	720
อิรัก	598	610	673	722	690	4.65	710
แอฟริกาใต้	326	371	355	369	420	5.14	440
ฮ่องกง	410	300	272	299	360	-2.60	380
แองโกล่า	287	301	321	365	240	-1.64	260
จีน	238	254	244	260	250	1.23	260
คิวบา	134	196	182	186	210	8.83	235
ประเทศอื่น ๆ	3,283	3,538	3,597	3,598	3,199	-0.35	3,193
รวมทั้งหมด	8,228	8,540	8,689	8,893	8,639	1.39	8,693

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภคและส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	ผลผลิต ^{3/} (ล้านตัว)	ผลผลิต (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2554	994.32	1,362,997	896,152	51,260	415,585	466,845
2555	1,055.13	1,446,352	908,251	92,858	445,243	538,101
2556	1,103.32	1,512,418	1,008,012	91,242	413,164	504,406
2557	1,209.52	1,657,994	1,112,435	146,543	399,016	545,559
2558 ^{1/}	1,310.58	1,796,515	1,196,515	180,000	420,000	600,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.13	7.13	8.12	34.56	-0.88	5.29
2559 ^{2/}	1,373.42	1,882,667	1,262,667	190,000	430,000	620,000

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ ^{3/} ตั้งแต่ 2552 ปรับน้ำหนักไก่เฉลี่ยที่ใช้ในการคำนวณเพิ่มขึ้นจาก 2.00 เป็น 2.18 กก./ตัว
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็ง และเนื้อไก่แปรรูป ปี 2554 - 2559

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
ไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ (ตัน)	51,260	92,858	91,242	146,543	180,000	34.56	190,000
มูลค่า (ล้านบาท)	3,247	5,880	6,330	12,648	15,500	47.58	16,500
เนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ (ตัน)	415,585	445,243	413,164	399,016	420,000	-0.88	430,000
มูลค่า (ล้านบาท)	57,045	61,968	60,476	61,315	64,500	2.38	66,500
รวมทั้งหมด ปริมาณ (ตัน)	466,845	538,101	504,406	545,559	600,000	5.29	620,000
มูลค่า (ล้านบาท)	60,292	67,848	66,805	73,963	80,000	6.74	83,000

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป ปี 2554 - 2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	46.81	42.03	43.25	42.34	40.00	-1.61	41.00
ราคาส่งออก							
ไก่สดแช่แข็ง (บาท/กก.)	63.34	63.32	69.37	86.31	86.11	9.68	86.84
เนื้อไก่แปรรูป (บาท/กก.)	137.26	139.18	146.37	153.67	153.57	3.29	154.65

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

16. ไข่ไก่

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการผลิตไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.00 ต่อปี ตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2558 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 12,399.74 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 11,705.65 ล้านฟอง ของปี 2557 ร้อยละ 5.93 เนื่องจากราคาไข่ไก่ปี 2557 อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 การบริโภคไข่ไก่เฉลี่ยทั้งประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.84 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 12,212.96 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 11,562.06 ล้านฟอง ของปี 2557 ร้อยละ 5.63 เนื่องจากไข่ไก่มีราคาถูกเมื่อเทียบกับอาหารโปรตีนชนิดอื่นและสามารถปรุงอาหารได้ง่าย ประกอบกับภาครัฐและภาคเอกชนมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่เพื่อกระตุ้นการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

การส่งออกไข่ไก่แบ่งออกเป็น การส่งออกไข่ไก่สด และผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

- การส่งออกไข่ไก่สด

ปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไข่ไก่สดเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 20.60 ต่อปี และร้อยละ 21.70 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2558 การส่งออกไข่ไก่สดมีปริมาณ 186.77 ล้านฟอง มูลค่า 558.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 143.59 ล้านฟอง มูลค่า 445.62 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 30.07 และร้อยละ 25.27 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงต้นปี 2558 ราคาไข่ไก่ตกต่ำ เกษตรกรและผู้ประกอบการจึงส่งออกไข่ไก่ไปต่างประเทศเพื่อระบายผลผลิตในประเทศ

- การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.98 ต่อปี และร้อยละ 12.17 ต่อปี โดยในปี 2558 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 4,637.77 ตัน มูลค่า 410.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 4,077.74 ตัน มูลค่า 364.80 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 13.73 และร้อยละ 12.58 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกได้มากที่สุด คือ ไข่เหลวรวม ตลาดส่งออกที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 65 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวมทั้งหมด

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.17 ต่อปี และร้อยละ 17.88 ต่อปีตามลำดับ โดยในปี 2558 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2,388.00 ตัน มูลค่า 728.47 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 1,831.80 ตัน มูลค่า 565.08 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 30.36 และร้อยละ 28.91 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจะใช้เป็นส่วนผสมในการผลิต ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในประเทศและส่งออก ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามามากที่สุด คือ ไข่ขาวผง โดยนำเข้ามามากที่สุด จากประเทศอิตาลี คิดเป็นร้อยละ 28.85 ของปริมาณนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส และ อินเดีย

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ลดลงในอัตราร้อยละ 0.29 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยฟองละ 2.70 บาท ลดลงจากฟองละ 3.09 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 12.62 เนื่องจากมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงต้นปี 2558 แม้ว่าเกษตรกรบางส่วนมีการปรับลดการผลิต หรือปลดแม่ไก่ยืนกรงเร็วขึ้น แต่ระดับราคาก็ยังไม่สูงขึ้นมากนัก

2) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.89 ต่อปี และราคาผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.00 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเฉลี่ยฟองละ 2.99 บาท ลดลงจากฟองละ 3.10 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 3.69 และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยตันละ 88,558 บาท ลดลงจากตันละ 89,461 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 1.01

3) ราคานำเข้า

ปี 2554 - 2558 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.98 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เฉลี่ยตันละ 305,054 บาท ลดลงจากตันละ 308,483 บาท ของ 2557 ร้อยละ 1.11

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 12,967.91 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 12,399.74 ล้านฟอง ในปี 2558 ร้อยละ 4.58 เนื่องจากมีการขยายการผลิตตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ตามจำนวนประชากร ประกอบกับเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในเดือนธันวาคม 2558 เป็นโอกาสให้เกษตรกรขยายการเลี้ยงเพื่อรองรับตลาดส่งออกที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นได้

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าปริมาณการบริโภคไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากภาครัฐและภาคเอกชน มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ ซึ่งเกี่ยวกับคุณประโยชน์ไข่ไก่และปริมาณการบริโภคไข่ไก่ที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี 2558 เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในเดือนธันวาคม 2558 เป็นโอกาสให้ไทยส่งออกไข่ไก่ได้เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไข่ไก่ภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอ และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกบางประเภทยังต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จากกลุ่มประเทศที่สหภาพยุโรปให้การรับรองให้ใช้เป็นส่วนประกอบได้

(4) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะค่อนข้างทรงตัวหรือปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกร สหกรณ์ และภาคเอกชน มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภค รวมทั้งมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ ทำให้ความต้องการบริโภคขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) เกิดปัญหาภัยแล้งในปี 2558 และคาดว่าปี 2559 ปัญหาภัยแล้งจะรุนแรงขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ผลผลิตพืชอาหารสัตว์ได้รับความเสียหาย และส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในอาหารไก่ไข่ ทำให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

(2) สภาพอากาศที่แปรปรวน มีผลต่อสุขภาพของไก่ไข่ อาจทำให้มีภูมิคุ้มกันลดลง และเป็นโรคได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้อัตราการให้ไข่ลดลงได้

(3) หน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดงานวันไข่โลก เพื่อประชาสัมพันธ์คุณประโยชน์ไข่ไก่และรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคไข่ไก่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรมีการจัดการฟาร์มที่ดีและมีการวางแผนการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตและแก้ไขปัญหาผลผลิตเกินความต้องการบริโภค

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคไข่ไก่ของไทย ปี 2554 - 2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	10,024.43	10,998.33	11,148.49	11,705.65	12,399.74	5.00	12,967.91
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	71.71	149.72	177.91	143.59	186.77	20.60	n.a.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	9,952.72	10,848.61	10,970.58	11,562.06	12,212.96	4.84	n.a.
อัตราการบริโภค (ฟอง/คน/ปี)	155	168	169	180	n.a.	-	n.a.

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น ** ประมาณการ

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์ ปี 2554 - 2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	71.71	149.72	177.91	143.59	186.77	20.60
มูลค่า (ล้านบาท)	221.99	395.41	461.73	445.62	558.23	21.70
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	3,481.40	3,358.49	3,971.14	4,077.74	4,637.77	7.98
มูลค่า (ล้านบาท)	265.69	273.36	322.39	364.80	410.71	12.17

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ ปี 2554 - 2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	1,565.75	1,942.90	1,927.25	1,831.80	2,388.00	8.17
มูลค่า (ล้านบาท)	333.86	519.09	528.54	565.08	728.47	17.88

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2554 - 2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง) ^{1/}	3.01	2.56	3.06	3.09	2.70	-0.29
ราคาส่งออก ^{2/} (เอฟ.โอ.บี.) ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	3.10	2.64	2.60	3.10	2.99	0.89
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	76,317.00	81,394.00	81,183.00	89,461.00	88,558.00	4.00
ราคานำเข้า ^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ.) ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	213,227.00	267,173.00	274,246.00	308,483.00	305,054.00	8.98

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

17. สุกร

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.82 ต่อปี ในปี 2558 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 111.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีปริมาณ 110.57 ล้านตัน ร้อยละ 0.80 ประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย เวียดนาม และแคนาดา ผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.07 ร้อยละ 7.60 ร้อยละ 1.50 ร้อยละ 4.78 ร้อยละ 1.02 และร้อยละ 1.94 ตามลำดับ ส่วนจีนผลิตลดลงร้อยละ 0.59

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.82 ต่อปี ในปี 2558 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 110.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีปริมาณ 110.04 ล้านตัน ร้อยละ 0.82 ประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยจีน สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา บราซิล ญี่ปุ่น และเวียดนาม มีการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ร้อยละ 1.38 ร้อยละ 7.89 ร้อยละ 1.44 ร้อยละ 0.08 และร้อยละ 0.96 ตามลำดับ ส่วนรัสเซียมีการบริโภคลดลงร้อยละ 0.03 เนื่องจากมีการนำเข้าลดลงจากผลของการห้ามนำเข้าสินค้าอาหารจากสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ ที่ดำเนินมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซีย

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ ลดลงในอัตราร้อยละ 0.20 ต่อปี ในปี 2558 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 7.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีปริมาณ 6.87 ล้านตัน ร้อยละ 3.96 ประเทศเม็กซิโกและสหรัฐอเมริกามีการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.95 และร้อยละ 8.49 ตามลำดับ ประเทศที่ส่งออกลดลง ได้แก่ แคนาดา และจีน ส่งออกลดลงร้อยละ 0.67 และร้อยละ 9.75 ตามลำดับ โดยจีนเป็นประเทศคู่แข่งในตลาดฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของไทย

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ ลดลงในอัตราร้อยละ 1.12 ต่อปี ในปี 2558 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญมีปริมาณรวม 6.44 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก ปี 2557 ซึ่งมีปริมาณ 6.36 ล้านตัน ร้อยละ 1.26 ประเทศที่นำเข้าลดลง ได้แก่ ญี่ปุ่น ลดลงร้อยละ 4.65 เนื่องจากความต้องการในประเทศลดลง สำหรับเม็กซิโก จีน เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และฮ่องกง นำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.47 ร้อยละ 11.83 ร้อยละ 25.00 ร้อยละ 9.85 และร้อยละ 9.51 ตามลำดับ จีนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น ขณะที่ปริมาณการผลิตลดลง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตสุกรของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.26 ต่อปี ในปี 2558 มีปริมาณการผลิตสุกร 13.30 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.82 ล้านตัว ของปี 2557 ร้อยละ 3.74 เนื่องจาก ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ในปี 2557 ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้เลี้ยงรายใหญ่และรายกลางขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีปัญหาเรื่องโรคในสุกรเพิ่มขึ้น แต่เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถปรับปรุงด้านการจัดการ ฟาร์มและควบคุมโรคได้ดีขึ้น ส่งผลให้ผู้เลี้ยงสุกรที่มีศักยภาพขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของไทย เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.41 ต่อปี สุกรที่ผลิตได้ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลักประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ปี 2558 มีปริมาณการบริโภคสุกร 12.17 ล้านตัว หรือ 0.974 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 0.52

(2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจาก ข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 1 - 2 และสุกรมีชีวิต ร้อยละ 3 - 4 เนื้อสุกรส่งออกไปยัง สเปน,ลาว รัสเซีย และฮ่องกง ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่น และฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สเปน,ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และ เวียดนาม ปี 2554-2558 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.98 ต่อปี ในปี 2558 ส่งออกเนื้อสุกรชำแหละปริมาณ 3,200 ตัน มูลค่า 200 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,635 ตัน มูลค่า 152.49 ล้านบาท ร้อยละ 21.44 และร้อยละ 31.16 ตามลำดับ ปี 2554-2558 ปริมาณ การส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.20 ต่อปี ส่วนในปี 2558 ส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปปริมาณ 13,500 ตัน มูลค่า 2,600 ล้านบาท ลดลงจากปี 2557 ซึ่งส่งออกปริมาณ 14,592 ตัน มูลค่า 2,657.87 ล้านบาท ร้อยละ 7.48 และร้อยละ 2.18 ตามลำดับ สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกปริมาณ 810,700 ตัว มูลค่า 3,700 ล้านบาท เป็นสุกรพันธุ์ 238,700 ตัว มูลค่า 1,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งส่งออก 25,168 ตัว มูลค่า 141.91 ล้านบาท คิดเป็น 8.48 เท่า และ 6.75 เท่าตามลำดับ และเป็นสุกรมีชีวิตอื่น ๆ 572,000 ตัว มูลค่า 2,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งส่งออก 388,846 ตัว มูลค่า 1,765.06 ล้านบาท ร้อยละ 47.10 และร้อยละ 47.30 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2554 - 2558 ปริมาณการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้เพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 18.94 ต่อปี ในปี 2558 นำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 37,000 ตัน มูลค่า 820 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 26,956 ตัน มูลค่า 574.59 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 37.26 และร้อยละ 42.71

ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่นำเข้าจาก เยอรมนี บราซิล เกาหลีใต้ และเดนมาร์ก และส่วนอื่น ๆ จากอิตาลี เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี และสเปน ปี 2554 – 2558 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.14 ต่อปี ในปี 2558 นำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปริมาณ 950 ตัน มูลค่า 110 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 ซึ่งมีการนำเข้าปริมาณ 1,014 ตัน มูลค่า 81.26 ล้านบาท ปริมาณลดลงร้อยละ 6.31 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.37

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.01 ต่อปี ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2558 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 66.00 บาท ลดจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 75.08 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 12.09 เนื่องจากปริมาณการผลิตสุกรเพิ่มขึ้นประกอบกับภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ ชบเซาทำให้ตลาดชะลอตัว

2) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 1.97 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเฉลี่ยกิโลกรัมละ 62.50 บาท สูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 7.98 ส่วนในปี 2554-2558 ราคาเนื้อสุกรแปรรูปลดลงในอัตราร้อยละ 4.70 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป เฉลี่ยกิโลกรัมละ 192.59 บาท สูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 5.74

3) ราคานำเข้า

ปี 2554 - 2558 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวมสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 17.53 ต่อปี โดยในปี 2558 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม เฉลี่ยกิโลกรัมละ 22.16 บาท สูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 3.94 ส่วนราคานำเข้าดิบ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 29.66 บาท สูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 6.16

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 111.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.45 โดยคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญหลายประเทศ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย และเวียดนาม จะผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.22 ร้อยละ 1.40 ร้อยละ 1.71 ร้อยละ 5.70 และร้อยละ 1.20 ตามลำดับ สหรัฐอเมริกามีการผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากฟื้นตัวจากปัญหาโรคท้องร่วงติดต่อ (PED) ส่วนการผลิตสุกรในรัสเซียยังคงเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการบริโภคภายในประเทศสูง และราคาอาหารสัตว์มีเสถียรภาพ จึงมีการลงทุนขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 111.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.25 โดยคาดว่าสหรัฐอเมริกา รัสเซีย บราซิล เวียดนาม และเม็กซิโก จะบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.74 ร้อยละ 1.71 ร้อยละ 1.52 ร้อยละ 1.04 และร้อยละ 3.29 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนจีน สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น การบริโภคจะลดลงร้อยละ 0.10 ร้อยละ 0.39 และร้อยละ 0.20 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 7.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.60 โดยคาดว่าสหรัฐอเมริกา บราซิล ชิลี และเม็กซิโก จะส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.50 ร้อยละ 2.65 ร้อยละ 8.11 และร้อยละ 15.38 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกเพิ่มขึ้น สหรัฐอเมริกามีการส่งออกเพิ่มขึ้นเนื่องจากสามารถแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งได้ ทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในตลาดเม็กซิโก แคนาดาและจีนการส่งออกจะทรงตัว ส่วนสหภาพยุโรปจะส่งออกลดลงร้อยละ 0.85

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้ามีปริมาณรวม 6.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.43 โดยคาดว่าเม็กซิโก จีน เกาหลีใต้ และฮ่องกง จะนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.35 ร้อยละ 0.59 ร้อยละ 4.17 และร้อยละ 5.26 ตามลำดับ ส่วนญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา จะนำเข้าลดลงร้อยละ 1.57 และร้อยละ 9.56 ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าการผลิตสุกรมีปริมาณ 13.662 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 13.297 ล้านตัว ของปี 2558 ร้อยละ 2.74 เนื่องจากตลาดภายในประเทศยังคงมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง และยังมีปัจจัยบวกจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา สปป.ลาว เป็นต้น และคาดว่าจะสามารถส่งออกเนื้อสุกรไปรัสเซียได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับเศรษฐกิจของรัสเซียที่คาดว่าจะเติบโตขึ้นในปี 2559

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าการบริโภคสุกรจะเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2558 เนื่องจากปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคสุกร 12.50 ล้านตัว หรือ 1.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.67

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสุกรที่ลดลง จะเอื้ออำนวยให้สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศรัสเซียที่คาดว่าจะกลับมาส่งออกได้อย่างต่อเนื่องหลังประสบปัญหาค่าเงินผันผวน ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะการส่งออกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาดยังมีความต้องการเพิ่มขึ้น สำหรับสุกรมีชีวิตที่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะสปป.ลาว คาดว่าจะไม่เพิ่มขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากความเข้มงวดในการนำเข้าของจีนจะทำให้การส่งออกไปจีนโดยผ่าน สปป.ลาว มีปัญหาหยุดชะงักในบางช่วง แม้ว่าความต้องการสุกรขุนของ สปป.ลาว และจีนยังคงมีต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) และการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรจะใกล้เคียงกับปี 2558

(4) ราคา

ปี 2559 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยจะใกล้เคียงกับปี 2558 หรือลดลงเล็กน้อยเนื่องจากปริมาณการผลิตยังคงเพิ่มขึ้น ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูป คาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2558

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 โรคระบาด เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตสุกร โดยเฉพาะโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (PRRS) และโรคท้องร่วงติดต่อ (PED) ที่ทำให้ผลผลิตสุกรเกิดความเสียหาย แม้ว่าจะมีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก็ยังมีโอกาสเกิดโรคดังกล่าวอยู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศหากมีความแปรปรวนจะทำให้สุกรมีภูมิคุ้มกันต่ำ ส่งผลให้การผลิตลดลงและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

2.3.2 ค่าเงินผันผวน แม้จะยังมีการส่งออกสุกรไม่มากนักเมื่อเทียบกับปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถส่งออกเนื้อสุกรไปรัสเซียได้เป็นครั้งแรกในเดือนธันวาคม 2557 แต่รัสเซียเกิดปัญหาเศรษฐกิจทำให้ค่าเงินรูเบิลตกต่ำลงเป็นอย่างมาก จึงต้องระงับการส่งออกชั่วคราวในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2558 และกลับมาส่งออกได้อีกครั้งในเดือนมิถุนายน 2558 จนถึงปัจจุบัน (กันยายน 2558) และคาดว่าจะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากค่าเงินมีความผันผวนน้อยก็จะทำให้การส่งออกมีเสถียรภาพมากขึ้น

2.3.3 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกร

(1) **ภัยแล้ง** ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมา การผลิตทางการเกษตรในหลายพื้นที่ของประเทศได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันภัยแล้งได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากภาวะฝนทิ้งช่วง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการผลิตอาหารสัตว์ โดยเฉพาะการปลูกข้าวทำให้ผลผลิตลดลง โดยปลายข้าวและรำจะลดลงตามไปด้วย จึงเป็นปัจจัยลบที่ส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) ราคาน้ำมันและก๊าซ มีแนวโน้มที่จะทรงตัวในระดับต่ำ ซึ่งจะส่งผลดีต่อต้นทุนค่าขนส่งทำให้ต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบอาหารสัตว์และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ลดลง จึงเป็นปัจจัยบวกที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตสุกร

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2554-2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
จีน	50,604	53,427	54,930	56,710	56,375	2.80	56,500
สหภาพยุโรป	22,953	22,526	22,359	22,533	23,000	0.04	22,900
สหรัฐอเมริกา	10,331	10,554	10,525	10,370	11,158	1.37	11,314
บราซิล	3,227	3,330	3,335	3,400	3,451	1.56	3,510
รัสเซีย	2,064	2,175	2,400	2,510	2,630	6.48	2,780
เวียดนาม	2,262	2,307	2,349	2,425	2,450	2.12	2,475
แคนาดา	1,817	1,844	1,822	1,805	1,840	0.04	1,880
ฟิลิปปินส์	1,288	1,310	1,340	1,353	1,370	1.57	1,390
อื่น ๆ	9,035	9,395	9,763	9,460	9,184	0.40	9,213
รวม	103,581	106,868	108,823	110,566	111,458	1.82	111,962

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2554-2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
จีน	51,108	53,802	55,406	57,169	57,200	2.90	57,140
สหภาพยุโรป*	20,822	20,382	20,147	20,381	20,662	0.16	20,582
สหรัฐอเมริกา	8,337	8,441	8,665	8,650	9,340	2.55	9,409
รัสเซีย	3,035	3,239	3,267	3,024	2,929	1.39	2,979
บราซิล	2,644	2,670	2,751	2,846	2,887	2.43	2,931
ญี่ปุ่น	2,522	2,557	2,549	2,543	2,545	0.13	2,540
เวียดนาม	2,238	2,275	2,315	2,389	2,412	2.01	2,437
เม็กซิโก	1,710	1,850	1,956	1,991	2,125	5.21	2,195
อื่น ๆ	10,754	11,044	11,304	11,051	10,844	0.17	11,013
รวม	103,170	106,260	108,360	110,044	110,944	1.82	111,226

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2554-2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	2,357	2,440	2,262	2,203	2,268	-1.78	2,370
สหภาพยุโรป*	2,150	2,165	2,227	2,166	2,350	1.80	2,330
แคนาดา	1,197	1,243	1,246	1,218	1,210	0.01	1,210
บราซิล	584	661	585	556	565	-2.36	580
จีน	244	235	244	277	250	2.15	250
ชิลี	139	180	164	163	185	4.84	200
เม็กซิโก	86	95	111	117	130	10.90	150
เซอร์เบีย	4	6	4	25	40	82.80	45
ออสเตรเลีย	41	36	36	37	38	-1.24	40
อื่น ๆ	153	207	148	111	109	-12.20	84
รวม	6,955	7,268	7,027	6,873	7,145	-0.20	7,259

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2554-2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
ญี่ปุ่น	1,254	1,259	1,223	1,332	1,270	0.82	1,250
เม็กซิโก	594	706	783	818	920	10.76	960
จีน	758	730	770	761	845	2.62	850
เกาหลีใต้	640	502	388	480	600	-1.72	625
สหรัฐอเมริกา	364	364	399	457	502	9.09	454
ฮ่องกง	432	414	399	347	380	-4.24	400
ออสเตรเลีย	175	194	183	191	230	5.45	250
ฟิลิปปินส์	145	138	172	200	210	11.76	220
อื่น ๆ	2,196	2,551	2,280	1,772	1,481	-10.88	1,457
รวม	6,558	6,858	6,597	6,358	6,438	-1.12	6,466

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ปี 2554-2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 [*]	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 [*]
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	11.886	12.829	13.072	12.823	13.297	2.26	13.662
(ล้านตัน)	0.951	1.026	1.046	1.026	1.064	2.27	1.093
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	12,027	14,416	15,957	17,227	16,700	8.71	n.a.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	0.901	0.984	1.010	0.969	0.974	1.41	1.000

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิต ปี 2554-2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	2,577	2,070	3,840	2,635	3,200	6.98
มูลค่า: ล้านบาท	140.24	130.06	226.07	152.49	200.00	9.08
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	9,450	12,346	12,117	14,592	13,500	9.20
มูลค่า: ล้านบาท	2,155.60	2,592.97	2,437.61	2,657.87	2,600.00	4.08
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัว)	83,044	35,782**	17,988	25,168	238,700	19.24
มูลค่า: ล้านบาท	318.58	67.98**	66.34	141.91	1,100.00	37.91
สุกรมีชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ (ตัว)	353,716***	533,593	243,261	388,846	572,000	6.66
มูลค่า: ล้านบาท	1,579.76	2,018.79	925.68	1,765.06	2,600.00	9.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ปรับข้อมูลส่งออกที่ผิดปกติ เดือนมกราคม 2555

*** ปรับข้อมูลส่งออกที่ผิดปกติ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) ปี 2554-2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	836	793	801	1,014	950	5.14
มูลค่า (ล้านบาท)	54.00	55.90	65.20	81.26	110.00	19.69
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	21,463	14,140	12,548	26,956	37,000	18.94
มูลค่า (ล้านบาท)	289.48	161.76	161.90	574.59	820.00	39.79

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2554-2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	65.50	56.65	65.35	75.08	66.00	3.01
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	54.42	62.83	58.87	57.88	62.50	1.97
เนื้อสุกรแปรรูป	228.11	210.02	201.17	182.14	192.59	-4.70
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม	13.49	11.44	12.90	21.32	22.16	17.53
ดิบ	22.77	19.76	24.32	27.94	29.66	9.15

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

: กรมศุลกากร

18. โคน้ำ

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตเนื้อโคของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.30 ต่อปี ในปี 2558 มีปริมาณการผลิต 58.44 ล้านตัน ลดลงจากปี 2557 ที่มีปริมาณการผลิต 59.75 ล้านตัน ร้อยละ 2.18 อินเดียมีการผลิตเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด และสหภาพยุโรปมีการผลิตเพิ่มขึ้นในปี 2558 ส่วนสหรัฐอเมริกามีการผลิตลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2554 และบราซิลมีการผลิตลดลงในปี 2558

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.10 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมา ได้แก่ บราซิล และสหภาพยุโรป การบริโภคเนื้อโคในปี 2558 มีปริมาณ 56.47 ล้านตัน ลดลงจากปี 2557 ที่มีการบริโภค ปริมาณ 57.71 ล้านตัน ร้อยละ 2.15

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 การส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.68 ต่อปี อินเดีย มีการส่งออกมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ บราซิลและออสเตรเลีย ในปี 2558 มีการส่งออกเนื้อโค 9.60 ล้านตัน ลดลงจากปี 2557 ที่มีการส่งออก 9.99 ล้านตัน ร้อยละ 3.89 เนื่องจากอินเดีย บราซิล ออสเตรเลีย และ สหรัฐอเมริกามีการส่งออกลดลง จากสภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทำให้ตลาดซบเซา และปริมาณการผลิต ในภาพรวมที่ลดลงในปี 2558 ส่งผลให้การส่งออกลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 การนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.97 ต่อปี ในปี 2558 มีการนำเข้าเนื้อโค 7.56 ล้านตัน ลดลงจากปี 2557 ที่มีการนำเข้า 7.90 ล้านตัน ร้อยละ 4.31 เนื่องจากรัสเซีย และฮ่องกงมีการนำเข้าลดลง คิดเป็นร้อยละ 24.65 และ ร้อยละ 30.34 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 การผลิตโคเนื้อของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 2.55 ต่อปี สำหรับปี 2558 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ 0.980 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีปริมาณการผลิต 0.975 ล้านตัว ร้อยละ 0.63 เนื่องจากราคาโคเนื้อที่สูงขึ้นในปี 2556-2557 ประกอบกับมีความต้องการจากตลาดทั้งในประเทศและ ประเทศเพื่อนบ้าน จึงใจให้เกษตรกรบางส่วนที่สนใจที่หันมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราเพียงร้อยละ 0.09 ต่อปี สำหรับปี 2558 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคเนื้อโค 1.258 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 211.34 พันตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 0.08 ความต้องการของตลาดภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยตลาดยังคงนิยมบริโภคเนื้อโคแบบซาบูหรือปิ้งย่าง

(2) การส่งออก

ปี 2554 - 2558 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18.47 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และสปป.ลาว ปี 2558 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 217,310 ตัว มูลค่า 1,960.00 ล้านบาท เทียบกับปี 2557 ซึ่งส่งออกรายละ 244,457 ตัว มูลค่า 1,765.78 ล้านบาท ปริมาณลดลงร้อยละ 11.11 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.00 ยังคงมีความต้องการเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น เช่น ลาว เวียดนาม มาเลเซีย เป็นต้น

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลง ร้อยละ 8.66 ต่อปี ปี 2558 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 2,900 ตัน มูลค่า 293.00 ล้านบาท เทียบกับปี 2557 ซึ่งส่งออกรายละ 7,338.85 ตัน มูลค่า 806.34 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 60.48 และร้อยละ 63.66 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณเนื้อโคที่ลดลง และราคาเนื้อโคสูงขึ้นจึงส่งผลให้การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ชะลอตัวลง

(3) การนำเข้า

ปี 2554 - 2558 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 33.24 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศเมียนมาร์ ปี 2558 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 148,500 ตัว มูลค่า 2,107.00 ล้านบาท เทียบกับปี 2557 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 126,790 ตัว มูลค่า 1,788.45 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.12 และ ร้อยละ 17.81 ตามลำดับ โคมีชีวิตส่วนใหญ่นำเข้าจากเมียนมาร์ เพื่อบริโภคและนำมาเลี้ยงขุนก่อนที่จะส่งออกต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และโคมีชีวิตอีกส่วนหนึ่งนำเข้าจากออสเตรเลีย เพื่อนำมาขุนและบริโภคภายในประเทศ

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.00 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ปี 2558 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 10,640 ตัน มูลค่า 2,345 ล้านบาท เทียบกับปี 2557 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 14,411.57 ตัน มูลค่า 2,340.29 ล้านบาท ปริมาณลดลงร้อยละ 26.17 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 จากการที่ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้น ส่งผลให้มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อโคจากออสเตรเลียลดลง แต่มีการนำเข้าเนื้อโคจากอินเดียเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2554 - 2558 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 22.15 ต่อปี สำหรับปี 2558 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 106.00 บาท สูงขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีราคากิโลกรัมละ 94.22 บาท ร้อยละ 12.50 เนื่องจากผลผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น แต่มีบางช่วงการส่งออกโคมีชีวิตหยุดชะงักชั่วคราว จึงส่งผลกระทบต่อราคาโคเนื้อภายในประเทศลดลง

2) ราคาส่งออก

ปี 2554 - 2558 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 0.82 ต่อปี ในปี 2558 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 24.87 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 4.22 ต่อปี ในปี 2558 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 8.05

3) ราคานำเข้า

ปี 2554 - 2558 ราคานำเข้าโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 42.19 ต่อปี ในปี 2558 ราคานำเข้าโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 0.59 ส่วนราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 10.23 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าจะเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอความต้องการเพื่อรองรับผู้บริโภคในตลาดบน ในปี 2558 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 35.72

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 59.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.29 ผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป จีนและอินเดีย ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.86 ร้อยละ 1.86 ร้อยละ 0.27 ร้อยละ 0.52 และร้อยละ 61.55 ตามลำดับ เนื่องจากการขยายการผลิตตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอินเดียมีการผลิตเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 60 ส่วนการผลิตของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2559 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโค 57.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.96 โดยประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุดยังคงเป็นสหรัฐอเมริกา 11.67 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 7.89 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 7.62 ล้านตัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโค 9.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 3.39 อินเดียยังคงเป็นผู้ส่งออกมากที่สุด 2.18 ล้านตัน รองลงมาคือ บราซิล 1.78 ล้านตัน และออสเตรเลีย 1.63 ล้านตัน ในขณะที่มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ บราซิลมีการส่งออกเพิ่มขึ้นแต่ในอัตราที่ลดลงจากการที่มีการแข่งขันสูง และมีการเปิดตลาดกับจีนอีกครั้งหนึ่ง ส่วนสหรัฐอเมริกามีการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจากตลาดในเอเชียที่ออสเตรเลียส่งออกลดลง ขดเขยกับตลาดแคนาดาและเม็กซิโกที่มีส่วนแบ่งตลาดลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลก 7.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.01 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลัก เช่น รัสเซีย จีน และฮ่องกง มีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้น โดยจีนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.67 จากความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่มีมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ส่วนสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าลดลง ร้อยละ 11.42 เนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่ามีปริมาณการผลิต 0.995 ล้านตัว หรือ 167.20 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.46 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนเห็นว่าโคเนื้อ มีราคาสูง เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน จึงเริ่มหันมาเก็บรักษาแม่พันธุ์โคไว้ และหาซื้อแม่โคเข้ามาเลี้ยง เพื่อขยายพันธุ์ต่อ อีกทั้งกรมปศุสัตว์ได้ออกมาตรการควบคุมการส่งออกโคเนื้อเพศเมียที่เข้มงวดมากขึ้น และขอความร่วมมือในการห้ามฆ่าโคเพศเมีย เพื่อป้องกันการขาดแคลนโคเนื้อ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตโคเนื้อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

โคที่ผลิตได้จะใช้บริโภคในประเทศเกือบทั้งหมด และมีบางส่วนที่ได้จากการนำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย และการลักลอบนำเข้าทั้งในรูปของโคมีชีวิตและเนื้อโคชำแหละ ปี 2559 คาดว่าการบริโภคจะเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคเนื้อโคแบบปิ้งย่างที่เพิ่มขึ้นและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

(2) การส่งออก

ปี 2559 คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิตและเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จะลดลงจากปี 2558 เนื่องจากราคาภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการส่งออกลดลงเล็กน้อย

(3) การนำเข้า

ปี 2559 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตจะเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากยังคงมีความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น และคาดว่า การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะลดลงจากปี 2558 เนื่องจากราคานำเข้าเพิ่มสูงขึ้น

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ปี 2559 คาดว่าราคาจะใกล้เคียงหรือลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น

2) **ราคาส่งออก และราคานำเข้า** ปี 2559 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิตจะสูงขึ้นเล็กน้อย ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะใกล้เคียงกับปี 2558 ส่วนราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่าจะสูงขึ้นจากปี 2558

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าของไทย

2.3.1 การผลิต

ปัจจุบันการผลิตโคเนื้อของไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากราคาที่สูงขึ้นจูงใจให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น อีกทั้งรัฐบาลยังมีโครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ (1 ตุลาคม 2558 - 30 กันยายน 2565) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยเป็นโครงการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงาน ใช้งบประมาณจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จัดทำปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร (โคเนื้อเพศเมียพันธุ์ดีรายละ 5 ตัว โรงเรือน และการจัดการอาหารสัตว์) ผ่านการกู้ยืมเงินของสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่เกษตรกรเป็นสมาชิก เป็นวงเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่ปลอดการชำระหนี้เงินต้นและปลอดดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลา 3 ปีแรก ซึ่งจะช่วยลดภาระทางการเงินและการจ่ายค่าดอกเบี้ยของเกษตรกรในช่วงเวลาที่โคเนื้อยังไม่ให้ผลผลิต เกษตรกรจะมีรายได้อย่างสม่ำเสมอจากการใช้มูลโคผลิตปุ๋ยอินทรีย์และพลังงานทดแทน นอกเหนือจากผลผลิตโคเนื้อ สร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรและความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อยที่เป็นต้นน้ำของห่วงโซ่ การผลิตโคเนื้อของประเทศ ซึ่งจะสามารถเพิ่มผลผลิตโคเนื้อเพื่อรองรับความต้องการบริโภคทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สปป.ลาว เวียดนาม และจีนได้

2.3.2 การนำเข้าและส่งออก

ไทยมีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพดีซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง แต่ผลผลิตโคเนื้อที่มีแนวโน้มลดลงตลอด 3 - 4 ปีที่ผ่านมา และในปี 2558 ผลผลิตเริ่มเพิ่มขึ้น แต่การเพิ่มผลผลิตโคเนื้อนั้นทำได้ค่อนข้างยากและต้องอาศัยระยะเวลา โดยในปี 2558 จากราคาโคเนื้อในประเทศที่สูงขึ้นและการประสบปัญหาจัดหาโคเนื้อเข้าขุน จึงมีการนำเข้าโคเนื้อจากออสเตรเลียเพื่อนำมาขุนและบริโภคภายในประเทศ การนำเข้าโคเนื้อส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 ส่วนหนึ่งนำเข้าจากเมียนมาร์ เพื่อนำมาบริโภคในประเทศและมีบางส่วนนำเข้ามา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

และส่งออกไปทันที แต่อีกส่วนหนึ่งนำเข้ามาเลี้ยงขุนระยะสั้น 2-3 เดือน ก่อนส่งออกไปยัง สปป.ลาว และ ส่งต่อไปยังจีน ซึ่งตลาดจีนนั้นเป็นการส่งออกที่ไม่ปรากฏในสถิติการส่งออก เนื่องจากไทยยังไม่ปลดโรคปาก และเท้าเปื่อย นอกจากนี้ยังมีปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการส่งออก เช่น เส้นทางลำน้ำโขงบางฤดูน้ำลด ส่งผลให้ไม่สามารถขนส่งสินค้าไป สปป.ลาวและจีนตอนใต้ได้ ราคาโคเนื้อที่สูงขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกโคเนื้อได้เพิ่มขึ้น แต่หากมีอุปสรรคทำให้การส่งออกไปสปป.ลาว-จีน หยุดชะงัก ซึ่งที่ผ่านมาในเดือนกุมภาพันธ์ เมษายน และตุลาคม 2558 เกิดปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ไม่สามารถส่งออกได้ จะส่งผลต่อเนื้อทำให้ราคาโคเนื้อในประเทศลดลงตามไปด้วย ซึ่งหากมีการเจรจาหรือสามารถแก้ปัญหาจากปัจจัยภายนอกเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยให้การส่งออกมีเสถียรภาพและสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้อีกด้วย

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 *
สหรัฐอเมริกา	11,983	11,848	11,751	11,076	10,861	-2.61	11,389
บราซิล	9,030	9,307	9,675	9,723	9,425	1.30	9,600
สหภาพยุโรป	8,114	7,708	7,388	7,443	7,540	-1.80	7,560
จีน	6,475	6,623	6,730	6,890	6,750	1.24	6,785
อินเดีย	3,308	3,491	3,800	4,100	4,200	6.59	4,500
อื่น ๆ	19,250	19,550	20,123	20,514	19,667	-12.45	17,077
รวม	58,160	58,527	59,467	59,746	58,443	0.30	59,196

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 *
สหรัฐอเมริกา	11,646	11,739	11,608	11,242	11,400	-0.86	11,671
บราซิล	7,730	7,845	7,885	7,896	7,870	0.43	7,890
สหภาพยุโรป	8,034	7,760	7,520	7,515	7,610	-1.40	7,620
จีน	6,449	6,680	7,052	7,297	7,350	3.56	7,450
อาร์เจนตินา	2,320	2,458	2,664	2,503	2,510	1.77	2,415
อื่น ๆ	20,338	20,565	21,056	21,255	19,726	-0.28	19,960
รวม	56,517	57,047	57,785	57,708	56,466	0.10	57,006

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 *
อินเดีย	1,268	1,411	1,765	2,082	2,000	13.89	2,175
บราซิล	1,340	1,524	1,849	1,909	1,625	6.30	1,775
ออสเตรเลีย	1,410	1,407	1,593	1,851	1,815	8.10	1,625
สหรัฐอเมริกา	1,263	1,112	1,174	1,167	1,035	-3.44	1,100
นิวซีแลนด์	503	517	529	579	590	4.42	598
อื่น ๆ	2,288	2,167	2,216	2,402	2,536	3.14	2,653
รวม	8,072	8,138	9,126	9,990	9,601	5.68	9,926

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559*
สหรัฐอเมริกา	933	1,007	1,020	1,337	1,559	14.00	1,381
รัสเซีย	994	1,027	1,023	929	700	-7.70	735
ญี่ปุ่น	745	737	760	739	740	-0.11	727
จีน	29	99	412	417	600	111.64	700
ฮ่องกง	152	241	473	646	450	37.12	500
อื่น ๆ	3,598	3,568	3,801	3,832	3,510	0.22	3,676
รวม	6,451	6,679	7,489	7,900	7,559	4.97	7,711

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2554 - 2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559*
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	1.087	1.026	0.995	0.975	0.980	-2.55	0.995
(พันตันน้ำหนักซาก)	161.41	147.81	143.29	140.36	164.79	-0.10	167.20
ส่งออก ^{2/} (พันตัน)	4.463	7.658	11.966	7.926	2.900	-7.95	n.a.
นำเข้า ^{2/} (พันตัน)	7.626	10.818	18.288	17.343	10.640	12.05	n.a.
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.254	1.254	1.257	1.257	1.258	0.09	1.259
(พันตันน้ำหนักซาก)	180.580	180.580	181.008	181.008	211.344	3.22	211.512

หมายเหตุ: * ประมาณการ โดยตั้งแต่ปี 2558 ปรับน้ำหนักโคเนื้อเฉลี่ยจาก 300 กก./ตัว เป็น 350 กก./ตัว

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2554 - 2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	121,778	143,001	228,068	244,457	217,310	18.47
มูลค่า (ล้านบาท)	998.04	1,153.07	1,513.80	1,765.78	1,960.00	19.43
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	4,463.89	7,658.65	11,966.37	7,338.85	2,900.00	-8.66
มูลค่า (ล้านบาท)	381.40	778.33	1,007.62	806.34	293.00	-4.80
การนำเข้า						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	46,107	74,601	204,882	126,790	148,500	33.24
มูลค่า (ล้านบาท)	205.03	317.18	777.82	1,788.45	2,107.00	89.45
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	7,626.37	10,818.95	18,288.00	14,411.57	10,640.00	10.00
มูลค่า (ล้านบาท)	1,078.68	1,611.05	2,137.29	2,340.29	2,345.00	21.25

หมายเหตุ: * - การส่งออกโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือน มิ.ย. 55 จากการส่งออกโคเนื้อไปเยอรมนี 234,733 ตัว มูลค่า 407,428 บาท เฉลี่ยตัวละ 1.74 บาท
 - การนำเข้าโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือน พ.ค. 56 จากการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์ 74,362 ตัว มูลค่า 59,048,000 บาท เฉลี่ยตัวละ 795.40 บาท และเดือน มิ.ย. 56 จากการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์ 24,510 ตัว มูลค่า 38,440,000 บาท เฉลี่ยตัวละ 1,568.34 บาท

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย
ปี 2554 - 2558

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	49.76	57.81	70.39	94.22	106.00	22.15
ราคาส่งออก ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	8,195.57	8,063.37	6,637.48	7,223.28	9,019.37	0.82
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	85.44	101.63	84.20	109.88	101.03	4.22
ราคานำเข้า ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	4,446.83	4,251.69	3,796.43	14,105.56	14,188.55	42.19
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	141.44	148.91	116.87	162.39	220.39	10.23

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

19. โคนม

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 จำนวนโคนมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.85 ต่อปี โดยในปี 2558 มีจำนวนโคนมรวม 142.35 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 140.24 ล้านตัว ของปี 2557 ร้อยละ 1.50 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด คือ ประเทศอินเดียมีจำนวนโคนมรวม 52.50 ล้านตัว รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.50 ล้านตัว และบราซิล 21.30 ล้านตัว

ปี 2554 - 2558 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.98 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2558 มีปริมาณรวม 489.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 485.14 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 0.96 ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรปมีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 147.00 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 94.71 ล้านตัน และอินเดีย 63.50 ล้านตัน

ปี 2554 - 2558 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 5.10 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณรวม 4.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.38 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 2.74 ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรปมีปริมาณรวม 1.62 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.06 ล้านตัน และอินเดีย 0.54 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคน้ำนมของประเทศต่าง ๆ โดยรวมมีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.74 ต่อปี ในปี 2558 มีความต้องการบริโภค 185.05 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 181.55 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.93 อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำนมสูงที่สุด คือ 59.55 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 34.47 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 29.34 ล้านตัน

ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในช่วงปี 2554 - 2558 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.31 ต่อปี ในปี 2558 มีการบริโภครวม 3.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.61 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.66 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภค 0.91 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 0.49 ล้านตัน และอินเดีย 0.49 ล้านตัน

(2) การส่งออก นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมส่งออกที่สำคัญในช่วงปี 2554 - 2558 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีอัตราเพิ่มร้อยละ 6.78 ต่อปี ในปี 2558 มีการส่งออก รวม 1.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.88 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 5.32 ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ส่งออกปริมาณ 0.71 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 0.58 ล้านตัน และ นิวซีแลนด์ 0.41 ล้านตัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) การนำเข้า ในช่วงปี 2554 - 2558 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.11 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณนำเข้ารวม 1.11 ล้านตัน ลดลงจาก 1.17 ล้านตัน ของปี 2557 ร้อยละ 5.13 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ ประเทศเม็กซิโก นำเข้าปริมาณ 0.23 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย 0.22 ล้านตัน และจีน 0.20 ล้านตัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 - 2558 จำนวนโคนมทั้งหมดมีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.39 ต่อปี โดยในปี 2558 (ณ วันที่ 1 มกราคม) มีจำนวน 608,367 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งมีจำนวน 605,017 ตัว ร้อยละ 0.55 และจำนวนแม่โครีดนมมีอัตราเพิ่มร้อยละ 0.39 ต่อปี โดยในปี 2558 มีแม่โครีดนม 232,115 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 230,064 ตัว ของปี 2557 ร้อยละ 0.89 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในช่วงปี 2554-2558 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.38 ต่อปี โดยปี 2558 มีผลผลิต 1,084,162 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,067,338 ตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.58 เนื่องจากลูกโคนมเกิดใหม่ในรอบปี และจำนวนแม่โครีดนมเฉลี่ยในรอบปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากแม่โคสาวที่เข้ามาทดแทน และการส่งออกโคนมไปประเทศเวียดนามเริ่มชะลอตัวลงตั้งแต่ช่วงปี 2557 รวมถึงราคาน้ำนมดิบอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรเก็บรักษาแม่โคไว้ และปรับสัดส่วนของแม่โครีดนมในฝูงให้เหมาะสม มีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง ทำให้มีอัตราการให้น้ำนมสูงขึ้นและน้ำนมดิบมีคุณภาพดีขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2554 - 2558 ความต้องการบริโภคนมพร้อมดื่มมีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.38 ต่อปี โดยในปี 2558 มีปริมาณการบริโภค 1,040,796 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,025,181 ตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.52

(2) การส่งออกผลิตภัณฑ์นม ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่ได้จากการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่น ๆ แล้วส่งออก สินค้าส่งออกส่วนมากมีสภาพเป็นครีมหรือนมผงในรูปของเหลวหรือข้นเติมน้ำตาล เนยที่ได้จากนม นมผงขาดมันเนย นมข้นหวาน นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เป็นต้น และเป็นการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ สปป.ลาว และเมียนมาร์ โดยในปี 2558 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 145,859 ตัน มูลค่า 6,408 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่ส่งออก 131,480 ตัน มูลค่า 5,857 ล้านบาท ร้อยละ 10.94 และร้อยละ 9.41 ตามลำดับ

(3) การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมต่าง ๆ ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ และยังคงมีส่วนการนำเข้าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นมนำเข้าอื่น ๆ โดยนำเข้ามากกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณนมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น ขนมห้าง ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และช็อกโกแลต เป็นต้น ในปี 2558 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 240,769 ตัน

มูลค่า 20,429 ล้านบาท เป็นนมผงขาดมันเนย 77,507 ตัน มูลค่า 6,965 ล้านบาท โดยนำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมดเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 ซึ่งนำเข้า 213,371 ตัน มูลค่า 25,937 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.84 แต่มูลค่าลดลงร้อยละ 21.24 เนื่องจากราคานมและผลิตภัณฑ์นมในตลาดโลกปรับตัวลดลง

(4) ราคา ในปี 2558 ราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 17.75 บาท เพิ่มขึ้นจาก 16.91 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 4.97 เนื่องจากมีการปรับเพิ่มราคากลางรับซื้อน้ำมันดิบหน้าโรงงาน จากกิโลกรัมละ 18.00 บาท เป็นกิโลกรัมละ 19.00 บาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2557 ซึ่งเป็นผลจากการที่ต้นทุนของเกษตรกรปรับตัวสูงขึ้น

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมของโลกมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากราคานมและผลิตภัณฑ์นมที่ตกต่ำในปีที่ผ่านมาตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ประกอบกับประเทศผู้นำเข้าหลักชะลอการนำเข้า ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ดังกล่าว

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2559 คาดว่าการบริโภคน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะลดลง เนื่องจากความต้องการนำเข้ามีแนวโน้มลดลงในหลายๆ ประเทศ ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้าหลัก

(2) การส่งออก - การนำเข้า ปี 2559 คาดว่าการส่งออก - นำเข้านมผงขาดมันเนยของโลกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาหรือลดลงเล็กน้อย เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักบางประเทศมีการชะลอการนำเข้า

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวตามธรรมชาติของฝูงโค อีกทั้งการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง ส่งผลให้น้ำนมดิบมีคุณภาพและปริมาณสูงขึ้น โดยในปี 2559 คาดว่ามีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 1 มกราคม) 616,420 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 608,367 ตัว ของปี 2558 ร้อยละ 1.32 และมีจำนวนแม่โครีดนม 236,200 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 232,115 ตัว ของปี 2558 ร้อยละ 1.76 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2559 คาดว่ามีปริมาณ 1,111,247 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,084,162 ตัน ของปี 2558 ร้อยละ 2.50

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2559 คาดว่าความต้องการบริโภคนมพร้อมดื่มจะเพิ่มขึ้น แม้ว่าตลาดนมโรงเรียนซึ่งเป็นตลาดหลักจะมีปริมาณค่อนข้างคงที่ แต่การบริโภคนมในตลาดนมพาณิชย์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2559 คาดว่ามีปริมาณการบริโภค 1,066,797 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,040,796 ตัน ของปี 2558 ร้อยละ 2.50

(2) การส่งออก-การนำเข้า ปี 2559 คาดว่าการส่งออก - นำเข้าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการในตลาดนมพาณิชย์มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

(3) ราคา ปี 2559 คาดว่าราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำนมดิบให้ดีขึ้น เป็นผลจากการกำหนดมาตรฐานการรับซื้อน้ำนมโค ปี 2558 มีการปรับเพิ่มราคาซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานตามคุณภาพน้ำนมโค

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

2.3.1 ภาวะภัยแล้ง มีผลกระทบทำให้ผลผลิตพืชอาหารสัตว์ได้รับความเสียหายและอาจเกิดการขาดแคลน ซึ่งจะส่งผลให้ราคาอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น อีกทั้งคุณภาพอาหารหยาบที่ได้ยังไม่เหมาะสม สำหรับการเลี้ยงโคนม เกษตรกรอาจต้องมีการปรับสูตรอาหารเพื่อรักษาระดับผลผลิต ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำนมโคของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

2.3.2 ราคาซื้อน้ำนมดิบที่ปรับเพิ่มขึ้นตามคุณภาพน้ำนมดิบ จูงใจให้เกษตรกรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อเพิ่มคุณภาพของน้ำนมให้ดีขึ้น

2.3.3 การเข้ามาซื้อโคนมเป็นจำนวนมากของพ่อค้าจากต่างประเทศ ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2556 เป็นต้นมา และราคาโคเนื้อที่มีระดับสูง ทำให้เกษตรกรตัดสินใจขายโคนมไปเป็นโคเนื้อ ส่งผลให้จำนวนโคนมและปริมาณน้ำนมดิบในประเทศลดลง ถึงแม้ในปัจจุบันการเข้ามาซื้อโคนมจะลดลง แต่ปริมาณแม่โครีดนมและผลผลิตน้ำนมดิบที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในปี 2559 ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ดังนั้นเกษตรกรควรจะมีการบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มอัตราการให้น้ำนมและคุณภาพของน้ำนม

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 - 2558

หน่วย: ล้านตัว

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	44.90	46.40	48.25	50.50	52.50	4.05
สหภาพยุโรป	23.12	23.05	23.19	23.48	23.50	0.51
บราซิล	19.20	19.90	20.45	20.68	21.30	2.49
สหรัฐอเมริกา	9.20	9.24	9.22	9.26	9.32	0.28
จีน	7.62	8.00	8.35	8.50	8.40	2.59
รัสเซีย	8.65	8.60	8.25	8.05	7.75	-2.82
อื่น ๆ	19.67	19.84	19.65	19.77	19.58	-0.13
รวม	132.36	135.03	137.36	140.24	142.35	1.85

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตนํ้านมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	138.22	139.00	140.10	146.50	147.00	1.77
สหรัฐอเมริกา	89.02	91.01	91.28	93.46	94.71	1.52
อินเดีย	53.50	55.50	57.50	60.50	63.50	4.38
จีน	30.70	32.60	34.30	37.25	37.50	5.48
บราซิล	30.72	31.49	32.38	33.35	34.25	2.79
รัสเซีย	31.65	31.83	30.53	30.55	29.50	-1.80
อื่น ๆ	79.96	83.13	82.02	83.53	83.34	0.88
รวม	453.77	464.56	468.11	485.14	489.80	1.98

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.180	1.270	1.250	1.550	1.620	8.69
สหรัฐอเมริกา	0.882	0.973	0.956	1.047	1.060	4.51
อินเดีย	0.430	0.450	0.490	0.520	0.540	6.19
นิวซีแลนด์	0.366	0.404	0.404	0.395	0.385	0.79
ออสเตรเลีย	0.230	0.235	0.215	0.205	0.220	-2.23
บราซิล	0.132	0.141	0.151	0.154	0.157	4.45
อื่น ๆ	0.455	0.510	0.489	0.509	0.513	2.41
รวม	3.675	3.983	3.955	4.380	4.495	5.10

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณการบริโภคนํ้านมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)
อินเดีย	51.66	52.00	54.40	57.00	59.55	3.83
สหภาพยุโรป	33.87	33.80	33.80	34.47	34.47	0.55
สหรัฐอเมริกา	28.45	28.35	28.29	28.93	29.34	0.82
จีน	12.60	13.52	14.35	15.15	15.45	5.36
บราซิล	11.43	11.71	12.00	12.39	12.86	2.97
รัสเซีย	11.65	11.00	10.15	9.90	9.50	-5.00
อื่น ๆ	23.62	23.88	23.45	23.71	23.88	0.15
รวม	173.28	174.26	176.44	181.55	185.05	1.74

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนมผงขดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.807	0.802	0.848	0.889	0.909	3.47
สหรัฐอเมริกา	0.438	0.522	0.424	0.457	0.490	0.92
อินเดีย	0.410	0.425	0.400	0.445	0.489	4.06
จีน	0.186	0.225	0.289	0.300	0.249	9.10
เม็กซิโก	0.220	0.291	0.253	0.258	0.285	4.05
อินโดนีเซีย	0.197	0.205	0.222	0.215	0.217	2.44
อื่น ๆ	0.934	0.977	1.047	1.043	1.033	2.71
รวม	3.192	3.447	3.483	3.607	3.672	3.31

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.518	0.520	0.407	0.646	0.710	8.85
สหรัฐอเมริกา	0.435	0.445	0.555	0.546	0.582	8.19
นิวซีแลนด์	0.362	0.390	0.392	0.383	0.405	2.09
ออสเตรเลีย	0.140	0.168	0.119	0.164	0.150	1.15
อินเดีย	0.003	0.037	0.130	0.061	0.050	84.54
ยูเครน	0.022	0.026	0.012	0.030	0.030	7.93
อื่น ๆ	0.049	0.041	0.048	0.048	0.049	1.59
รวม	1.529	1.627	1.663	1.878	1.976	6.78

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557 ^{1/}	2558 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เม็กซิโก	0.194	0.236	0.198	0.203	0.230	1.92
อินโดนีเซีย	0.196	0.205	0.225	0.215	0.220	2.83
จีน	0.130	0.168	0.235	0.253	0.200	13.55
อัลจีเรีย	0.129	0.112	0.119	0.168	0.125	3.48
ฟิลิปปินส์	0.111	0.106	0.113	0.095	0.090	-5.13
รัสเซีย	0.071	0.096	0.131	0.101	0.090	5.39
อื่น ๆ	0.165	0.147	0.125	0.135	0.155	-2.08
รวม	0.996	1.070	1.146	1.170	1.110	3.11

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 จำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย ปี 2554 – 2559

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559 ^{2/}
โคนมทั้งหมด ณ 1 ม.ค. (ตัว)	555,486	573,048	589,779	605,017	608,367	2.39	616,420
แม่โครีดนม ณ 1 ม.ค. (ตัว)	228,123	229,041	237,730	230,064	232,115	0.39	236,200
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ตัน)	984,960	1,022,190	1,095,314	1,067,338	1,084,162	2.38	1,111,247
การบริโภคนมพร้อมดื่ม (ตัน)	941,189	990,836	1,047,550	1,025,181	1,040,796	2.38	1,066,797

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ และราคา ปี 2554 – 2558

ปี	ต้นทุน น้ำนมดิบ (บาท/กก.)	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ราคา หน้าโรงงาน (บาท/กก.)	ราคา อาหารชั้น (บาท/กก.)	อัตรากำไรให้นม ของแม่โค (กก./ตัว/วัน)
2554 ^{1/}	14.33	16.39	17.00/18.00	9.68	11.83
2555	14.47	16.61	18.00	9.81	12.23
2556	15.34	16.92	18.00	10.00	12.62
2557 ^{1/}	15.62	16.91	18.00/19.00	10.34	12.71
2558 ^{2/}	n.a.	17.73	19.00	n.a.	12.80

หมายเหตุ: ^{1/} มีการปรับราคากลางรับซื้อน้ำนมหน้าโรงงานระหว่างปี ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย ปี 2554 – 2558

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2554	2,651	187,746	101,882	5,140,539	104,533	5,328,285
2555	914	108,762	96,668	4,654,752	97,582	4,763,514
2556	695	113,385	116,893	5,429,212	117,588	5,542,597
2557	791	116,927	130,689	5,740,105	131,480	5,857,032
2558 ^{1/}	728	73,417	145,131	6,334,606	145,859	6,408,023
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-23.89	-16.52	10.62	6.47	10.13	5.93

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย ปี 2554 – 2558

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2554	63,704	6,748,901	133,899	11,670,518	197,603	18,419,419
2555	62,708	6,140,731	163,804	12,689,459	226,512	18,830,190
2556	59,819	7,552,436	128,615	12,256,964	188,434	19,809,400
2557	62,526	8,815,525	150,845	17,121,088	213,371	25,936,613
2558 ^{1/}	77,507	6,964,851	163,262	13,463,664	240,769	20,428,515
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.97	4.34	3.19	6.03	3.41	5.41

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

20. กุ้ง

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของโลกมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.28 ต่อปี สำหรับปี 2558 ประเมินการว่าจะมีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 2.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.01 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8.46 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตหลัก ได้แก่ เอกวาดอร์ ไทย และอินโดนีเซีย ยังคงขยายการผลิตจากราคากุ้งที่อยู่ในเกณฑ์สูงในปี 2557 จูงใจให้มีการเลี้ยงมากขึ้น แม้บางประเทศยังคงประสบปัญหาโรคระบาด เช่น อินเดีย ประสบปัญหาจากโรคไมโครสปอริเดียน ส่วนเวียดนามและไทยยังประสบปัญหาโรคตายด่วน (EMS) โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากประเทศในแถบเอเชีย

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ปริมาณการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 1.53 และร้อยละ 7.95 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับปี 2558 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 2.28 ล้านตัน มูลค่า 20.10 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.97 และร้อยละ 1.60 ตามลำดับ เนื่องจากแนวโน้มผู้บริโภคในตลาดหลักยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก คือ อินเดีย รองลงมา ได้แก่ เอกวาดอร์ และอินโดนีเซีย เนื่องจากทั้งสามประเทศไม่ประสบปัญหาโรค EMS จึงทำให้ประเทศเหล่านี้มีส่วนแบ่งตลาดในประเทศผู้นำเข้าหลักของโลกเพิ่มขึ้นแทนที่ไทย ซึ่งเคยครองตลาดส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ได้มากเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาอย่างยาวนาน ปี 2558 ไทยมีส่วนแบ่งตลาดลดลงมาอยู่ที่อันดับ 5 ของโลก รองจากอินเดีย เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และจีน

(2) การนำเข้า

กลุ่มประเทศและประเทศที่นำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) สหรัฐอเมริกา การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของสหรัฐอเมริกาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.72 และร้อยละ 5.52 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น ประชาชนว่างงานน้อยลง ทำให้มีกำลังซื้อมากขึ้น จึงมีการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 580 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 569 พันตัน ของปี 2557 ร้อยละ 1.93 แต่มีมูลค่าการนำเข้า 5,514.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจาก 6,703.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2557 ร้อยละ 17.74 โดยในปี 2558 ผู้นำตลาดกุ้งในสหรัฐอเมริกา คือ อินโดนีเซีย ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.68 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมดของสหรัฐฯ รองลงมาได้แก่

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อินเดีย เอกวาดอร์ และเวียดนาม มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 18.62 ร้อยละ 14.83 และร้อยละ 8.79 ตามลำดับ ส่วนไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐฯ เป็นอันดับ 5 คือร้อยละ 7.07

2) สหภาพยุโรป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป 28 ประเทศ (ไม่นับรวมการค้าระหว่างกันในสหภาพยุโรป) ปริมาณมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 0.03 ต่อปี แต่มูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 3.73 ต่อปี เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนทั่วไปต้องใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทั้งด้านอุปโภคและบริโภค ในปี 2558 การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรปมีปริมาณ 581 พันตัน มูลค่า 4,800.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจาก 601 พันตัน มูลค่า 5,511.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2557 ร้อยละ 3.33 และร้อยละ 12.89 ตามลำดับ โดยมีการนำเข้าจากอินเดียมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.97 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด รองลงมามีนำเข้าจากเอกวาดอร์ เวียดนาม และกรีซแลนด์ คิดเป็นร้อยละ 14.29 ร้อยละ 8.78 และร้อยละ 7.57 ตามลำดับ สำหรับไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหภาพยุโรปเพียงร้อยละ 1.38

3) ญี่ปุ่น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 7.52 และร้อยละ 5.59 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับ ปี 2558 เศรษฐกิจญี่ปุ่นยังไม่เข้าสู่ภาวะปกติ ญี่ปุ่นยังคงระมัดระวังในการนำเข้าสินค้าอาหาร เพื่อไม่ให้ประเทศขาดดุลการค้าและสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การนำเข้าสินค้ากุ้งโดยรวมของญี่ปุ่นมีปริมาณ 216 พันตัน มูลค่า 2,350.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 223 พันตัน มูลค่า 2,751.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2557 ร้อยละ 3.14 และร้อยละ 14.58 ตามลำดับ โดยยังคงนำเข้าจากเวียดนามมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.61 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด รองลงมาเป็นการนำเข้าจากไทย อินโดนีเซีย และอินเดีย โดยมีสัดส่วนของปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 17.13 ร้อยละ 16.20 และร้อยละ 16.20 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมดของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 23.38 ต่อปี ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกุ้งของไทยประสบปัญหาโรคกุ้งตายด่วน หรือ EMS ทำให้ผลผลิตกุ้งลดลงจากภาวะปกติอย่างมาก ภาครัฐโดยกรมประมงร่วมกับภาคเอกชนสามารถแก้ไขปัญหาและควบคุมการระบาดของโรค EMS ได้ในระดับหนึ่ง แต่สถานการณ์การเลี้ยงยังไม่กลับสู่ภาวะปกติ ปี 2558 มีปริมาณผลผลิตกุ้ง 250,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 217,438 ตัน ในปี 2557 ร้อยละ 14.97 และมีเกษตรกรบางส่วนปรับตัวในการเลี้ยงได้ดีขึ้น โดยการเปลี่ยนจากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมไปเลี้ยงกุ้งกุลาดำมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่เลี้ยงในแถบฝั่งทะเลอันดามัน สำหรับภาพรวมของประเทศไทย มีสัดส่วนการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมร้อยละ 96 และสัดส่วนการเลี้ยงกุ้งกุลาดำร้อยละ 4 ของผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมด

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภคร

จากการที่ผลผลิตกึ่งไทยลดลงมากในปี 2556 และต่อเนื่องมาถึงปี 2558 ในขณะที่ความต้องการกึ่งเป็นวัตถุดิบแปรรูปเพื่อส่งออกสูงขึ้นจากภาวะปกติมาก ทำให้ราคาทุกขนาดยังอยู่ในระดับสูง แต่ไม่ส่งผลต่อปริมาณการบริโภครในประเทศมากนัก เนื่องจากสินค้าโปรตีนจากเนื้อสัตว์อื่น ๆ ในประเทศก็มีราคาสูงเช่นกัน ปริมาณการบริโภครในประเทศคิดเป็นร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมด และร้อยละ 90 ใช้เป็นวัตถุดิบแปรรูปในการผลิตสินค้ากึ่งเพื่อการส่งออก

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 – 2558) แนวโน้มการส่งออกกึ่งและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 21.40 และร้อยละ 15.50 ต่อปี ตามลำดับ โดยเป็นการส่งออกกึ่งแช่เย็นแช่แข็งและผลิตภัณฑ์กึ่งแปรรูปประเภทต่าง ๆ ปี 2558 การส่งออกกึ่งและผลิตภัณฑ์ของไทยมีปริมาณ 171 พันตัน เพิ่มขึ้นจาก 165 พันตัน ของปี 2557 ร้อยละ 3.64 แต่มีมูลค่า 57,818.31 ล้านบาท ลดลงจาก 64,342.93 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 10.14 เป็นการส่งออกกึ่งแช่เย็นแช่แข็งปริมาณ 82 พันตัน เพิ่มขึ้นจาก 80 พันตัน ของปี 2557 ร้อยละ 2.50 แต่มีมูลค่า 24,859.47 ล้านบาท ลดลงจาก 29,185.35 ล้านบาทของปี 2557 ร้อยละ 14.82 สำหรับการส่งออกกึ่งแปรรูปในปี 2558 มีปริมาณ 89 พันตัน เพิ่มขึ้นจาก 85 พันตัน ของปี 2557 ร้อยละ 4.70 แต่มีมูลค่า 32,958.84 ล้านบาท ลดลงจาก 35,157.58 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 6.25 ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากคู่แข่งมีผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีราคาถูกกว่ากึ่งไทย กดดันให้ราคาส่งออกของไทยลดลง โดยตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยยังคงเป็นตลาดเดิม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ขณะนี้ผู้ส่งออกพยายามแสวงหาช่องทางการจำหน่ายในตลาดใหม่ ๆ เช่น ประเทศในแถบตะวันออกกลาง และตลาดอาเซียน ซึ่งในขณะนี้เวียดนามมีการนำเข้ากึ่งจากไทยมากขึ้น เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกของเวียดนาม เนื่องจากกึ่งที่ผลิตในเวียดนามพบปัญหาสารตกค้างเกินค่ามาตรฐานทำให้สินค้าบางส่วนถูกส่งกลับ และขาดแคลนวัตถุดิบกึ่งเพื่ออุตสาหกรรมแปรรูปจากปัญหาการระบาดของโรค EMS เช่นเดียวกันกับไทย

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 – 2558) ปริมาณการนำเข้ากึ่งของไทยมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 3.22 ต่อปี แต่มูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 28.27 ต่อปี ในปี 2558 ปริมาณการนำเข้ากึ่งและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 26 พันตัน เพิ่มขึ้นจาก 24 พันตันของปี 2557 ร้อยละ 8.33 แต่มีมูลค่าการนำเข้า 3,605.69 ล้านบาท ลดลงจากมูลค่า 3,749.15 ล้านบาท ของปี 2557 ร้อยละ 3.83 โดยนำเข้ามาในรูปกึ่งแช่เย็นแช่แข็งและกึ่งแปรรูป คิดเป็นร้อยละ 80.77 และร้อยละ 19.23 ตามลำดับ ส่วนใหญ่นำเข้ากึ่งแช่เย็นแช่แข็งมาเป็นวัตถุดิบแปรรูปเพื่อการส่งออก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ราคาทุ้งขาว แวนนาไมที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.08 ต่อปี ปี 2558 มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 180 บาท ลดจากกิโลกรัมละ 223 บาท ของปี 2557 ร้อยละ 19.28 และราคาเฉลี่ยของทุ้งทุกขนาดเมื่อเทียบกับปี 2557 ลดลงทั้งหมด

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ราคาส่งออก ทุ้งแช่เย็นแช่แข็งและทุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.23 และร้อยละ 7.41 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.49 และร้อยละ 4.67 ต่อปี ตามลำดับ ปี 2558 เมื่อเทียบกับปี 2557 ราคาส่งออกทุ้งแช่เย็นแช่แข็งและทุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทลดลง ร้อยละ 16.75 และร้อยละ 10.63 ตามลำดับ ส่วนราคาในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 20.29 และ ร้อยละ 14.42 ตามลำดับ เนื่องจากราคาในตลาดโลกลดลง

3) ราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) ราคานำเข้าทุ้งแช่เย็นแช่แข็งและทุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 28.55 และร้อยละ 0.95 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ ทุ้งแช่เย็นแช่แข็งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 25.29 ต่อปี แต่ทุ้งแปรรูปมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.61 ต่อปี ปี 2558 เมื่อเทียบกับปี 2557 ราคานำเข้าทุ้งแช่เย็นแช่แข็งและทุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทลดลงร้อยละ 10.44 และร้อยละ 23.46 ตามลำดับ ส่วนราคาในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 13.28 และร้อยละ 26.71 ตามลำดับ

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าปริมาณผลผลิตทุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกโดยรวมจะลดลง เมื่อเทียบกับปี 2558 จากการที่ประเทศผู้เลี้ยงหลักต่าง ๆ เช่น อินเดีย อินโดนีเซีย เริ่มประสบปัญหา การระบาดของโรคช่วงปลายปี 2558 และคาดว่าจะเผชิญกับโรคต่อเนื่องในปี 2559 ขณะที่ไทยมีการ ปรับตัวและบริหารจัดการการเลี้ยงได้ดีขึ้น ทำให้ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

ปี 2559 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะยังคงชะลอตัวต่อไป แม้ความต้องการบริโภคทุ้งจะมีอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้บริโภคต้องการสินค้าทุ้งที่มีราคาไม่สูงมากนัก ทำให้ผู้ค้าอาจจะไม่สามารถ ปรับราคาให้สูงขึ้น เพื่อรักษาตลาดของผู้บริโภคหลักไว้ ภาวะการค้าสินค้าทุ้งของโลกในปี 2559 คาดว่า จะไม่ขยายตัวจนกว่าเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าหลักจะคืนสู่ภาวะปกติ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 คาดว่าผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของไทยจะมีปริมาณ 300,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี 2558 โดยภาครัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาระงืดโรครังมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาสายพันธุ์และดำเนินการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการดำเนินงานตามโครงการรวมพลังยับยั้ง EMS ของกรมประมง ซึ่งมีนำเข้าพ่อแม่พันธุ์กึ่งและผลิตลูกพันธุ์กึ่งคุณภาพจำหน่ายให้กับเกษตรกรในราคาถูก นอกจากนี้ยังมีการตรวจคัดกรองโรคให้กับโรงเพาะฟักและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เกษตรกรในการกลับมาทำการเลี้ยงกึ่งตามปกติต่อไป

2.2.2 การตลาด

(1) **การบริโภค** ปี 2559 คาดว่าความต้องการบริโภคในประเทศจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา และจากการที่ภาครัฐใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อเพิ่มอำนาจซื้อให้แก่ประชาชน จึงคาดว่าความต้องการบริโภคกึ่งและผลิตภัณฑ์จะยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

(2) **การส่งออก** ปี 2559 คาดว่าการส่งออกกึ่งของไทยจะเพิ่มขึ้นจากการที่ประเทศคู่แข่งได้ลดลงจากปัญหาหราบาด ทำให้ผู้นำเข้าหันมาซื้อกึ่งจากไทยเพิ่มขึ้น แต่ไทยยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นข้อกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า การพบสารตกค้าง การใช้แรงงานผิดกฎหมาย รวมทั้งปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น เป็นต้น นอกจากนี้การถูกตัดสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) จากสหภาพยุโรป ทำให้กึ่งแปรรูปจากไทยถูกเก็บอากรขาเข้าในอัตรากปกติ คือ ร้อยละ 20 จากเดิมเก็บในอัตราร้อยละ 7 และกึ่งแช่เย็นแช่แข็งของไทยเสียอากรขาเข้าในอัตราร้อยละ 12 จากเดิมที่เสียร้อยละ 4.2 ขณะที่ประเทศคู่แข่งไทย ได้แก่ เวียดนาม ยังคงได้สิทธิพิเศษ GSP อยู่ต่อไป อัตรอากรขาเข้าที่แตกต่างกันเช่นนี้จะทำให้ไทยเสียเปรียบในด้านศักยภาพการแข่งขันทางการค้าสินค้ากึ่งและผลิตภัณฑ์ในตลาดสหภาพยุโรป

(3) **การนำเข้า** ปี 2559 คาดว่าไทยจะนำเข้ากึ่งในปริมาณที่ลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา หากสถานการณ์การผลิตกึ่งของไทยปรับเข้าสู่ภาวะปกติ ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่ จะเป็นการนำเข้ากึ่งแช่เย็นแช่แข็ง สำหรับเป็นวัตถุดิบแปรรูปอาหารส่งออก เพื่อรักษาตลาดสินค้าเฉพาะ (Niche Market) และรักษาระดับรายได้ของผู้ประกอบการแปรรูปอาหารส่งออก

(4) **ราคา** ปี 2559 คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยจากสถานการณ์ผลผลิตกึ่งของโลกลดลง ทำให้ผู้นำเข้าหันมานำเข้ากึ่งจากไทยเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อราคาในประเทศปรับตัวสูงขึ้นด้วย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 การผลิต

การเพาะเลี้ยงยังคงมีปัญหาจากโรคตายด่วนในบางพื้นที่ แต่เกษตรกรเริ่มมีการปรับตัวและมีการจัดการฟาร์มเลี้ยงได้ดีขึ้น ทำให้สถานการณ์การผลิตกุ้งเริ่มฟื้นตัว และมีปริมาณผลผลิตกุ้งเพิ่มขึ้นในช่วงปลายปี ซึ่งเป็นผลมาจากการร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการจัดการตั้งแต่การผลิตพ่อแม่พันธุ์ กุ้งคุณภาพ การส่งเสริมการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 และการตรวจคัดกรองโรคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการตรวจพบเชื้อที่ก่อโรคมึนแวมลดลง ทำให้เกษตรกรมั่นใจในการลงกุ้งมากขึ้น อย่างไรก็ตามเกษตรกรควรมีการปรับตัวเพื่อให้การเลี้ยงมีความยั่งยืน เช่น การปรับปรุงฟาร์มเลี้ยงให้มีบ่อพักน้ำ การนำน้ำกลับมาใช้เพื่อให้การผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.3.2 การตลาด

การส่งออกกุ้งของไทยต้องเผชิญกับปัญหาที่กีดกันทางการค้าทั้งในเรื่องที่ไทยถูกตัดสิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) และปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) จากกลุ่มสหภาพยุโรป ทำให้การส่งออกของไทยในปี 2558 ลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าร้อยละ 51.05 และร้อยละ 56.69 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา หากไทยไม่สามารถแก้ปัญหาได้ อาจทำให้ไทยสูญเสียตลาดในภูมิภาคนี้ให้กับคู่แข่งอื่น

นอกจากนี้ หากสหรัฐอเมริกามีการนำกฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศเพื่อจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (Presidential Task Force on Combating IUU Fishing) ซึ่งคาดว่าจะบังคับใช้ได้ในปี 2559 ซึ่งจะครอบคลุมการจับ (Catcher) ไปถึงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Aquaculture) และการปิดตลาดต้องถูกตรวจสอบย้อนกลับไปถึงประเทศต้นทางให้ร่วมรับผิดชอบด้วย โดยสหรัฐฯ จะมีการตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) ของแหล่งวัตถุดิบ กฎหมายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงและการส่งออกกุ้งของไทยทั้งระบบ เนื่องจากสหรัฐฯ ถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย การเตรียมความพร้อมของไทย ควรเร่งปรับโครงสร้างการผลิตกุ้งทั้งระบบให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ทั้งนี้ ภาครัฐควรปรับเปลี่ยนเรื่องของการอุดหนุนหรือการชดเชยด้านราคาไปเป็นการปรับโครงสร้างการผลิตของเกษตรกร เช่น เรื่องของการบริหารจัดการฟาร์ม สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ เพื่อให้เกิดการเลี้ยงที่ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในทุกตลาด

ตารางที่ 1 ผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ปี 2554 - 2559

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2554	2555	2556	2557*	2558*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2559*
เอกวาดอร์	178	208	213	278	321	15.83	345
เวียดนาม	240	170	240	400	320	15.38	300
อินเดีย	170	190	300	350	280	17.45	270
ไทย	600	540	256	217	250	-23.38	300
จีน	565	450	300	270	250	-19.28	230
อินโดนีเซีย	150	105	180	225	230	17.55	220
ประเทศอื่นๆ	414	361	356	270	529	2.02	450
รวม	2,317	2,024	1,845	2,010	2,180	-1.28	2,115

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สมาคมกุ้งไทย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกแยกตามประเภทผู้ส่งออก ปี 2554 – 2559

ปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		2559*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	240	1,581.42	280	1,742.42	253	2,569.56	347	3,721.51	389	3,352.41	400	3,500.00
เอกวาดอร์	188	1,183.81	210	1,288.54	226	1,821.05	300	2,599.46	350	2,312.12	385	2,450.00
อินโดนีเซีย	152	1,285.90	148	1,235.39	152	1,582.11	181	2,039.30	201	2,257.50	210	2,400.00
จีน	305	2,188.98	274	2,253.41	270	2,538.72	233	2,555.18	190	1,998.87	200	2,100.00
ไทย	392	3,484.61	352	3,104.72	213	2,252.75	167	2,002.03	171	1,935.48	195	2,145.00
ประเทศอื่น ๆ	877	5,961.21	891	5,497.72	1,098	6,142.22	1,009	6,871.22	980	8,249.45	910	8,405.00
รวม	2,154	15,685.93	2,155	15,122.20	2,212	16,906.41	2,237	19,788.70	2,281	20,105.83	2,300	21,000.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม และกุ้งอื่นๆ ภายใต้รหัสการค้าในระดั 6 หลัก (Digit) ได้แก่ 030613 030623 และ 160520 ตามรหัส HS.2007 (ปี 2007-2011) และภายใต้รหัสการค้า 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ตามรหัส HS.2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global Trade Information Services, September 2015

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกา ปี 2554 – 2559

ปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านบาทหรือยูเอสดอลลาร์

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		2559*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินโดนีเซีย	70	695.10	74	658.82	81	909.27	103	1,319.33	120	1,195.09	134	1,335.49
อินเดีย	48	523.90	66	575.02	94	1,043.53	109	1,382.65	108	1,032.18	105	1,003.51
เอกวาดอร์	74	531.02	81	559.90	74	654.86	92	901.42	86	639.30	97	721.08
เวียดนาม	45	521.15	41	448.08	60	729.08	74	1,005.49	51	573.20	58	651.87
ไทย	186	1,718.95	136	1,203.40	84	906.49	65	814.74	41	786.72	42	805.91
เม็กซิโก	31	290.94	26	256.15	18	263.97	20	300.78	38	519.11	27	368.84
จีน	43	289.79	36	228.51	32	238.63	32	271.36	26	179.81	24	165.98
มาเลเซีย	29	209.45	23	171.00	10	79.52	18	180.57	14	126.35	15	135.38
ประเทศอื่น ๆ	51	385.39	52	364.09	56	487.27	56	527.39	96	461.52	92	411.95
รวม	577	5,165.69	535	4,464.97	509	5,312.62	569	6,703.73	580	5,514.15	594	5,600.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกราม ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ในระดับ

11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global Trade Information Services, September 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป ปี 2554 - 2559

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาท/เหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		2559*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	56	422.89	58	413.63	64	510.24	94	911.02	87	717.71	84	690.00
เอกวาดอร์	90	588.63	88	549.75	81	625.66	93	816.65	83	599.00	84	600.00
เวียดนาม	42	366.57	32	271.71	34	320.38	43	472.67	51	528.67	49	500.00
กรีซแลนด์	66	286.23	40	132.23	39	136.01	54	248.74	44	212.50	41	190.00
บังคลาเทศ	37	352.08	37	322.17	37	358.80	40	483.50	40	468.62	41	480.00
จีน	38	214.51	35	197.76	36	194.98	29	177.49	40	238.17	35	210.00
แคนาดา	26	212.20	28	230.17	35	267.85	34	308.25	37	340.85	41	380.00
อินโดนีเซีย	17	168.00	10	93.85	11	122.45	15	183.17	13	141.84	12	130.00
ไทย	59	536.78	51	468.36	29	332.87	14	205.81	8	112.68	7	100.00
ประเทศอื่น ๆ	178	1,522.53	166	1,357.60	165	1,454.95	184	1,704.23	178	1,440.90	186	1,420.00
รวม	611	4,670.42	545	4,037.23	534	4,324.19	601	5,511.53	581	4,800.94	580	4,700.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

กึ่ง หมายถึง กึ่งดาวแวนนาโม กึ่งกลาด้า กึ่งน้ำเย็น และกึ่งอื่น ๆ ไม่รวมกึ่งกัมกราม ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2012 (ปี 2012 - 2016)

ที่มา: Global Trade Information Services, September 2015

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น ปี 2554 – 2559

ปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านบาทหรือยูเอสดี*

ประเทศ	2554		2555		2556		2557		2558*		2559*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	51	577.46	51	572.76	53	640.76	51	691.89	51	601.44	50	589.65
ไทย	78	785.30	80	808.92	58	619.93	37	447.89	37	391.97	40	423.75
อินโดนีเซีย	37	439.54	38	436.11	39	471.78	32	419.21	35	400.31	35	400.31
อินเดีย	31	327.48	28	262.87	32	340.18	31	362.35	35	351.28	35	351.28
จีน	30	262.46	25	249.50	24	232.68	19	198.44	15	135.30	14	126.28
ประเทศอื่น ๆ	58	622.20	58	641.96	56	645.93	53	631.71	43	470.05	43	468.73
รวม	285	3,014.44	280	2,972.12	262	2,951.26	223	2,751.49	216	2,350.35	217	2,360.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกราม ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2012 (ปี 2012 – 2016)

ที่มา: Global Trade Information Services, September 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าและผลิตภัณฑของประเทศไทย ปี 2554 – 2559

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาท

รายการ	2554		2555		2556		2557		2558		2559*		
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
ส่งออก	392	110,031.42	349	95,751.30	211	68,790.56	165	64,342.93	171	57,818.31	195	65,000.00	
	201	52,235.51	184	45,605.48	97	29,470.56	80	29,185.35	82	24,859.47	95	29,000.00	
	191	57,795.91	165	50,145.82	113	39,320.00	85	35,157.58	89	32,958.84	100	36,000.00	
นำเข้า	30	1,408.71	25	2,036.28	24	3,134.33	24	3,749.15	26	3,605.69	23	3,335.00	
	20	1,284.17	18	1,944.67	21	3,093.19	20	3,689.66	21	3,544.85	20	3,300.00	
	10	124.54	7	91.61	3	41.14	4	59.49	5	60.84	3	35.00	
		อัตรารวม (ร้อยละ)											
		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ	
		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า	
		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ		ปริมาณ	
		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า		มูลค่า	

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ส่งออกถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกราม ที่อยู่ภายใต้พิธีการค้าการค้า 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2012 (ปี 2012 – 2016)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ราคาถั่วงอกขนาด 70 ตัว/กก. ปี 2554 – 2559

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ถั่วงอก ขนาด 70 ตัว/กก. (บาท/กก.)	ราคาตลาดกลาง ถั่วงอก ขนาด 70 ตัว/กก. (บาท/กก.)
2554	129	135
2555	127	129
2556	198	205
2557	223	211
2558*	180	163
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	13.08	9.08
2559*	182	165

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

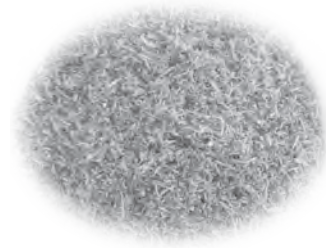
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ราคาส่งออก-นำเข้ากุ้งของไทย ปี 2554 - 2559

ปี	ราคาส่งออก (F.O.B.)				ราคานำเข้า (C.I.F.)				อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/เหรียญสหรัฐ)	
	กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง		กุ้งแปรรูป		กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง		กุ้งแปรรูป		ซื้อ	ขาย
	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)		
2554	259.19	8,567.33	302.94	10,013.45	63.43	2,070.74	12.78	417.22	30.2533	30.6316
2555	247.96	8,039.03	302.93	9,821.20	107.14	3,431.42	13.12	420.20	30.8445	31.2232
2556	302.52	9,922.23	346.40	11,361.44	147.39	4,775.39	13.14	425.73	30.4891	30.8645
2557	364.18	11,294.12	414.35	12,850.01	186.38	5,713.53	15.90	487.42	32.2451	32.6208
2558*	303.16	9,002.66	370.32	10,997.04	168.80	4,954.61	12.17	357.21	33.6745	34.0693
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.23	4.49	7.41	4.67	28.55	25.29	0.95	-1.61	2.62	2.60
2559*	300.00	8,819.64	365.00	10,730.56	160.00	4,650.62	12.00	348.80	34.0150	34.4040

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

21. ปลาป่น

1. สถานการณ์ ปี 2558

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.15 ต่อปี ซึ่งประเทศผู้ผลิตหลักของโลกมีการผลิตที่คำนึงถึงความยั่งยืนของอุตสาหกรรมปลาป่นและสิ่งแวดล้อม โดยมีการบริหารจัดการที่รักษาสมดุลระหว่างปริมาณการจับสัตว์น้ำและการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำไปด้วยพร้อม ๆ กัน เช่น เปรูมีการกำหนดโควตาปริมาณการจับปลาแอนโชวี (Anchovy) ออกเป็นสองช่วงฤดูกาล คือ ฤดูกาลแรกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคมของปีเดียวกันและฤดูกาลที่สองตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคมของปีถัดไป เพื่อให้มีระยะเวลาการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและมีทรัพยากรสัตว์น้ำที่เป็นวัตถุดิบได้อย่างยั่งยืน สำหรับปี 2558 ผลผลิตปลาป่นของโลกมีปริมาณ 4.25 ล้านตัน ลดลงจาก 4.29 ล้านตันจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.15 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญของโลก ได้แก่ เปรู ชิลี ไทย สหรัฐอเมริกา และจีน

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภค

การใช้ปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) มีแนวโน้มลดลง ในอัตราร้อยละ 1.42 ต่อปี แม้ว่าการขยายตัวด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของโลกเพิ่มขึ้น เพื่อทดแทนปริมาณการจับสัตว์น้ำจากธรรมชาติที่ลดลง แต่ผู้ผลิตอาหารสัตว์น้ำในบางประเทศได้ทำการปรับเปลี่ยนสูตรอาหารสำเร็จรูปสำหรับสัตว์น้ำ โดยเฉพาะสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงเพื่อการส่งออก เพื่อหลีกเลี่ยงการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ซึ่งอ้างที่มาของปลาที่ใช้เป็นวัตถุดิบผลิตปลาป่นมาจากการจับโดยเรือผิดกฎหมายหรือใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำผิดประเภท สำหรับปี 2558 คาดว่าจะมีการใช้ปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปปริมาณทั้งสิ้น 4.57 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.33 จากปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 3.21 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ คือ เปรู ชิลี และเดนมาร์ก ประเทศเหล่านี้สามารถผลิตปลาป่นคุณภาพดี ซึ่งมีโปรตีนสูงมากกว่าร้อยละ 60 เนื่องจากใช้ปลาแอนโชวี (Anchovy) ที่สดและมีคุณภาพเป็นวัตถุดิบ และมีผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมปลาป่น คือ น้ำมันปลา (Fish oil) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของผลผลิตจากอุตสาหกรรมปลาป่น ซึ่งสามารถนำไปแปรรูปเป็นอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับมนุษย์และใช้ผสมในสูตรอาหารสัตว์สำเร็จรูป

(3) การนำเข้า

ปัจจุบันปริมาณการนำเข้าปลาป่นของโลกมีแนวโน้มลดลง โดยการนำเข้าปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554-2558) ลดลงในอัตราร้อยละ 3.49 ต่อปี ประเทศที่มีการนำเข้า

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปลาปนมากที่สุด คือ จีน แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศผู้ผลิตปลาปนอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลกก็ตาม แต่จีนก็เป็นประเทศที่มีการนำเข้าปลาปนมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณปลาปนที่ส่งออกทั้งหมดของโลก เนื่องจากจีนมีความต้องการปลาปนเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นจำนวนมากตามการขยายตัวของภาคปศุสัตว์และภาคประมงเพาะเลี้ยง

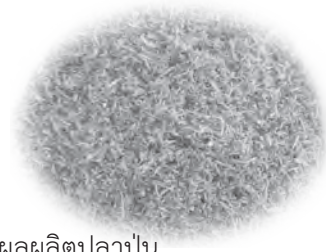
(4) ราคา

ราคาปลาปนของโลกอ้างอิงราคาซื้อขายปลาปนของเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) ราคาส่งออก (F.O.B.) ปลาปนคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป มีแนวโน้มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 8.98 ต่อปี โดยปี 2558 ราคาปลาปน F.O.B เปรูเฉลี่ย 50.69 ต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 50.04 บาทต่อกิโลกรัมของปี 2557 ร้อยละ 1.30 เนื่องจากปริมาณการผลิตที่ลดลงจากการขาดแคลนวัตถุดิบ ในขณะที่ความต้องการจากจีนและสหภาพยุโรปยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมประมงจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

อุตสาหกรรมปลาปนของไทยในปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการผลิตที่ได้มาตรฐานสากล ทำให้คุณภาพปลาปนเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปี 2557 ประเทศไทยมีโรงงานผลิตปลาปน 86 แห่งกระจายอยู่ใน 18 จังหวัดที่ภาคใต้และภาคตะวันออก ขณะนี้ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) แล้วจำนวน 67 โรงงาน โรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้ง GMP และ HACCP (Hazard Analysis Critical Point) จำนวน 48 โรงงาน โรงงานผลิตปลาปนของไทยสามารถผลิตปลาปนที่มีคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 ได้คิดเป็นร้อยละ 25 ของผลผลิตปลาปนทั้งหมด และร้อยละ 75 เป็นผลผลิตปลาปนคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 สำหรับปริมาณผลผลิตในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.03 ต่อปี เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ผลิตปลาปนมีปริมาณลดลงจากที่ปลาเปิดลดลงเพราะสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการทำประมง ประกอบกับอินโดนีเซียมีการระงับการต่อใบอนุญาตการทำประมงในช่วงต้นปี นอกจากนี้ ประเด็นการทำประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated fishing: IUU fishing) รวมถึงเรือและเครื่องมือการทำประมงและเรื่องการปฏิบัติแรงงานประมงอย่างไม่เป็นธรรม และข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำประมงทะเล ซึ่งเป็นที่มาของปลาเปิดที่ใช้เป็นวัตถุดิบที่ผู้ซื้อปลาปนหรืออุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ รวมถึงผู้นำเข้าสินค้าประมงในต่างประเทศต้องการเป็นข้อมูลประกอบการซื้อสินค้าปลาปนและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพาะเลี้ยงเพื่อการส่งออก เช่น กุ้งทะเล ปลาชนิดต่าง ๆ ที่มีปลาปนผสมในสูตรอาหาร ทำให้อุตสาหกรรมปลาปนต้องเข้มงวดในการรับซื้อวัตถุดิบปลาเปิดและปรับสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิต โดยใช้เศษเหลือจากอุตสาหกรรมปลาปนมากระป๋องเพิ่มขึ้น ซึ่งการผลิตปลาปนในปัจจุบันใช้เศษปลาที่ได้จากอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ เช่น โรงงานซูริมิ โรงงานผลิตหนูนากะป๋อง โรงงานผลิตลูกชิ้นปลา ฯลฯ มาใช้เป็นวัตถุดิบ

มากถึงร้อยละ 61 ใช้ปลาเบ็ดร้อยละ 28 และปลาอื่น ๆ ร้อยละ 11 สำหรับปี 2558 คาดว่าผลผลิตปลาปนของไทยจะมีปริมาณ 0.42 ล้านตันลดลงจากปี 2557 คิดเป็นร้อยละ 12.13

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

การใช้ปลาปนเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้ปลาปนเป็นวัตถุดิบในสูตรอาหารสำหรับสัตว์น้ำ แนวโน้มการใช้ปลาปนสำหรับอาหารสัตว์ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554-2558) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.42 ต่อปี จากที่การเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม่ประสบปัญหาโรคตายด่วน (Early Mortality Syndrome: EMS) ตั้งแต่ปลายปี 2555 ทำให้เกษตรกรลดปริมาณการเลี้ยงลงอย่างต่อเนื่องมาในระยะหนึ่ง แต่ต่อมาเกษตรกรบางส่วนได้ปรับการเลี้ยงใหม่เพื่อให้กุ้งรอด ประกอบกับภาครัฐมีการช่วยเหลือโดยกรมประมงดำเนินการจัดทำธนาคารพ่อแม่พันธุ์กุ้งทะเล (Marine Shrimp Broodstock Bank) นำเข้าพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกพันธุ์กุ้งทะเลคุณภาพให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพระบบคัดกรอง ป้องกันเฝ้าระวังโรคกุ้งทะเล รวมทั้งเพิ่มกำลังการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 ให้เกษตรกรทั่วประเทศ เกษตรกรจึงปรับตัวได้ระดับหนึ่ง มีการเลี้ยงกุ้งกันมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ปลาปนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2558 และคาดว่าความต้องการใช้ปลาปนในปี 2558 มีปริมาณ 0.700 ล้านตันเพิ่มขึ้นจาก 0.646 ล้านตันของปี 2557 เป็นร้อยละ 8.36

(2) การส่งออก

การส่งออกปี 2558 ไทยส่งออกปลาปนลดลง โดยส่งออกปลาปนคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 และคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 รวมกันปริมาณทั้งสิ้น 0.134 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 0.164 ล้านตัน ของปี 2557 เป็นร้อยละ 18.29 โดยมีตลาดส่งออกหลัก คือ จีน เวียดนาม และญี่ปุ่น เนื่องจากอุตสาหกรรมปลาปนของไทยขาดแคลนวัตถุดิบ สำหรับแนวโน้มการส่งออกปลาปนของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) เพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 27.45 ต่อปี เนื่องจากปลาปนไทยมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศมากขึ้น ประกอบกับประเทศในแถบเอเชียมีนโยบายส่งเสริมและขยายการผลิตด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เพื่อทดแทนสัตว์น้ำตามธรรมชาติที่มีแนวโน้มลดลง รวมถึงมีความต้องการใช้เป็นวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปลาปนเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าตาม พ.ร.บ.การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 72) พ.ศ. 2533 ให้การนำเข้าปลาปนเฉพาะชนิดคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ ปัจจุบันการกำหนดนโยบายและมาตรการนำเข้าปลาปนอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายอาหาร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะพิจารณากำหนด

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นโยบายการนำเข้าทุกๆ 3 ปี โดยระหว่างปี 2558 – 2560 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายอาหารกำหนดให้นำเข้าปลาป่นได้ในปริมาณไม่จำกัด แต่การนำเข้าปลาป่นคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำหรับอาหารขาเข้าปลาป่นตามความตกลงการค้าเสรีกรอบต่างๆ ที่มีผลบังคับใช้แล้ว ได้รับการยกเว้นการเก็บอากรทุกระดับโปรตีนของทุกรอบความตกลงยกเว้นการนำเข้าทั่วไป (MFN Applied Rate) ปลาป่นคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เก็บอากรขาเข้าร้อยละ 15 ปลาป่นคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เก็บอากรขาเข้าร้อยละ 6

ปัจจุบันการนำเข้าปลาป่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในช่วง 5 ปี (ปี 2554 - 2558) ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 89.54 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปต้องการปลาป่นคุณภาพสูงในสูตรอาหารสัตว์น้ำเป็นการเฉพาะตามชนิดของอาหารสัตว์น้ำ เช่น กุ้งกุลาดำ ปลาบางชนิด ปัจจุบันแหล่งนำเข้าปลาป่นหลักของไทย คือ สหภาพเมียนมาร์ และเวียดนาม

(4) ราคา

ราคาปลาป่นในประเทศกำหนดโดยใช้ราคาอ้างอิงตลาดต่างประเทศ คือ ตลาดเปรู ตามชั้นคุณภาพ เป็นค่าร้อยละของคุณภาพโปรตีนในปลาป่น โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) ราคาส่งออก (F.O.B.) เปรู มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.98 ต่อปี เนื่องจากที่ปริมาณการผลิตปลาป่นมีแนวโน้มลดลง สำหรับการค้าปลาป่นในประเทศจะมีการแบ่งชั้นคุณภาพตามกลิ่นและความสดของปลาป่น โดยบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่ของประเทศ ปัจจุบันผู้ผลิตปลาป่นใช้ปลาเป็ดเป็นวัตถุดิบน้อยลงอย่างมากจากเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ผู้ซื้อปลาป่นกำหนดและการที่ปริมาณสัตว์น้ำลดลง สำหรับราคาปลาเป็ดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2554 - 2558) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.52 ต่อปี ราคาขายส่งปลาป่นคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.71 ต่อปี และราคาปลาป่นคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.17 ต่อปี

2. แนวโน้ม ปี 2559

2.1 ของโลก

ปี 2559 คาดว่าผลผลิตปลาป่นของโลกจะมีปริมาณลดลงเมื่อเทียบกับปี 2558 จากการที่ปริมาณปลาที่ใช้เป็นวัตถุดิบจับได้ลดลง ประกอบกับเปรูมีนโยบายอนุรักษ์สัตว์น้ำเพื่อการทำประมงที่ยั่งยืนได้มีการกำหนดช่วงเวลาและโควตาปริมาณการจับสัตว์น้ำในแต่ละปี เพื่อให้ห่วงโซ่ชีวิตของสัตว์น้ำได้มีโอกาสฟื้นตัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่ผ่านมาปริมาณปลาที่จับได้มีปริมาณน้อยกว่าโควตาที่ได้รับอนุญาตให้จับได้ในแต่ละช่วงฤดู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปริมาณสัตว์น้ำตามธรรมชาติมีแนวโน้มลดลง

สำหรับราคาปลาป่นในตลาดโลกคาดว่าจะยังอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างต่อเนื่องถึงปี 2559 เนื่องจากปริมาณผลผลิตปลาป่นโลกลดลง ในขณะที่จีนยังคงมีความต้องการปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำที่จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีแนวโน้มลดลง และเป็นการตอบสนองความต้องการด้านอาหารของประชากรที่มีรายได้สูงขึ้นและเพื่อการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2559 สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยประมาณการว่าผลผลิตปลาป่นของไทย จะมีปริมาณลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบ การหยุดและเลิกกิจการของโรงงานเก่า ที่ไม่สามารถปรับเข้าสู่มาตรฐานสากลได้

2.2.2 การตลาด

ปี 2559 คาดว่าราคาปลาป่นในประเทศจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณการผลิตที่ลดลงแต่ขณะที่ยังมีความต้องการใช้ในประเทศและต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากการแก้ไขปัญหาโรค EMS ในกุ้งคลัสต์สายสู่ภาวะปกติ เกษตรกรที่พักการเลี้ยงกลับมาลงกุ้งเลี้ยงตามปกติ และคาดว่าความต้องการปลาป่นเพื่อการส่งออกจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และราคาปลาป่นในประเทศและตลาดโลก ก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 สภาพอากาศแปรปรวน การเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญมีผลต่อปริมาณสัตว์น้ำในมหาสมุทร ประกอบกับทรัพยากรสัตว์น้ำเสื่อมโทรมทำให้ปริมาณปลาที่จับได้ลดลง รวมถึงสภาพภูมิอากาศแปรปรวนทำให้เรือประมงออกทำการประมงได้ยากโดยเฉพาะฝั่งอ่าวไทยจังหวัดสงขลาและปัตตานี ทำให้ปริมาณปลาเปิดลดลง ขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตปลาป่น

2.3.2 ประเด็นเรื่องของการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated fishing: IUU fishing) และเรื่องการปฏิบัติต่อแรงงานประมงไม่เป็นธรรมที่สหภาพยุโรปกำลังติดตามผลการดำเนินการของไทยอย่างใกล้ชิด และข้อกำหนดต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการทำประมงที่ชาวประมงไทยต้องปฏิบัติตาม

ตารางที่ 1 ผลผลิต การค้าและการใช้ปลาป่นของโลก ปี 2554 – 2558

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2557/2558 (ร้อยละ)
สต็อกต้นปี	0.61	0.20	0.31	0.22	0.19	-20.05	-13.64
ผลผลิต	4.18	4.37	4.14	4.29	4.25	0.15	-0.93
นำเข้า	2.92	2.36	2.62	2.39	2.43	-3.49	1.67
ใช้ในประเทศ	4.92	4.49	4.66	4.51	4.57	-1.42	1.33
ส่งออก	2.59	2.13	2.18	2.21	2.16	-3.21	-2.26
สต็อกปลายปี	0.20	0.31	0.22	0.19	0.14	-11.33	-26.32

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2015

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ 5 อันดับแรกของโลก ปี 2553 – 2557

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2553	2554	2555	2556	2557*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2557/2556 (ร้อยละ)
เปรู	1.77	0.89	1.03	0.95	0.95	-11.12	-
ชิลี	0.50	0.46	0.43	0.47	0.48	-0.60	2.13
ไทย	0.50	0.50	0.49	0.49	0.47	-1.43	-4.08
สหรัฐอเมริกา	0.31	0.33	0.34	0.34	0.35	2.76	2.94
จีน	0.22	0.22	0.22	0.22	0.22	-	-
อื่นๆ	1.59	1.56	1.67	1.69	1.69	2.04	-
รวม	4.89	3.96	4.18	4.16	4.16	-2.70	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2014

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิต การใช้ การนำเข้าและส่งออกปลาป่นของไทย ปี 2554 – 2558

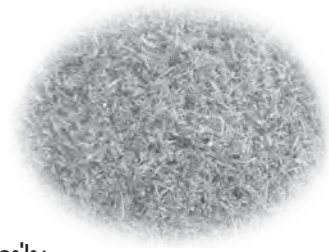
หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2557/2558 (ร้อยละ)
ผลผลิต	0.503	0.503	0.496	0.478	0.420	-4.03	-12.13
ความต้องการใช้	0.637	0.614	0.579	0.646	0.700	2.42	8.36
นำเข้า*	0.001	0.014	0.006	0.019	0.021	89.54	10.53
ส่งออก*	0.067	0.058	0.119	0.164	0.134	27.45	-18.29

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

* ไม่รวมสัตว์น้ำอื่น ๆ ปน เช่น เปลือกกุ้งปน ตับหมึกปน ฯลฯ

ที่มา: สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยและกรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาเฉลี่ย ปลาเปิดและปลาป่นในประเทศ ณ ระดับตลาดต่างๆ และราคาปลาป่น
ตลาดต่างประเทศ ปี 2554 – 2558

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาปลาเปิด ขายส่งโปรตีนต่ำกว่า 60%	6.67	7.42	7.88	7.96	8.83	6.52
เบอร์ 2 ขายส่งโปรตีนสูงกว่า 60%	29.84	30.67	26.96	29.69	36.39	3.71
เบอร์ 1	30.84	33.14	32.93	34.67	40.67	6.17
F.O.B. เปรู	36.64	40.53	43.52	50.04	50.69	8.98

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมการค้าภายใน

บทความพิเศษ

22. ภาวะหนี้สินภาคเกษตร

23. แผนการปรับตัวแห่งชาติด้านการเกษตร
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภาวะหนี้สินภาคเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในหลายรูปแบบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่การให้ความช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นในรูปของการให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ยืมแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) และกองทุนต่าง ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่ผ่านมายังไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน โดยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรโดยเฉลี่ยไม่ได้มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นมากนัก ซึ่งเป็นผลทำให้เกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถหลุดพ้นจากวัฏจักรความยากจน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจึงได้ร่วมกับมูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ศึกษาภาวะหนี้สินเกษตรกรผลการศึกษา ดังนี้

1. แหล่งเงินกู้ยืมของเกษตรกร ปี 2557

แหล่งเงินให้กู้ยืมแก่เกษตรกร	หนี้คงเหลือ (ล้านบาท)	ร้อยละ
1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	826,001.00	62.45
2. ธนาคารพาณิชย์	398,906.00	30.16
3. สหกรณ์การเกษตร	83,828.00	6.34
4. กองทุนในความรับผิดชอบของ กษ.	10,401.03	0.79
5. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	3,496.41	0.26
รวม	1,322,632.44	100.00

ภาพรวมหนี้สินคงเหลือของเกษตรกรที่มีอยู่กับองค์กรการเงินต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สหกรณ์ภาคการเกษตร กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร กองทุนในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงหนี้สินภาคการเกษตร (ไม่จำกัดเฉพาะหนี้สินของเกษตรกร) ที่มีอยู่กับธนาคารพาณิชย์ พบว่า ธ.ก.ส. เป็นแหล่งเงินกู้ยืมที่สำคัญที่สุดของภาคการเกษตรไทย โดยในปี 2557 มียอดเงินลูกหนี้คงเหลือสูงที่สุดคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 63 ของยอดหนี้สินคงเหลือของภาคเกษตรที่มีอยู่กับองค์กรการเงินข้างต้น รองลงมาเป็นธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ภาคการเกษตร กองทุนหรือเงินทุนหมุนเวียนในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามลำดับ

เริ่มลดลงอย่างเห็นได้ชัด สำหรับครัวเรือนเกษตรกรนั้น เกษตรกรประมาณร้อยละ 54 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดในปี 2556 ยังคงพึ่งเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ อนึ่ง หากพิจารณาการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกรในเชิงพื้นที่ พบว่า ในปี 2556 ครัวเรือนเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงสุด รองลงมา คือ ครัวเรือนเกษตรกรในภาคเหนือและภาคกลาง ตามลำดับ ในขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรทางภาคใต้ที่เป็นหนี้มีสัดส่วนน้อยที่สุด

4. ปริมาณหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน

หนี้สินแท้จริงของครัวเรือนเกษตรกรทั้งที่จนและไม่จนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจนค่อนข้างน่าเป็นห่วงเนื่องจากมีอัตราส่วนหนี้คงค้างต่อรายได้ในระดับที่สูงมากเมื่อเทียบกับครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่จน

แม้ว่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรโดยเฉลี่ยลดลงในช่วงที่ประเทศประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 แต่เป็นที่ประจักษ์ว่าเกษตรกรไทยกลับมาก่อหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา โดยครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่จน (วัดจากเส้นความยากจน) กู้ยืมเงินในปริมาณที่สูงกว่าครัวเรือนเกษตรกรยากจนถึงเกือบ 2 เท่าตัว ในขณะที่เดียวกันครัวเรือนเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มร้อยละ 20% แรกนั้นมีหนี้สินที่แท้จริงสูงกว่าครัวเรือนเกษตรกรในกลุ่มที่จนสุด 20% ประมาณ 6 เท่า อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบหนี้สินคงเหลือระหว่างครัวเรือนเกษตรกรกับครัวเรือนไทยโดยรวมนั้น แม้ว่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรโดยเฉลี่ยต่ำกว่าหนี้สินของครัวเรือนทั้งประเทศ แต่กลับมีการขยายตัวในอัตราที่สูงกว่า โดยเฉพาะครัวเรือนเกษตรกรทางภาคใต้และภาคกลาง อนึ่ง หากเปรียบเทียบหนี้สินคงเหลือระหว่างครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจนกับไม่ยากจน พบว่า หนี้สินคงเหลือของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มการเติบโตในอัตราที่ใกล้เคียงกัน

5. ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านรายได้)

การประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเกษตรกรโดยรวมนั้น ครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจน (ตามเส้นความยากจน) และกลุ่มที่จนสุด 20% มีความเสี่ยงสูงชันมากนับตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยเฉลี่ยพบว่า เกษตรกรกลุ่มนี้มีภาระหนี้สินสูงกว่ารายได้ถึงราว ๆ 25 เท่า

6. ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านสินทรัพย์)

อัตราส่วนหนี้สินคงเหลือต่อสินทรัพย์ของครัวเรือนทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลง แต่ครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มคงตัว โดยที่อัตราส่วนหนี้สินคงเหลือต่อสินทรัพย์ของเกษตรกรภาคกลางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก สำหรับครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจนอัตราส่วนหนี้สินคงเหลือต่อสินทรัพย์มีแนวโน้มลดลง แต่กลับมาเพิ่มขึ้นในปี 2556

7. ปัญหาในการชำระหนี้

ครัวเรือนเกษตรกรรกรยากจนมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาในการชำระหนี้สูงกว่าครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ยากจน แต่แนวโน้มมีทิศทางลดลงเล็กน้อย

8. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

จากการศึกษาสามารถสรุปถึงสาเหตุของการก่อหนี้และความยากจนของเกษตรกร ดังนี้ คือ (ก) ด้านการเข้าถึง (access) โดยที่ปัญหาของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ที่การเข้าไม่ถึงสินเชื่อเหมือนในอดีต แต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งความรู้และการพัฒนาทักษะซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐควรนำรวมเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญ ส่วนด้านการเข้าถึงสินเชื่อนั้น แม้ว่าในปัจจุบันจะไม่ใช่จริงเพราะหนี้ในระบบมีอยู่สูงมากซึ่งน่าเป็นห่วง ฉะนั้น การให้กู้จึงควรเพิ่มความระมัดระวัง ในขณะที่เดียวกันหากรัฐจะให้การอุดหนุน ก็ควรทบทวนการอุดหนุนดอกเบี้ยในอัตราที่เหมาะสม (ข) ด้านศักยภาพ (capacity) ปัจจุบันปัจจัยเสี่ยงด้านภูมิอากาศมีมากขึ้นแต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถในการจัดการความเสี่ยง ในขณะที่เดียวกันกลไกหรือเครื่องมือทางการเงินที่ใช้จัดการความเสี่ยงก็ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาเท่านั้น (ค) เกษตรกรบางส่วนขาดความพยายามโดยความช่วยเหลือของรัฐมักคอยเกื้อหนุนคนที่ล้มเหลวโดยรวมแล้วการแก้ปัญหานี้เกษตรกรต้องดำเนินทั้งฝ่ายรัฐและเกษตรกร

1) สร้างศักยภาพของข้าราชการและแรงจูงใจในการร่วมงาน (collective action) กับเกษตรกร

2) สนับสนุนบทบาทของเกษตรกรในการสร้างและร่วมกันใช้กฎ กติกา และวิธีการของเกษตรกร-ชุมชน ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น

3) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่

4) การดำเนินโครงการจะต้องพัฒนาและใช้ระบบการคัดเลือกเกษตรกรที่ดีโดยต้องไม่ใช่สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำในการจูงใจให้เข้าร่วมโครงการ อนึ่ง การคิดโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงจะต้องเกิดการคิดร่วมกันระหว่างเกษตรกร ข้าราชการ นักวิชาการด้านการพัฒนา และนักธุรกิจ

5) หน่วยงานจะต้องวางกรอบในการพัฒนาฐานข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงวางระบบติดตามที่เน้นการประเมินผลลัพธ์ของโครงการด้วย สำหรับข้อมูลด้านสินเชื่อนั้น หน่วยงานกำกับระบบสถาบันการเงินควรแก้ไขให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สหกรณ์ภาคการเกษตร รายงานข้อมูลเข้าสู่ระบบเครดิตบูโร (credit bureau) เพื่อพัฒนาเป็นฐานข้อมูลการเงินภาคประชาชนให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกษตรกรก่อหนี้มากเกินไปและลดปัญหาขาดสารสนเทศด้านสินเชื่อของเกษตรกร

6) เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ฉะนั้นภาครัฐจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ โดย

6.1) การพัฒนาหลักสูตรและสื่อเชิงสังคม (social media) ที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน (financial literacy) เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะทางการเงินของเกษตรกร รวมถึงสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมทางการเงินที่มีความรับผิดชอบและไม่สร้างผลกระทบต่อผู้อื่น

6.2) หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาโครงการปรับตัวสู่การทำเกษตรแผนใหม่ สำหรับเกษตรกรที่มีศักยภาพ (potential) และโครงการส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตร (สำหรับเกษตรกรที่ต้องการทำงานนอกภาคเกษตร

6.3) เนื่องจากสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรต้องก่อหนี้และไม่สามารถคืนหนี้เงินกู้ยืมได้ ภาครัฐควรพิจารณาสาเหตุของปัญหาเป็นต้นตอ (แต่ละสาเหตุต้องการวิธีแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน) และไม่ควรเน้นให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรด้วยการใช้เงินเป็นตัวตั้ง (soft budget constraint) ในบางกรณี อาจมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการเข้มข้นโดยไม่ให้ความช่วยเหลือในการปลดภาระหนี้ (hard budget constraint) แต่ดึงเกษตรกรลูกหนี้ที่มีปัญหาเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีกรอบแนวทางปฏิบัติ ที่จะช่วยสร้าง/ฟื้นฟูวินัยทางการเงินที่เคร่งครัดและมีความรับผิดชอบทางการเงิน (สร้างความพยายามหรือ effort) และสนับสนุนกระบวนการฟื้นฟูอาชีพและศักยภาพของเกษตรกรควบคู่กันไป (สร้างศักยภาพหรือ capacity)

6.4) การใช้สถาบันการเงินของรัฐเป็นเครื่องมือในการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรควรใช้ หลักให้สถาบันแข่งขันกัน และมีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม

7) เสริมสร้างศักยภาพการผลิตให้แก่เกษตรกร โดย

7.1) ภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับบทบาทการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับสภาพทางกายภาพและสภาพภูมิอากาศของประเทศที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต โดยที่ช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดความเสียหาย และได้ผลผลิตที่ดี เมื่อวิจัยและพัฒนาความรู้แล้ว จำเป็นต้อง ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างจริงจัง ทั้งให้แก่เกษตรกรโดยตรงและแก่ภาคเอกชนซึ่งจะเป็นแนวกำลัง สำคัญในการผลิตและกระจายสินค้าไปในวงกว้าง พยายามส่งเสริมและให้ความรู้กับเกษตรกรเกี่ยวกับ วิทยาการใหม่ ๆ ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีซึ่งเพิ่มผลิตผลทางการเกษตร (yield) เพราะรูปแบบ การเกษตรแบบดั้งเดิม (โดยไม่มีการพัฒนาและใส่ใจในเรื่องคุณภาพผลผลิต ปัจจัยการผลิต) ได้ถึงจุดอับ ยากที่จะดำเนินรูปแบบเดิม ๆ

7.2) ภาครัฐควมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะ ทรัพยากรน้ำ ดิน และปุ๋ย ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการทำการเกษตร นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญกับ การจัดสรรที่ดินทำกินที่มีคุณภาพแก่เกษตรกรผู้ด้อยโอกาสแต่มีศักยภาพในระยะยาว รวมทั้งควรทบทวน รูปแบบการปฏิรูปที่ดินในความหมายแคบเป็นความหมายที่กว้างขึ้น โดยการจัดสรรที่ดินพร้อมโครงสร้าง พื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรในระยะยาวเช่นกัน

7.3) เกษตรกรควรเร่งพัฒนากระบวนการผลิตภาคเกษตรของตนเองให้สอดคล้องกับ มาตรฐานความปลอดภัยทางด้านอาหาร (Good Agricultural Practice, GAP) ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจ ให้กับผู้บริโภคและผู้ซื้อไปจำหน่ายต่อ ทั้งนี้ ภาครัฐและเอกชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เกษตรกรให้มีความรู้และสามารถควบคุมคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ ตรงกับความต้องการของภาคเอกชนและผู้บริโภคที่มีแนวโน้มใส่ใจมากขึ้นกับผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย

8) ส่งเสริมและสนับสนุนตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้เข้มแข็งโดย

8.1) ควรส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งเป็นเครือข่ายการผลิตภาคเกษตร โดยจัดกระบวนการบริหารเครือข่าย แผนการจัดการผลิตของเครือข่ายและแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และดำเนินไปสู่การเชื่อมโยงกับตลาดได้อย่างแท้จริง

8.2) ควรสนับสนุนการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ ซึ่งจะช่วยให้การส่งสินค้าเกษตรหลายประเภทซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่คงทน ไปจำหน่ายในพื้นที่ต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการขายสินค้าของเกษตรกร

8.3) ในปัจจุบัน สหกรณ์หลายแห่งเข้มแข็งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินรูปแบบธุรกิจที่แตกต่างจากกิจกรรมธุรกิจทั่วไป มีการพัฒนาเกษตรกรสมาชิกให้ใช้กระบวนการผลิตที่ดีสอดคล้องกับ GAP รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ลดปัญหาความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างผู้บริโภคกับผู้ผลิต เช่น การใช้ QR Code เป็นต้น ทำให้ระบบตรวจสอบย้อนกลับเป็นไปได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

9) ควรวางกรอบแนวทางในการให้ความรู้และเพิ่มทักษะในการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการผลิต ราคา การตลาด และการเงิน

ทั้งนี้ หากจะประมวลออกเป็นแนวทางในการจัดการผลกระทบจากปัญหาหนี้สินในภาคเกษตร สามารถสังเคราะห์เป็นมาตรการระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

มาตรการระยะสั้น

1. มาตรการหรือนโยบายซึ่งช่วยให้เกษตรกรและสมาชิกในครัวเรือนยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในเชิงกายภาพ ซึ่งรวมถึงมาตรการเยียวยาและให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินกับเด็กเล็ก ผู้หญิง คนชรา และผู้ที่เปราะบางต่าง ๆ เช่น การสร้างงานและอาชีพเพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรมีสมรรถนะทางการเงิน (Financial Strength) ที่เข้มแข็งมากขึ้น

2. การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร (loan repayment rescheduling) โดยไม่ลดแรงจูงใจของลูกหนี้เกษตรกรที่มีประวัติดี

3. การเยียวยาสภาพทางด้านจิตใจที่บอบช้ำจากการที่ครอบครัวของเกษตรกรต้องเผชิญกับภาระหนี้สิน

มาตรการระยะยาว

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการประกอบอาชีพ สร้างความหลากหลายในระบบการผลิตเพื่อกระจายความเสี่ยง (diversification) โดยภาครัฐจะต้องเข้ามาให้การสนับสนุนทางด้านกลไกทางสถาบันและการลงทุนที่สำคัญ ๆ

2. นอกจากนี้ ภาครัฐจะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ จากการทำพึ่งพารายได้จากการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว โดยพยายามใช้กลยุทธ์ทางการแปรรูปและการทำการตลาดมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างรายได้หรือมูลค่าเพิ่มให้กับครัวเรือน

3. ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม การค้นคว้าวิจัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางด้านการผลิต การปรับปรุงคุณภาพปัจจัยในการผลิต และจะต้องพยายามส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ เหล่านี้ได้มากยิ่งขึ้น และพยายามควบคุมและรักษาคุณภาพของปัจจัยการผลิต

4. ภาครัฐอาจจะดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรในระยะยาว เช่น การปรับปรุงปฏิทินในการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การส่งเสริมทางด้านพันธุ์พืชซึ่งใช้น้ำน้อย เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรแบกรับความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความแปรปรวนของอากาศ

5. ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และโรงเรียน ควรร่วมมือกันผลักดันการสร้างความรู้ และทักษะการบริหารจัดการทางการเงินที่ดีให้กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะเกษตรกรเท่านั้น เพื่อลดปัญหาหนี้สินเกษตรกรและประชาชนในระยะยาว กองทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญกับนโยบายการเสริมสร้างความรู้ทางการเงินของเกษตรกรและบุคคลกลุ่มอื่น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ เป็นกระบวนการเรียนรู้ระยะยาวตลอดช่วงชีวิต (lifetime learning process) ฉะนั้น การดำเนินการเพื่อให้ความรู้ควรต้องทำต่อเนื่องและจริงจัง

แผนการปรับตัวแห่งชาติด้านการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยธรรมชาติที่เกิดจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ เช่น ความแห้งแล้ง น้ำท่วม และพายุ ซึ่งภัยธรรมชาติดังกล่าวไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ จึงส่งผลให้การเตรียมตัวรับมือกับเหตุการณ์ภัยธรรมชาติดำเนินการได้อย่างลำบาก นอกจากนี้ประเทศไทยถูกคาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างช้า ๆ เกริก บันเหน่งเพชร (2552) ได้ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อภาคการเกษตรของไทย พบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกมันสำปะหลังและข้าวนาชลประทานลดลงร้อยละ 43.90 และร้อยละ 15.16 ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับ Felkner *et al.* (2009) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการปลูกข้าวในจังหวัดศรีสะเกษ และพบว่าสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปริมาณน้ำฝนมีแนวโน้มจะแปรปรวนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวมีแนวโน้มลดลงประมาณร้อยละ 10 - 12 ซึ่งเมื่อเกษตรกรไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Adaptation: CCA) คือ การเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ เศรษฐกิจ สังคม เพื่อตอบสนองต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งที่เกิดขึ้นจริงและที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเสียหายหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ กระบวนการปรับตัวที่เหมาะสมจะต้องช่วยลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Vulnerability) โดยการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวของผู้ที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ งานศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาซึ่งมีพฤติกรรมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศน้อยกว่าเกษตรกรในพื้นที่เดียวกันแต่ไม่ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังพบอีกว่า เกษตรกรที่ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าเกษตรกรที่ไม่ปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงสามารถช่วยบรรเทาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Plans: NAPs)

เนื่องจากการปรับตัวมีความสำคัญต่อการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติซึ่งจะช่วยให้ประเทศต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้ง่ายขึ้นภายใต้แรงกดดันจากปัญหาสภาพภูมิอากาศ ดังนั้น การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) ครั้งที่ 16 (COP16) ณ เมือง Cancun ประเทศเม็กซิโก จึงมีมติให้ยกระดับการดำเนินงานทางด้านการปรับตัว (Adaptation) ให้มีความสำคัญเทียบเท่าการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) โดยให้ใช้กรอบการดำเนินงานที่เรียกว่า "Cancun Adaptation Framework" เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินงานด้านการปรับตัว ทั้งนี้กรอบการดำเนินงานกำหนดแนวทางการดำเนินงานหลัก 5 กลุ่มงาน ได้แก่

1) การดำเนินแผนการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Plans: NAPs) กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ เร่งวางแผนการปรับตัว พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญและดำเนินมาตรการการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries) ที่เคยดำเนินโครงการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Programmes of Action: NAPAs) มาแล้ว ให้นำเอาประสบการณ์จากโครงการดังกล่าวมาปรับใช้ในกระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติ

2) มาตรการสนับสนุน: กำหนดให้ประเทศที่พัฒนาแล้วส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติของประเทศกำลังพัฒนามานเงินช่วยเหลือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัว

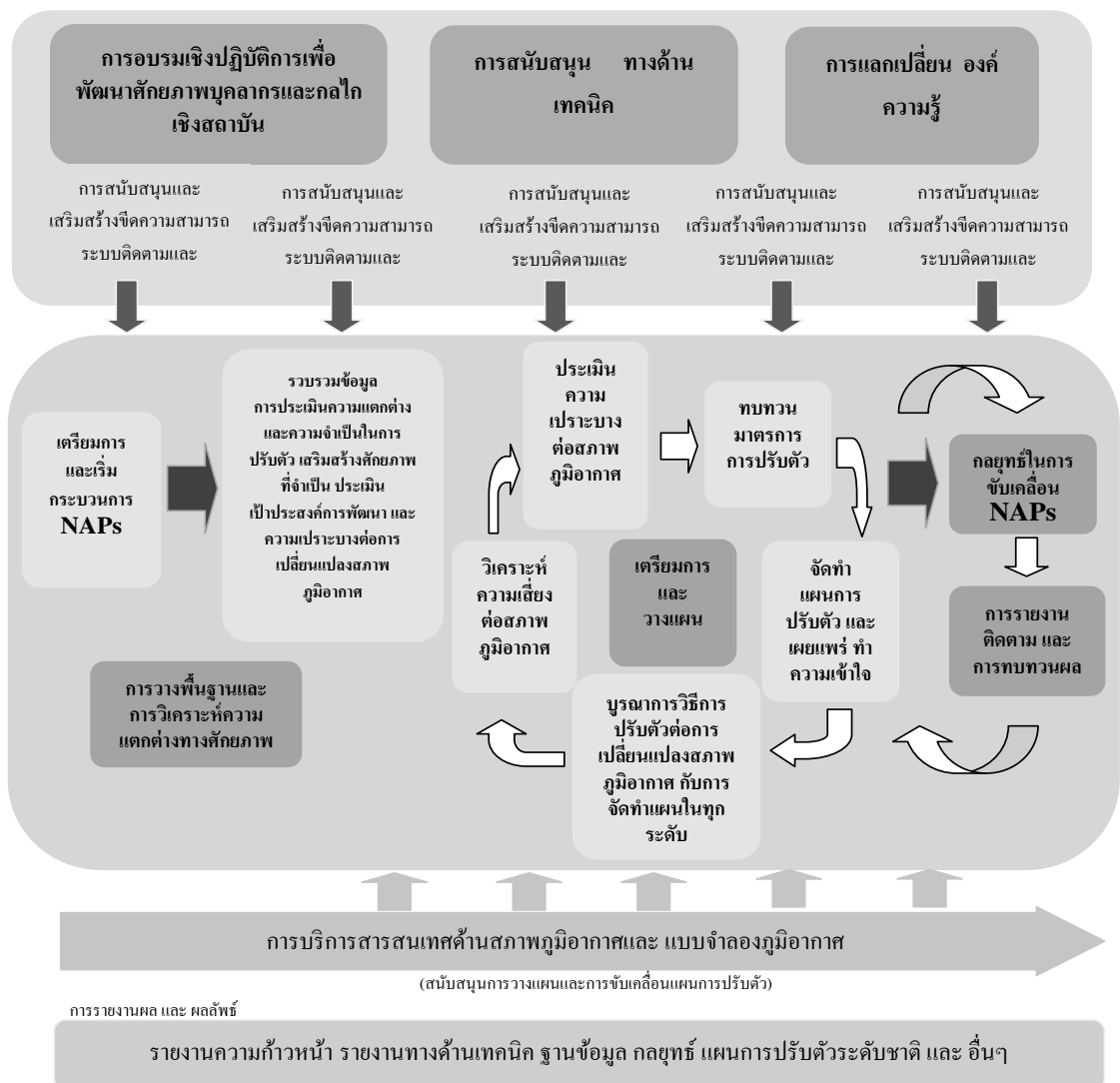
3) โครงสร้างเชิงสถาบัน: กำหนดให้มีโครงสร้างในระดับโลกในการส่งเสริมการปรับตัว โดยจัดตั้งคณะกรรมการการปรับตัว (Adaptation Committee) ขณะที่โครงสร้างในระดับภูมิภาคส่งเสริมให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานและสร้างเครือข่ายการดำเนินงานการปรับตัวในภูมิภาค และโครงสร้างในระดับประเทศควรจัดตั้งหน่วยงานประสานงานหลักระดับประเทศเพื่อประสานการดำเนินงานตามกระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติ

4) หลักการดำเนินงานการปรับตัว: กำหนดให้การดำเนินงานปรับตัวเป็นไปตามหลักการความต้องการในระดับประเทศ หลักการมุ่งเน้นช่วยเหลือกลุ่มที่มีความเปราะบางเป็นพิเศษ และหลักการความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้งนี้ การดำเนินงานต่าง ๆ จะต้องช่วยลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของทั้งชุมชนและระบบนิเวศ และการดำเนินงานจะต้องมีหลักการทางวิทยาศาสตร์รองรับ และส่งเสริมการปรับตัวตามภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ การดำเนินงานการปรับตัวยังจะต้องสอดคล้องกับนโยบายด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

5) การมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง: กำหนดให้การดำเนินงานตามแผนการปรับตัวแห่งชาติจะต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับประเทศ หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เช่น ชุมชน และภาคเอกชน

ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานการปรับตัวนี้กำหนดเพียงกรอบกว้าง ๆ โดยเน้นย้ำให้แต่ละประเทศ ดำเนินงานตามความเหมาะสมของบริบทแต่ละประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของแต่ละประเทศ ไปในทิศทางที่สอดคล้องกันและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น UNFCCC จึงได้พัฒนาแนวทางสำหรับการดำเนินงาน แผนการปรับตัวแห่งชาติ (Technical Guidelines for the National Adaptation Plan Process) ซึ่งพิจารณาการปรับตัวในลักษณะกระบวนการมากขึ้น ทั้งนี้ รายละเอียดสามารถแสดงโดยภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Plan Process)

ที่มา: The National Adaptation Plan Process: A brief overview โดย UNFCCC LED Expert Group

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การวางพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแตกต่างทางศักยภาพ: เป็นขั้นตอนการเริ่มต้นของกระบวนการแผนการปรับตัวแห่งชาติ ซึ่งในขั้นตอนนี้แต่ละประเทศจะต้องรวบรวมข้อมูลทางภูมิอากาศที่สำคัญต่อการปรับตัว ข้อมูลความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการแล้ว จากนั้นทำการประเมินความแตกต่างทางศักยภาพที่จำเป็นต่อการดำเนินมาตรการปรับตัวเพื่อลดความเปราะบางและความเสี่ยงต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยแต่ละประเทศต้องทำการประเมินว่าปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกระทบต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างไร มีความรุนแรงระดับใด เพื่อให้ทราบถึงความเปราะบางเชิงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ จะต้องวิเคราะห์ความแตกต่างทางศักยภาพในเชิงสถาบันซึ่งจะมีบทบาทในการขับเคลื่อนแผนการปรับตัวแห่งชาติด้วย

2) การเตรียมความพร้อมและการวางแผน: เป็นขั้นตอนการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและความเปราะบางจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อกำหนดแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสม จากนั้นทำการกำหนดแนวทางการดำเนินมาตรการการปรับตัวโดยจะต้องสอดคล้องกับแผนงานในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการลดความเปราะบางและความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งต้องสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับชุมชน

3) กลยุทธ์การดำเนินงานตามแผนการปรับตัวแห่งชาติ: เป็นขั้นตอนการนำแผนงานต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนการปรับตัวแห่งชาติไปดำเนินงานให้เกิดผลในทางปฏิบัติเพื่อลดผลกระทบและความเปราะบางจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้จะต้องจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพเชิงสถาบันและบุคลากรเพื่อขับเคลื่อนแผนการปรับตัวแห่งชาติ นอกจากนี้ ดำเนินการเพิ่มความตระหนักรู้ของความจำเป็นของการปรับตัวต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ

4) การรายงานและติดตามการดำเนินงาน: เป็นขั้นตอนการติดตามและตรวจสอบความสัมฤทธิ์ของมาตรการการปรับตัวต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว โดยจะต้องสามารถวัดผลความสำเร็จเชิงผลงานได้ (Performance - based monitoring and evaluation) ซึ่งมาตรการการปรับตัวจะต้องช่วยลดความเปราะบางและความสูญเสียที่เกิดจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้จริง

ทั้งนี้ ขั้นตอนที่ 2 - 4 จะสามารถดำเนินการซ้ำเป็นวงจรร้อยอย่างต่อเนื่อง โดยผลการดำเนินงานจากขั้นตอนที่ 4 สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงแผนการปรับตัวแห่งชาติในขั้นตอนที่ 2 และ 3 ได้ นอกจากนี้ ในระหว่างแผนการปรับตัวแห่งชาติกำลังดำเนินการอยู่ การเสริมสร้างศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านภูมิอากาศ และการพัฒนาระบบการรายงานผลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การดำเนินตามแผนการปรับตัวแห่งชาติประสบผลสำเร็จ

การดำเนินงานด้านการปรับตัวภาคเกษตร

ภาคเกษตรได้ดำเนินงานด้านการปรับตัวอย่างต่อเนื่องโดยใช้กรอบการดำเนินงานตามที่ได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ปี 2556 - 2559 และแผนบรรเทาภาวะโลกร้อนด้านการเกษตร ปี 2551 - 2554 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้การดำเนินการด้านการปรับตัวได้มุ่งเน้นการจัดทำระบบสารสนเทศและการวางแผนการเตือนภัยเกษตรล่วงหน้า (Early Warning System: EWS) มุ่งเน้นการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร และมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพและความตระหนักรู้ในการปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับปฏิบัติของเกษตรกรผู้ที่มีความเปราะบางสูงต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ด้วยเหตุดังกล่าว ภาคเกษตรจำเป็นต้องมุ่งเน้นการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อสามารถนำมาตรการปรับตัวไปสู่แนวทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถสนับสนุนแผนการปรับตัวแห่งชาติให้สัมฤทธิ์ผล โดยแนวทางดำเนินการสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) เสริมสร้างศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนการปรับตัวแห่งชาติ โดยบูรณาการเป้าหมายการปรับตัวซึ่งมุ่งเน้นการลดความเปราะบางของภาคเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับเป้าหมายการพัฒนาภาคเกษตร และเสริมสร้างกลไกเชิงสถาบันเพื่อส่งเสริมงานด้านการปรับตัว เช่น ระบบการจัดสรรงบประมาณที่ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยวิเคราะห์ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการดำเนินงานที่คำนึงถึงผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐในการขับเคลื่อนงานด้านการปรับตัวทั้งในระดับการวางแผนและการดำเนินการมาตรการการปรับตัว รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวของเกษตรกร โดยสามารถปฏิบัติตามแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยต้องพัฒนาระบบการเตือนภัยล่วงหน้าแบบรายฤดูกาล (Seasonal Forecasting) เพื่อให้ข้อมูลแก่เกษตรกรตัดสินใจปรับเปลี่ยนแนวทางการเพาะปลูก เช่น เกษตรกรสามารถเลือกพันธุ์ ชนิดพืช และวิธีการเพาะปลูกที่เหมาะสมต่อฤดูเพาะปลูกที่กำลังจะมาถึง เป็นต้น

4) พัฒนาระบบการติดตามและประเมินการดำเนินงานด้านการปรับตัวที่สามารถวัดผลความสำเร็จเชิงผลงานได้ (Performance - based monitoring and evaluation) เช่น การพัฒนาตัวชี้วัดด้านการปรับตัว (Adaptation indicators) เป็นต้น

บรรณานุกรม

เกริก ปั่นเหน่งเพชร และ คณะ. 2552. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการผลกระทบของภาวะโลกร้อนต่อการผลิตข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวโพด ประเทศไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Felkner, John, Kamilya Tazhibayeva, and Robert Townsend. 2009. "Impact of Climate Change on Rice Production in Thailand." *American Economic Review*, 99(2): 205-10.

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2559

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นางจันทร์ธิดา มีเดช

นางสาวราตรี เม่นประเสริฐ

นางผกาพรรณ ศรีลัมภ์

นางประนาถ พิพิธกุล

นางสาวศิริพร วงศ์เลิศประยูร

นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธ์

นายพงศ์ไท ไทโยธิน

นางสาวศิริวรรณ ประเสริฐฐานนท์

นางสายรัก ไชยลังกา

นายเอกราช ตรีลพ

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด

รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร

รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการแปรรูปสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม
การเกษตร

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง

รักษาการผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชและพืชไร่

รักษาการผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน

รักษาการผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชอาหารและพลังงานทดแทน

รักษาการผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจทรัพยากรการเกษตร

รักษาการผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร

คณะผู้จัดทำ

ข่าว

นางสาวปองวดี จรรย์รัตน์

ข่าวโศกเลื่องสัตว์

นางจิตรา เดชโคบุตร

ถั่วเหลือง

นางสาวบุษยา ปิ่นสุวรรณ

มันสำปะหลัง

นางสาวมณฑิรา พรหมพิทยายุทธ

อ้อยโรงงาน

นายชวนเพิ่ม สังข์สิงห์

ปาล์มน้ำมัน

นายภฤช เอี่ยมฐานนท์

นางสาวอภิญา วงษ์สมัย

นางสาวศิริวรรณ ประเสริฐฐานนท์

ยางพารา

นางสาวเพ็ญศรี สาวดีถิ

กาแฟ

นางสาวณัฐวณี ยมโชติ

สับปะรด

นายประเสริฐศักดิ์ แสงสัทธา

ลำไย

นายฉัตร อรุณรัตน์

ทุเรียน/มังคุด

นางสาวสิริกิร คุณขุนทด

มันฝรั่ง/กล้วยไม้

นายสมบัติ ห.เพียรเจริญ

นายบุญเสริม สุขภิญโญ

นายธนากร แก้วจรูญ

ไก่เนื้อ/ไข่ไก่

นางมุกดา รุธิโรโก

สุกร/โคเนื้อ

นางสาวอัจฉรา ไอยรากาญจนกุล

โคนม

นางสาวศุภลักษณ์ ถาวรระ

กุ้ง

นางสาวรักชนก ทูยเวียง

ปลาป่น

นางรัชดา ทังทอง

ภาวะหนี้สินภาคเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนการปรับตัวแห่งชาติ

ด้านการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ

นายอัครพล ฮวบเจริญ

จัดทำโดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจธัญพืชและพืชไร่ นา โทรศัพท์ 0-2579-7554 โทรสาร 0-2940-6349

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชอาหารและพลังงานทดแทน โทรศัพท์ 0-2579-0611 โทรสาร 0-2940-7403

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน โทรศัพท์ 0-2579-0612 โทรสาร 0-2561-4736

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง โทรศัพท์ 0-2579-3536 โทรสาร 0-2579-0910

E-mail: baer@oae.go.th

www.oae.go.th

